

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr Rady Gminy Masłów z dnia

Wójt Gminy Masłów

**S T U D I U M U W A R U N K O W A Ń
I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY MASŁÓW WRAZ ZE ZMIANĄ NR 3**

Uwarunkowania rozwoju gminy

MASTERPLAN RAFAŁ KOZIEŁ
26-065 Piekoszów, Jaworznia-Zagórze 1

Autor zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów mgr Rafał Kozieł – posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu urbanisty na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

MASŁÓW, 2026 r.

SPIS TREŚCI

I.WPROWADZENIE	4
1.Podstawa prawna i zakres opracowania studium	7
2.Metoda i forma opracowania studium	7
3.Dotychczasowy tok opracowania studium	7
4.Materiały wejściowe	8
 II.UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	 11
1.Uwarunkowania wynikające z „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego	11
2.Uwarunkowania wynikające z usytuowania gminy w strukturach ponadlokalnych	17
3.Uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju gminy Masłów	20
 III.UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	 29
1.Charakterystyka poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego gminy	29
1.1.Położenie i opis ogólny obszaru gminy	29
1.2.Rzeźba terenu	29
1.3.Budowa geologiczna gminy i surowce mineralne	29
1.4.Charakterystyka warunków wodnych	31
1.4.1.Wody powierzchniowe	31
1.4.2.Wody podziemne	32
1.4.3.Zagrożenie powodziowe	34
1.5.Charakterystyka warunków glebowych	34
1.6.Warunki klimatyczne	36
1.6.1.Klimat	36
1.6.2.Warunki topoklimatyczne	37
1.7.Jakość powietrza atmosferycznego i zagrożenie hałasem	38
1.8.Flora i fauna	40
1.8.1.Charakterystyka szaty roślinnej	40
1.8.2.Ocena przyrodnicza zasobów leśnych	41
1.8.3.Świat zwierząt	42
1.9.Prawna ochrona przyrody	43
1.9.1.Istniejące formy ochrony przyrody	43
1.9.2.Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo	53
1.10.Funkcjonowanie środowiska przyrodniczego	59
1.11.Zagrożenia środowiska przyrodniczego	60
2.Dziedzictwo kulturowe	61
2.1.Rys historyczny	61
2.2.Herb gminy	62
2.3.Archeologia	63
2.4.Wykaz zabytków	66

2.5. Architektura sakralna	67
2.6. Cmentarze znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej	68
2.7. Architektura świecka	68
2.8. Pomniki	70
2.9. Miejsca pamięci narodowej, groby o znaczeniu historycznym oraz osób szczególnie zasłużonych	70
2.10. Walory historyczno-krajobrazowe	70
2.11. Historyczne postacie związane z obszarem gminy	71
2.12. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego	73
3. Osadnictwo	74
4. Funkcja rolnicza	75
4.1. Główne uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne	75
4.2. Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie	76
4.3. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów	76
4.4. Uwarunkowania wynikające ze struktury i rozmieszczenia zabudowy rolniczej	77
4.5. Wnioski dotyczące stanu i rozmieszczenia usług z otoczenia rolnictwa	77
4.6. Uwarunkowania wynikające z akcesji Polski do UE	78
5. Gospodarka leśna	78
6. Zagospodarowanie turystyczne	79
7. Uwarunkowania społeczno-ekonomiczne	82
7.1. Demografia	82
7.2. Infrastruktura ekonomiczna	86
7.3. Wykaz głównych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie	88
7.4. Zasoby mieszkaniowe	90
7.5. Ruch budowlany	92
7.6. Dochody i wydatki budżetu gminy	93
8. Infrastruktura społeczna	95
8.1. Oświata i wychowanie	95
8.2. Biblioteki publiczne	97
8.3. Ochrona zdrowia	97
8.4. Pomoc społeczna	98
8.5. Usługi kultury	98
8.6. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochotnicza Straż Pożarna	99
9. Komunikacja	99
9.1. Komunikacja drogowa	99
9.1.1. Analiza powiązań zewnętrznych	100
9.1.2. Analiza powiązań na obszarze gminy	100
9.1.3. Charakterystyka układu drogowego gminy	100
9.1.4. Ocena warunków ruchu istniejącego	103
9.2. Lotnictwo	104
9.3. Komunikacja zbiorowa	105
9.4. Stan i zaplecze motoryzacji	106
9.5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego	106
10. Infrastruktura techniczna	107
10.1. System zaopatrzenia w wodę	107

10.2.System odprowadzania ścieków sanitarnych	110
10.3.System gazowniczy	111
10.4.System zasilania elektroenergetycznego	112
10.5.Telekomunikacja	115
10.6.Ciepłownictwo	116
10.7.Gospodarka odpadami	116
11. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	117
12. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	118
13. Aspekty obronne	120
14. Wykaz zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych	122
 IV.GŁÓWNE SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO	 122

I. WPROWADZENIE

Podstawą racjonalnego zagospodarowania obszaru gminy powinna być **zasada trwałego zrównoważonego rozwoju**, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje zespolenie działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu stworzenia możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb społeczności lub obywateli zarówno współcześnie żyjących, jak i przyszłych pokoleń.

Przepisy ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym przyjmując zrównoważony rozwój jako priorytet działań w sprawach objętych ustawą, nakazują w zagospodarowaniu przestrzennym uwzględnić:

- wymagania ładu przestrzennego, w tym urbanistyki i architektury;
- walory architektoniczne i krajobrazowe;
- wymagania ochrony środowiska, w tym gospodarowania wodami i ochrony gruntów rolnych i leśnych;
- wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- wymagania ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, a także potrzeby osób niepełnosprawnych;
- walory ekonomiczne przestrzeni;
- prawo własności;
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa;
- potrzeby interesu publicznego.

Zadaniem gminy jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, zgodnej z zasadą zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ustaleń „Strategii rozwoju województwa” zawartych w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego”, a także strategii rozwoju gminy.

Gmina Masłów posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zatwierdzone Uchwałą Nr XVI/161/2000 z dnia 9 listopada 2000 r., które zostało zmienione w pełnych granicach administracyjnych Uchwałą Nr XLVII/382/2006 Rady Gminy Masłów z dnia 19 października 2006 r. W latach 2009 - 2010 opracowane zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, którymi pokryte jest 95% powierzchni gminy Masłów. W ramach procedury planistycznej dla planów została przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływana na środowisko.

W 2011 r. roku sporządzona została analiza aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów, będąca wypełnieniem art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Analiza ta zatwierdzona została Uchwałą Nr XII/71/2011 Rady Gminy w Masławie z dnia 29 września 2011 r. Z analizy tej wynika, że obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów straciło częściowo na aktualności i wymaga zmiany.

W celu aktualizacji polityki przestrzennej Rada Gminy Masłów zobowiązana ustawą z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zm.) podjęła Uchwałę Nr XV/92/2011 z dnia 1 grudnia 2011 r. o przystąpieniu do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów. Zmianę tą dokonuje się w pełnych

granicach administracyjnych gminy. Niniejsza "zmiana Studium (...)" w dalszej części opracowania zwana jest "Studium".

Projekt tego dokumentu Wójt po uzyskaniu odpowiednich uzgodnień (art. 11 ust.: 5, 6, 7 ww. ustawy) przedkłada do zaopiniowania właściwym jednostkom i organom (art. 11 ust. 8 ww. ustawy), a następnie wyklada do publicznego wglądu. Dokument ten uchwała rada gminy, rozstrzygając jednocześnie o sposobie rozpatrzenia uwag.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa merytoryczną zawartość studium, które powinno uwzględniać uwarunkowania wynikające w szczególności z:

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego;
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- rekomendacji i wniosków zawartych w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:
 - analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
 - prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
 - możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
 - bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- stanu prawnego gruntów;
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych;
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin, oraz zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla;
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

Ponadto w studium określa się w szczególności:

- uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę;

- kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego,
- kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy;
- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ww. ustawy;
- obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenie działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. nr 41, poz. 412 z późn. zm.),
- obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- obszary zdegradowane;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych,
- obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy nie stanowi prawa miejscowego, jego ustalenia są jednak wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Zgromadzony w studium kompleksowy zasób informacji może posłużyć nie tylko dla prowadzenia polityki przestrzennej, ale również na jego podstawie można sporządzać programy inwestycyjne i gospodarcze, formułować oferty dla potencjalnych inwestorów, promujące gminę itp.

1. PODSTAWA PRAWNA I ZAKRES OPRACOWANIA STUDIUM

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 ze zm.),
- Nr XV/92/2011 Rady Gminy Masłów z dnia 1 grudnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów",
- Zasięg opracowania „Studium...” obejmuje teren w granicach administracyjnych gminy Masłów,
- *Uchwała LVII/589/2023 z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 3 studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów. Zmianą studium obejmuje się obszar położony w miejscowości Masłów Pierwszy oraz Wola Kopcowa zgodnie z załącznikiem graficznym do uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium.*

2. METODA I FORMA OPRACOWANIA STUDIUM

Metoda opracowania „Studium...” wyłania się z założonego efektu końcowego. Istnieje jednak szereg warunków, jakie muszą zostać spełnione, aby opracowane „Studium...” było dokumentem odpowiadającym zarówno wymaganiom ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i innym przepisom szczególnym, a jednocześnie odzwierciedlało specyfikę obszaru gminy.

Najważniejsze z tych warunków to:

- **wola polityczna** władz samorządowych do sporządzenia dokumentu ukazującego społeczeństwu zwartą i godzącą różne interesy koncepcję rozwoju przestrzennego gminy oraz przedsięwzięcia organizacyjne i prawne, umożliwiające niezbędne działania,
- **dostępny zasób informacji o gminie** i jej zewnętrznym otoczeniu pozwalający na wiarygodne określenie uwarunkowań rozwoju,
- funkcjonowanie **lokalnego systemu planowania** rozwoju gminy umożliwiające przenoszenie treści „Studium...” do innych dokumentów planistycznych o charakterze operacyjnym (strategie i programy) i regulacyjnym (plany miejscowe).

3. TOK OPRACOWANIA STUDIUM

W ramach I etapu wykonano następujące prace:

- a) analiza materiałów służących opracowaniu „Studium...”:
 - dotychczasowych opracowań planistycznych dotyczących obszaru gminy,
 - informacji na temat zamierzeń realizacji ponadlokalnych zadań publicznych,
 - materiałów dotyczących stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu zagospodarowania przestrzennego, warunków życia mieszkańców, demografii, warunków gospodarczych gminy, zawartych w różnych opracowaniach studialnych oraz publikacjach,
 - uwag i wniosków, które wpłynęły od zainteresowanych jednostek organizacyjnych i organów jako odpowiedź na powiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia studium i zgłaszaniu posiadanych informacji przydatnych do w. w. opracowania;
- b) sporządzenie opracowania ekofizjograficznego;
- c) sporządzenie „Uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego gminy”, obejmujących:

- część tekstową zawierającą problematykę z zakresu: środowiska przyrodniczego, rolnictwa i leśnictwa, turystyki, demografii, mieszkalnictwa, infrastruktury społecznej, infrastruktury technicznej, infrastruktury ekonomicznej, dziedzictwa kulturowego, aspektów obronnych,
- oraz część graficzną, którą stanowi mapa:
 - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy, skala 1:10 000

I etap opracowania zakończono podsumowaniem podstawowych szans, zagrożeń oraz barier wynikających ze stanu zagospodarowania przestrzennego gminy.

Drugi etap prac obejmuje opracowanie kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów, złożonych z:

- a) elaboratu zawierającego: strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, główne zasady i kierunki zagospodarowania, strefy polityki przestrzennej oraz kierunki ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego, kierunki rozwoju: osadnictwa i funkcji gospodarczych, funkcji rolniczej i leśnej, turystyki i rekreacji, kierunki modernizacji i rozbudowy układu infrastruktury technicznej, komunikacji, kierunki zagospodarowania w zakresie obrony cywilnej oraz zestawienie obszarów objętych obowiązkiem opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- b) oraz części graficznej w postaci map, obrazujących ww. problematykę, zatytułowanych:
 - Uwarunkowania rozwoju gminy, skala 1: 10 000;
 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10 000;

Po zakończeniu drugiego etapu, następuje wyłożenie projektu „Studium” do zaopiniowania. Po wniesieniu ewentualnych uwag projekt „Studium...” przedkłada się następnie do uchwalenia. Uchwaleniu podlega całość dokumentacji, tj. Uwarunkowania rozwoju gminy (część graficzna i tekstowa) oraz Kierunki zagospodarowania przestrzennego (część graficzna i tekstowa).

4. MATERIAŁY WEJŚCIOWE:

1. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie gminy Masłów,
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów, zatwierdzone Uchwałą Nr XVI/161/2000 Rady Gminy Masłów z dnia 9 listopada 2000 r., zmienione w pełnych granicach administracyjnych Uchwałą Nr XLVII/382/2006 Rady Gminy Masłów z dnia 19 października 2006 r.,
3. Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Masłów, zatwierdzona Uchwałą Nr XII/71/2011 Rady Gminy Masłów z dnia 29 września 2011 r.
4. Mapa topograficzna w skali 1: 10 000 („ukł.” 92) pochodząca z zasobów Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Warszawie.
5. Atlas klimatyczny i hydrologiczny Polski - praca zbiorowa, IMiGW, Warszawa. 1987
6. Roczniki Statystyczne województwa świętokrzyskiego z lat 2005 - 2014.
7. Mapy glebowo - rolnicze w skali 1: 5 000 z zasobów składnicy map IUNG w Puławach.
8. Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7

- września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2015 r. poz. 2655).
9. Gminny program opieki nad zabytkami Gminy Masłów na lata 2012-2015, zatwierdzony Uchwałą Nr XVIII/112/12 Rady Gminy Masłów z dnia 27 lutego 2012 r.
 10. Opracowanie ekofizjograficzne dla gminy Masłów – Masterplan Rafał Koziół 2014 r.
 11. Inwentaryzacja urbanistyczna przeprowadzona bezpośrednio w terenie w miesiącu sierpniu 2014 r.
 12. Wytyczne, wnioski i informacje instytucji i urzędów.
 13. Analizy, studia, materiały będące w posiadaniu Masterplan Rafał Koziół.
 14. Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wg stanu na 31.XII 2013 r. Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny 2014 r.
 15. Gminny Program Ochrony Środowiska dla gminy Masłów na lata 2012 – 2015 w perspektywie do 2019 r.
 16. Program ograniczenia niskiej emisji dla gminy Masłów,
 17. Plan gospodarki odpadami dla gminy Masłów,
 18. Strategia Rozwoju Gminy Masłów w latach 2008 - 2020,
 19. Waloryzacja Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej Polski według gmin – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Puławy 1994 r.
 20. Plan Zagospodarowania Przestrzennego w województwa Świętokrzyskiego zatwierdzony Uchwałą XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego zwanej dalej Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2014 r. poz. 2870),
 21. Strategia rozwoju województwa świętokrzyskiego do roku 2020 zatwierdzona Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2013 r. poz. 2914),
 22. "Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2012-2018 wraz z Uchwałą Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania "Planu gospodarki odpadami dla województwa dla województwa Świętokrzyskiego" 2012-2018 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2012 r. poz. 2205),
 23. Program ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2011-2015 z perspektywą do roku 2019, zatwierdzony Uchwałą Nr XII/211/11 Sejmiku województwa świętokrzyskiego z dnia 12 października 2011 r.,
 24. Program opieki nad zabytkami województwa świętokrzyskiego na lata 2013-2016, zatwierdzony Uchwałą nr XXIX/524/13 Sejmiku Województwa świętokrzyskiego z dnia 25 marca 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2013 r. poz. 1691),
 25. Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część A - strefa miasto Kielce - ze względu na przekroczenie pyłu PM 10, pyłu PM 2,5 i benzo(a)pirenu, Część B - strefa świętokrzyska - ze względu na przekroczenie pyłu PM 10, pyłu PM 2,5 i benzo(a)pirenu, Część C - strefa świętokrzyska - ze względu na przekroczenia ozonu", zatwierdzony Uchwałą Nr XIII/234/11 Sejmiku

- Województwa Świętokrzyskiego z dnia 14 listopada 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2011 r. nr 322 poz. 3942),
26. Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego - strefa świętokrzyska - ze względu na przekroczenia pyłu PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych, zatwierdzony Uchwałą Nr XXV/429/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 listopada 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2013 r. poz. 45),
 27. Założenia dla opracowania map osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi dla gmin Powiatu Kieleckiego w skali 1: 10 000. GEOCONSULT Sp. z o.o. w Kielcach na zlecenie Powiatu Kieleckiego - Starostwa Powiatowego w Kielcach, Kielce 2015 r.,
 28. Uchwała Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia "Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkookresowych" (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2015 r. poz. 3890),
 29. Uchwała Nr 239/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. Rady Ministrów w sprawie przyjęcia koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. z 2012r. poz. 252),
 30. Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z dnia 18.08.1978r. K1.II-5340/985/78 wpisująca do rejestru zabytków województwa kieleckiego Górę Radostową,
 31. Decyzja Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z dnia 22.04.1996r., l.dz. PSOZ.OW.Ki.5340/648/96 zmieniająca decyzję, o której mowa w pkt. 30,
 32. Decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 01.12.2008 r. l.dz.DOZ-OA-6700/08[KD-101] zmieniająca decyzje o których mowa w pkt. 30 i 31.

II. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z KONCEPCJI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU ORAZ PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO.

Głównym dokumentem określającym politykę Samorządu Województwa na obszarze gminy jest „Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego”. Dokument ten wyraża jednocześnie politykę przestrzenną państwa, sformułowaną w dokumencie rządowym zat. „Koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju 2030”.

(Przyjęta Uchwałą Nr 239/2011 z dnia 13 grudnia 2011r. przez Radę Ministrów Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (M.P. z 2012 r. poz. 252) przewiduje na obszarze objętym Studium zadania o znaczeniu krajowym. Należą do nich planowana linia energetyczna wysokiego napięcia 220 kV uwzględniona w południowo-zachodniej części sołectwa Dąbrowa oraz droga ekspresowa S7 wraz z węzłem drogowym KIELCE PÓŁNOC (sołectwo Dąbrowa oraz Wiśniówka), droga S74, przebudowa linii kolejowej nr 8 relacji Warszawa - Kraków, utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Dokument ten wyznacza nowe ramy polityk posiadających wpływ terytorialny i stanowi podstawę do formułowania wytycznych oraz ustaleń dla wszystkich dokumentów strategicznych, mających znaczenie dla realizacji zapisanych w dokumencie celów. Jednym z podstawowych celów mogących mieć znaczenie priorytetowe odnoszące się do obszaru objętego Studium jest "przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego". Jest to działanie niezmiernie istotne z punktu widzenia prowadzenia polityki przestrzennej gmin. Powinno być ono uwzględnione w zapisach studium a uszczegółowione w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Plan zagospodarowania przestrzennego może uruchomić tereny inwestycyjne w części wskazanej w polityce przestrzennej gmin. Polityka przestrzenna zapisana w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego określa politykę długofalową, co oznacza, że tereny inwestycyjne mogą być uruchamiane etapami np. po wyczerpaniu się wyznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego rezerw terenowych. Tak, więc ustalenia niniejszego Studium uwzględniają to działanie, ponieważ zawiera ono delegację do etapowego wyznaczania terenów zabudowy w zależności od potrzeb i wyniku ekonomicznego, przy uwzględnieniu realnych możliwości ich wyposażenia w sieci infrastruktury technicznej.) *nie dotyczy zmiany nr 3 studium*

Dla obszaru objętego granicami Studium obowiązuje Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zatwierdzony Uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. w sprawie uchwalenia zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zwanej dalej Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2014r. poz. 2870), zgodnie z którym Gmina Masłów wraz z miastem Kielce oraz gminami: Zagnańsk, Górno, Daleszyce (łącznie z miastem Daleszyce), Morawica, Chmielnik (łącznie z miastem Chmielnik), Sitkówka-Nowiny, Chęciny (łącznie z miastem Chęciny), Piekoszów,

Strawczyn oraz Miedziana Góra położona jest w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) wyznaczonym w oparciu o wskaźniki funkcjonalne, wskaźniki społeczno-gospodarcze oraz wskaźniki morfologiczne. Natomiast całe województwo świętokrzyskie zakwalifikowane zostało do obszaru o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwoju oraz do obszaru predysponowanego do wsparcia krajowego w zakresie odnowy demograficznej. Dlatego też dokumenty planistyczne gmin (zwłaszcza gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Kielce jako ośrodka krajowego pełniącego funkcje metropolitalne) winny stwarzać możliwości rozwojowe dla jego ośrodka poprzez stworzenie oferty terenów inwestycyjnych (nierolniczych). W dokumentach krajowych miasto Kielce wchodzące w skład MOF OW Kielce zostało zakwalifikowane do miast o niskim nasileniu problemów, kwalifikujących się do rewitalizacji. Głównym kierunkiem zagospodarowania MOF OW będzie dynamizacja procesów gospodarczych oraz porządkowanie kształtującego się żywiłowo mieszkalnictwa i przedsiębiorczości. Szczególne preferencje w zintegrowanym procesie inwestycyjnym odegrają niewątpliwie inwestycje służące metropolizacji oraz wzmocnieniu oddziaływania ośrodka wojewódzkiego na cały obszar regionu.

Główne kierunki dotyczące MOF OW odnoszące się do terenu opracowania zmiany Studium, a wynikające z Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego:

- podporządkowanie polityki przestrzennej na obszarach chronionych wymogom określonym w ustawie o ochronie przyrody i aktach prawnych ustanawiających te obszary;
- zapewnienie zgodności charakteru i intensywności zagospodarowania terenu z cechami środowiska oraz jego naturalną chłonnością i odpornością na zniszczenie;
- maksymalne uwzględnienie wymogów ochrony środowiska przy planowaniu rozmieszczenia nowych terenów i obiektów produkcyjnych, tak aby skala narażenia ludności na negatywne oddziaływania była jak najmniejsza;
- kompleksowe wyposażenie nowych terenów osadniczych i inwestycyjnych oraz doposażenie już istniejących w infrastrukturę techniczną;
- maksymalne wykorzystanie istniejących tras przebiegu infrastruktury technicznej (skupianie liniowych elementów infrastruktury w korytarzach) oraz tworzenie wzdłuż nich obudowy biologicznej;
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- ograniczenie emisji przemysłowych zanieczyszczeń oraz niskiej emisji do powietrza oraz zmniejszanie skali narażenia ludności na ponadnormatywny hałas;
- określenie obszarów rozwoju turystyki o potencjale metropolitalnym (ustalenie stref i terenów przewidzianych pod zagospodarowanie turystyczne o wysokim standardzie, które powinny być chronione przed zabudową indywidualną);
- zapobieganie dalszej żywiłowej suburbanizacji.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa uwzględnia następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym odnoszące się do obszaru objętego Studium:

- modernizację lotniska lokalnego w Masłowie (zadanie do realizacji wynikające z programów wojewódzkich jako inwestycja o znaczeniu wojewódzkim),
- droga ekspresowa S74 (zadanie zrealizowane wynikające z programów krajowych jako inwestycja o znaczeniu krajowym),
- przebudowa linii kolejowej nr 8 relacji Warszawa - Kraków (zadanie planowane do realizacji a wynikające z koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jako zadanie o znaczeniu krajowym),
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 (obecnie posiadające status "obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty") zadanie wynikające z KPZK o zadanie o znaczeniu krajowym),
- program SOPO - rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce (zadanie w trakcie realizacji o znaczeniu krajowym i wynikające z programów krajowych),
- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej (zadanie krajowe, wynikające z programów Krajowych),
- kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej (w tym budowa i modernizacja kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej) - zadanie w trakcie realizacji, wynikająca z programów wojewódzkich o znaczeniu powiatowym,
- budowa i rozbudowa projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Mójcza-Masłów (obejście Kielce) wraz z przebudową gazociągu na Parszów - zadanie planowane do realizacji wynikające z programów innych niż krajowe, KPZK czy wojewódzkie o znaczeniu wojewódzkim,
- budowa projektowanej linii energetycznej 220kV relacji KGPZ Radkowice (gm. Chęciny) - GPZ Kielce Piaski (miasto Kielce) jako zadanie wynikające z KPZK o znaczeniu wojewódzkim.

Ponadto, w planie województwa obszar gminy Masłów zakwalifikowany został do obszarów problemowych, tj. nasilonej suburbanizacji w otoczeniu funkcjonalnym miasta Kielce. Charakteryzującego się niekontrolowaną urbanizacją terenów wiejskich, obywatelką się kosztem terenów otwartych i krajobrazu oraz wzrostem ruchu komunikacyjnego itp.

W Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 zatwierdzonej Uchwałą Nr XXXIII/589/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 16 lipca 2013 r. w sprawie przyjęcia aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020 (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2013 r. poz. 2914) obszar objęty Studium położony jest w **Obszarze Strategicznej Interwencji**. Obszar Studium położony jest w typie "Obszary wiejskie", który obejmuje obszary wiejskie województwa świętokrzyskiego z wyłączeniem gmin miejskich (Kielce, Ostrowiec Świętokrzyski, Starachowice, Skarżysko-Kamienna i Sandomierz) oraz obszarze funkcjonalnym miasta Kielce jako głównym biegunie rozwoju województwa świętokrzyskiego, predysponowanym do bezpośredniego i pośredniego dynamizowania rozwoju całego województwa, zmierzający do utrwalenia i rozwijania swoich funkcji metropolitalnych.) nie dotyczy zmiany nr 3 studium

Dla obszaru objętego granicami zmiany studium obowiązuje Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego zatwierdzony uchwałą Nr XXVII/377/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia

zmiany Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego, dotyczącej opracowania "Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego" (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2021 r. poz. 277), zgodnie z którym gmina Masłów wraz z miastem Kielce oraz gminami: Miedziana Góra, Górno, Daleszyce (łącznie z miastem Daleszyce), Morawica, Chmielnik (łącznie z miastem Chmielnik), Sitkówka-Nowiny, Chęciny (łącznie z miastem Chęciny), Piekoszów, Strawczyn oraz Zagnańsk położona jest w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) wyznaczonym w oparciu o wskaźniki funkcjonalne, wskaźniki społeczno-gospodarcze oraz wskaźniki morfologiczne. Natomiast całe województwo świętokrzyskie zakwalifikowane zostało do obszaru o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwoju oraz do obszaru predysponowanego do wsparcia krajowego w zakresie odnowy demograficznej. Dlatego też dokumenty planistyczne gmin (zwłaszcza gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Kielce jako ośrodka krajowego pełniącego funkcje metropolitalne) winny stwarzać możliwości rozwojowe dla jego ośrodka poprzez stworzenie oferty terenów inwestycyjnych (nierolniczych), ponieważ obszar gminy Masłów zakwalifikowany został jako "obszar o niekorzystnych warunkach gospodarowania w rolnictwie (ONW)".

W zakresie głównych obszarów problemowych gminę Masłów w Planie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW) zaliczono do obszarów o nasilonej suburbanizacji (chaotycznej urbanizacji) w otoczeniu funkcjonalnym miasta Kielce. Wśród zasad zagospodarowania przestrzennego na obszarze gmin MOF OW, Plan ten wymienia:

- 1) nowoczesny system transportowy uwzględniających niezbędne układy obwodnicowe oraz sprawna obsługa MOF OW transportem zbiorowym, jak również rozwój systemu ścieżek rowerowych;
- 2) kompleksowy rozwój jednostek osadniczych uwzględniających realne zapotrzebowanie na tereny mieszkaniowe oraz wyposażenie ich we wszystkie niezbędne media, dojazd publiczny, obiekty infrastruktury społecznej, zgodnie z obecnymi i prognozowanym zapotrzebowaniem;
- 3) integracja przestrzenna terenów kluczowych dla rozwoju MOF OW o różnorodnym, ale przy tym niekonfliktowym przeznaczeniu, uwzględniająca potencjał poszczególnych gmin;
- 4) pierwszeństwo wykorzystania obszarów istniejącego zainwestowania z ograniczaniem rozpraszania zabudowy na tereny otwarte oraz inne o niekorzystnych warunkach: zagrożone ruchami masowymi, powodziami, a także pożarami i innymi zjawiskami atmosferycznymi;
- 5) kreowanie wysokiej jakości przestrzeni publicznych dostępnych dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- 6) uwzględnienie walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych w strukturze przestrzennej MOF OW.

W sferze realizacyjnej województwa polityka przestrzenna skupiać się będzie na wsparciu inicjatyw integracyjnych oraz wszelkich działań służących rozwojowi metropolizacji i kształtowaniu funkcji wielkomiejskich.

W planie MOF OW wyróżniono trzy główne strefy funkcjonalno-przestrzenne. Na obszarze gminy Masłów występują dwie z nich:

- 1) strefa urbanizująca się, charakteryzuje się intensywnymi przekształceniami osadniczymi. Obejmuje fragmenty gmin w otoczeniu Kielc, gdzie obecnie ma miejsce suburbanizacja. Należy podjąć działania zmierzające do zapewnienia możliwości zrównoważonego rozwoju tych terenów, tj. nr dostosowanie ilości oraz intensywności zabudowy do zapotrzebowania zgodnego z prognozą demograficzną oraz naturalnej

chłonności środowiska (kształtowanie zabudowy na zasadzie uzupełnienia i kontynuacji istniejących struktur), ochrona walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego, kształtowanie zwartych struktur przestrzennych z racjonalnym dojazdem, zapewnienie możliwości obsługi transportem zbiorowym, rozwój infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, rozwój usług podstawowych oraz infrastruktury społecznej, organizacja przestrzeni publicznych sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, rozwój stref aktywności gospodarczej i terenów inwestycyjnych, uzupełniając - na terenach ku temu predysponowanych (głównie gleby klas I-III i IV) - dalszy rozwój rolnictwa;

- 2) strefa wielofunkcyjna z przewagą użytków rolnych i leśnych, to zewnętrzna strefa MOF OW, z przewagą terenów otwartych, w tym o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, stanowiących przeciwwagę do terenów silnie zurbanizowanych. Zabudowa pełni tu rolę drugorzędną, uzupełniającą. Strefa ta powinna uzyskać priorytet na pełnienie funkcji ekologicznych, krajobrazowych i turystyczno-rekreacyjnych, w tym agroturystycznych (np. ochronę i racjonalne wykorzystanie cennych ekosystemów leśno-wodnych, krajobrazów, obszarów zbiorowego wypoczynku itp.). Na obszarach dobrych gleb wskazany byłby rozwój rolnictwa.

W każdej z wymienionych stref przewiduje się podjęcie działań mających na celu: rozwój zrównoważony, racjonalne gospodarowanie przestrzenią (w tym priorytet dla uzupełnienia i kontynuacji zabudowy), zapewnienie sprawnych systemów publicznej infrastruktury drogowej i komunalnej, wzrost estetyzacji otoczenia i ład w zagospodarowaniu przestrzeni, adaptacje do zmian klimatu, w tym m.in. kształtowanie systemów zielonej i błękitnej infrastruktury, podniesienie jakości powietrza. Dodatkowo w całym MOF OW należy uwzględniać przy zagospodarowaniu terenów ograniczenia związane z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią i narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych. Należy też dążyć do ograniczania potencjalnych kolizji z zagospodarowaniem przestrzennym oraz do zachowania i promocji dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wskazuje następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym odnoszące się do obszaru objętego Studium:

- powiększenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego ;
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000 (obecne posiadające status "obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty");
- program SOPO - rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce;
- budowa drogi ekspresowej S-74; budowa drogi S-74 na odcinku Przełom/Mniów - Kielce (droga S-7);
- prace na linii kolejowej nr 8 na odcinku Skarżysko-Kamienna - Kielce - Kozłów;
- poprawa gospodarki ściekowej w na terenie kieleckiego obszaru metropolitalnego;
- budowa gazociągu wysokiego ciśnienia w celu przyłączenia Elektrociepłowni Kielce;
- budowa projektowanej linii energetycznej 220 kV Radkowice - Kielce Piaski.

Ponadto, w planie województwa obszar gminy Miedziana Góra zakwalifikowany został do obszarów problemowych, tj. nasilonej suburbanizacji w otoczeniu funkcjonalnym miasta Kielce.

Uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. zatwierdzona została Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, w której określono następującą wizję rozwoju i misję:

Wizja rozwoju Województwa Świętokrzyskiego: „Świętokrzyskie w 2030 roku to

ambitny region o atrakcyjnym wizerunku: wnoszący coraz większy wkład w rozwój gospodarczy, społeczny i kulturowy Polski i Europy, szanujący i dbający o swoje dziedzictwo kulturowe i środowisko naturalne, będący dobrym miejscem do życia, pracy i rozwoju”.

Misja rozwoju Województwa Świętokrzyskiego: „Samorząd Województwa Świętokrzyskiego: tworzy przestrzeń współdziałania, pozwalającą na wykorzystanie potencjału mieszkańców i przedsiębiorców regionu dla budowania wspólnoty o wysokim kapitale społecznym i rosnącej zdolności konkurencyjnej, uzyskuje konsensus w regionie wokół najważniejszych celów strategicznych i przedsięwzięć, służących modernizacji i transformacji ścieżki rozwoju województwa pozyskuje kapitał stymulujący rozwój regionu, obejmujący publiczne środki finansowe (od wspólnotowych po lokalne), środki prywatne (w tym – nowe inwestycje zewnętrzne)”.

Powyższa wizja i misja będą realizowane poprzez określone cele strategiczne:

1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie:
 - 1) Zwiększenie konkurencyjności i innowacyjności świętokrzyskiej gospodarki,
 - 2) Kompetentne kadry dla gospodarki regionu,
 - 3) Wsparcie procesu transformacji kluczowych branż gospodarki regionu,
2. Przyjazny dla środowiska i czysty region:
 - 1) Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego,
 - 2) Adaptacja do zmian klimatu i zwalczanie skutków zagrożeń naturalnych,
 - 3) Energetyka odnawialna i efektywność energetyczna,
3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi:
 - 1) Silny kapitał społeczny w regionie,
 - 2) Powszechnie dostępne wysokiej jakości usługi społeczne i zdrowotne w środowisku lokalnym,
 - 3) Wzmocnienie spójności przestrzennej i społecznej regionu,
4. Sprawne zarządzanie regionem (cel horyzontalny):
 - 1) Rozwój systemu zarządzania strategicznego rozwojem,
 - 2) Budowa rozpoznawalnej marki regionu świętokrzyskiego,
 - 3) Wzmacnianie partnerstwa i współpracy na rzecz rozwoju województwa

Według Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, gmina Masłów położona jest w Kieleckim Obszarze Funkcjonalnym.

Obszar objęty ustaleniami Studium położony jest zgodnie z zapisami obowiązującego "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego zatwierdzonego Uchwałą Nr XXI/360/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia "Planu gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego" 2012-2018 oraz Uchwałą Nr XXI/361/12 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania "Planu gospodarki odpadami dla województwa" 2012-2018 (Dz. Urz. Woj. Świąt. z 2012 r. poz. 2205) gmina Masłów została zaliczona do regionu 4 gospodarki odpadami komunalnymi. Regionalną instalacją do przetwarzania odpadów komunalnych jest instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów i wydzielenia ze zmieszanych odpadów komunalnych frakcji nadających się w całości lub części do odzysku zlokalizowana a także instalacja do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych o pojemności pozwalającej na przyjmowanie przez okres nie krótszy niż 15 lat odpadów w ilości nie mniejszej niż powstająca w instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania

zmieszanych odpadów komunalnych zlokalizowana w miejscowości Promnik, gm. Strawczyn.

Wiodącymi obecnie kierunkami zagospodarowania gminy są: dynamicznie rozwijające się mieszkalnictwo, usługi i drobna przedsiębiorczość. Gmina charakteryzuje się podwyższoną dynamiką aktywności społeczno-gospodarczej oraz postępującym różnicowaniem się procesów ekonomicznych i urbanizacyjnych. Powstają zaczątki pasm aktywności gospodarczej usytuowane przede wszystkim w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc i na obszarach korzystnie skomunikowanych. Wiodące w przeszłości rolnictwo jest obecnie funkcją uzupełniającą o charakterze regresywnym. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe predysponują gminę do aktywizacji funkcji turystycznej. Kluczowym elementem infrastruktury technicznej dla rozwoju funkcji turystycznej jest lotnisko w Masłowie, które w dokumentach wojewódzkich zakwalifikowane zostało jako lotnisko lokalne.

Jednocześnie na terenie gminy ma miejsce wysoka koncentracja zagrożeń rozwoju, związanych głównie z żywiołową urbanizacją i ekspansją mieszkalnictwa oraz lokalnie przemysłem wydobywczym. Konieczne jest więc zahamowanie i likwidacja niekorzystnych trendów prowadzących do zagrożeń ładu przestrzennego i degradacji środowiska przyrodniczego, które powinno być realizowane drogą rozwoju zrównoważonego, prowadzącą do osiągnięcia symbiozy środowiska zurbanizowanego z przyrodą. Winny być jednocześnie respektowane ograniczenia związane z położeniem części gminy w parku narodowym i jego otulinie oraz w obszarze chronionego krajobrazu.

Obecnie, tj. w dacie opracowania niniejszego Studium Zarząd Województwa Świętokrzyskiego podjął działania zmierzające do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego (MOF OW). Dokument ten stanowić będzie jednocześnie zmianę Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego w granicach MOF OW.

Sprecyzowanymi w „Planie...” uwarunkowaniami, wpływającymi na zagospodarowanie gminy Masłów są ponadto:
w zakresie środowiska przyrodniczego:

- cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe: doliny rzeczne Lubrzanki i jej dopływów, kompleksy leśne,
- położenie północno-wschodnich obrzeży gminy w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie (sołectwo Ciekoty) oraz objętych ochroną europejską siecią ekologiczną Natura 2000, a pozostałej części gminy w Podkieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu,
- przewaga obszarów niewodonośnych z wyjątkiem południowo-zachodnich obrzeży gminy, które położone są na użytkowym zbiorniku wód podziemnych,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- zagrożenie powodzią – dolina rzeki Lubrzanki,
- zagrożenie wynikające z nie zrekultywowania kamieniołomów i wyrobisk, w których często lokalizuje się dzikie wysypiska,
- zagrożeniem środowiskowym, które wykazuje tendencje malejące są przemysłowe uszkodzenia drzewostanów obejmujące m.in. lasy ŚPN,
- uciążliwości związane z hałasem komunikacyjnym w pobliżu lotniska.

w zakresie dziedzictwa kulturowego i ładu przestrzennego:

- małe nasycenie gminy zabytkami nieruchomymi, brak ruchomych dóbr kultury,
- słabe oznakowanie zabytków,
- niska estetyka zabudowy,
- lokalnie chaotyczna zabudowa.

w zakresie demografii:

- wysoka gęstość zaludnienia,
- korzystne tendencje rozwoju ludnościowego (wysoki przyrost naturalny oraz saldo migracji.)

w zakresie rynku pracy:

- obszar koncentracji bezrobocia agrarnego (powyżej 45 osób pracujących na 100 ha UR).

w sferze gospodarczej:

- korzystne warunki do rozwoju drobnoskalowej produkcji ekologicznej z przeznaczeniem na rynek Kielc,
- niewykorzystanie w pełnym zakresie możliwości rozwoju turystyki, w tym agroturystyki,
- niepełne dostosowanie systemu obsługi rolnictwa do obecnych wymagań rynkowych oraz słabe tempo organizacji lokalnego rynku rolnego

w sferze komunikacji i infrastruktury technicznej:

- dobra dostępność do ośrodka wojewódzkiego i zarazem powiatowego,
- gęstość sieci dróg o twardej nawierzchni występujących w gminie powyżej średniej województwa,
- potrzeba znacznych przekształceń na drogach krajowych, przebiegających na obrzeżach gminy,
- modernizacja lotniska w Masłowie do statusu lotniska lokalnego,
- znaczne niedoinwestowanie w zakresie systemów wodno-ściekowych,
- mały stopień zasilania gazem zabudowy.

Zgodnie z Uchwałą Nr XVII/248/15 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie określenia "Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkookresowych" (Dz. Urz. Woj. Św. z 2015 r. poz. 3890) teren gminy Masłów zakwalifikowany został do strefy jakości powietrza "strefie świętokrzyskiej o numerze PL2602" wynikającej z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012 r. poz. 914). Strefę świętokrzyską stanowi obszar województwa świętokrzyskiego w jego granicach administracyjnych z wyłączeniem miasta Kielce, które stanowi odrębną strefę "miasto Kielce o numerze

PL2601". Zgodnie z programem do obowiązków samorządów lokalnych w ramach poprawy ochrony warunków atmosferycznych należy:

- wymiana niskosprawnych źródeł spalania paliw w budynkach użyteczności publicznej,
- budowa dróg rowerowych,
- termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz budownictwo energooszczędne i pasywne,
- produkcja energii prosumenckiej z odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym,
- wdrożenie Programów ograniczania niskiej emisji lub Planów Gospodarki Niskoemisyjnej w gminach, w których wyznaczono obszary przekroczeń stężeń dopuszczalnych pyłu PM10 i PM2,5, poprzez stworzenie systemu wsparcia finansowego dla mieszkańców oraz jednostek organizacyjnych,
- realizacja działań krótkoterminowych wynikających z ogłoszonych alarmów przez WCZK,
- opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów występowania przekroczeń wartości normatywnych stężeń substancji z uwzględnieniem zapisów o działaniach niwelujących negatywny wpływ inwestycji na jakość powietrza,
- uwzględnienie korytarzy przewietrzania miasta w pracach planistycznych,
- uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego ograniczeń budowy centrach miast obiektów mogących powodować wzmożone natężenie ruchu jak np. centra logistyczne, czy zakłady przemysłowe,
- rozbudowa infrastruktury zielonej,
- zapewnienie ogólnodostępnej informacji o źródłach i wielkościach emisji zanieczyszczeń oraz obszarach zagrożenia złą jakością powietrza, z wykorzystaniem systemów GIS,
- prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza,
- przekazywanie Zarządowi Województwa informacji o wydawanych decyzjach mających wpływ na realizację programu zgodnie z art. 84 ust. 2 pkt 7 ustawy POŚ,
- przedkładanie corocznego sprawozdania z realizacji POP do Zarządu województwa do 28 lutego za rok poprzedni.

Zadania podmiotów korzystających ze środowiska w ramach realizacji Planu Ochrony Powietrza:

- rozwój budownictwa pasywnego i spełniającego standardy energooszczędności,
- wymiana niskosprawnych źródeł spalania o małej mocy do 1 MW,
- ograniczenie emisji z transportu materiałów sypkich,
- czyszczenie pojazdów opuszczających place budowy, obszary przeróbki kopalin i obszary o znacznym zapyleniu,
- modernizacje instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych,
- modernizacje instalacji spalania paliw w ramach sektora energetyki i ciepłownictwa,

- ograniczenie emisji nieorganizowanej w procesach przeróbki kopalin na obszarach zakładów przeróbczych i kopalni odkrywkowych,
- nasadzenie zieleni wokół obszarów prowadzenia robót przeróbczych i składów magazynowych,
- zraszanie pryzm materiałów sypkich,
- przekazywanie sprawozdań z realizacji działań wskazanych w POP do Zarządu Województwa do 28 lutego za rok poprzedni.

Zgodnie z Aktualizacją Planu Ochrony powietrza (...) planu zagospodarowania przestrzennego powinny być opracowane dla wszystkich obszarów określonych w POP jako obszary przekroczeń wartości dopuszczalnych pyłu PM₁₀ i PM_{2,5}. W planach zagospodarowania przestrzennego zapisy wskazywać muszą na stosowanie systemów grzewczych ograniczających negatywny wpływ na jakość powietrza. Dodatkowo planu zagospodarowania przestrzennego muszą zawierać ograniczenia w zakresie lokalizacji obiektów, których funkcjonowanie powoduje wzmożone natężenie ruchu takich jak centra logistyczne czy centra handlowe.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z USYTUOWANIA GMINY W STRUKTURACH PONADLOKALNYCH

Gmina Masłów leży w centralnej części województwa świętokrzyskiego. Wchodzi w skład powiatu kieleckiego ziemskiego.

Położenie w sąsiedztwie Kielc — krajowego ośrodka pełniącego niektóre funkcje metropolitalne sprzyja aktywizacji społeczno-gospodarczej gminy ze względu na:

- położenie na obszarze krajowego węzła komunikacyjnego — Kielc, leżącego na przecięciu korytarzy transportowych znaczenia krajowego, łączących aglomerację warszawską z krakowską, aglomerację łódzką z Podkarpaciem, oraz Województwo Lubelskie ze Śląskiem, z węzła tego wybiegają ponadto korytarze transportowe: międzyregionalny w kierunku Tarnowa oparty głównie o drogę krajową nr 73 Wiśniówka — Kielce — Tarnów — Jasło i regionalny Kielce — Częstochowa, znaczącymi elementami węzła jest istniejące lotnisko wielofunkcyjne w Masłowie oraz droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa — Masłów — Radlin łącząca lotnisko z Kielcami i drogami krajowymi nr 73 i nr 74,
- możliwość współpracy w zakresie obsługi mieszkańców w wodę, kanalizację sanitarną, energetykę, gaz,
- dostępność do atrakcyjnego rynku pracy,
- dostępność do szkolnictwa wyższego,
- dostępność do specjalistycznych ośrodków zdrowia i szpitali,
- dostępność do placówek kulturalnych,
- potrzebę zapewnienia możliwości spędzenia wolnego czasu, zwłaszcza wypoczynku i rekreacji sobotnio – niedzielnej dla mieszkańców Kielc.

Przynależność wraz z 8 gminami (oprócz Masłowa — Zagnańsk, Łączna, Bodzentyn, Górno, Bieliny, Nowa Słupia, Łągów, Waśniów) oraz Świętokrzyskim Parkiem Narodowym (jednocześnie członek i założyciel) do Związku Gmin Świętokrzyskich sprzyja podejmowaniu wspólnych działań na rzecz ekologii i turystyki, mających na celu m.in. poprawę stanu czystości wód, gleb, powietrza, budowę oczyszczalni ścieków, dróg, „zielonych szkół”, zbiorników wodnych itp.

Pod względem zajmowanej powierzchni ($86,27 \text{ km}^2$) gmina zalicza się do grupy gmin małych (powierzchnia gminy stanowi 0,7% ogólnej powierzchni województwa i 3,8% powierzchni powiatu) z dynamicznie rozwijającym się mieszkalnictwem, usługami i drobną przedsiębiorczością. Rolnictwo jest obecnie funkcją uzupełniającą o charakterze regresywnym, m.in. ze względu na gorsze warunki glebowo – klimatyczne, z niższą od średniej wojewódzkiej przydatnością rolniczą gleb.

Liczba ludności gminy stanowi 0,7% ludności województwa i 4,7% ludności powiatu.

Gęstość zaludnienia gminy jest wyższa od średniej gęstości zaludnienia województwa — 108 os./km^2 i wynosi 123 osób/km^2 powierzchni ogólnej i jest znacznie wyższa od średniej gęstości zaludnienia powiatu (87 os./km^2).

Według regionalizacji fizyczno - geograficznej Polski (J. Kondracki) gmina Masłów wchodzi w skład makroregionu Wyżyny Kieleckiej i mezoregionu Gór Świętokrzyskich. Północno-wschodnia część gminy, zgodnie z koncepcją krajowej sieci ekologicznej ECONET-PL, stanowi fragment węzła ekologicznego o randze międzynarodowej („Obszar Świętokrzyski”), który jest ważnym elementem krajowego i europejskiego systemu przyrodniczego. Północno-wschodnie obrzeża gminy położone są w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie (sołectwo Ciekoty). Pozostała część gminy Masłów została objęta Podkieleckim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Od północy i północnego zachodu gmina Masłów graniczy z Suchedniowsko-Oblęgarskim Obszarem Chronionego Krajobrazu, który położony jest na otulinie Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego.

Ogólna powierzchnia lasów wynosi 37,8% ogólnej powierzchni gminy i kształtuje się znacznie powyżej średniej wojewódzkiej (średnia lesistość województwa — 27%). Lasy skupiają się w czterech głównych kompleksach: w północno – zachodniej części gminy, w północno – wschodniej, w rejonie Mąchocic oraz na północ od zbiornika „Cedzyna” w miejscowości Wola Kopcowa. Są to w przeważającej części lasy Skarbu Państwa będące w zarządzie Nadleśnictwa Kielce, Nadleśnictwa Zagnańsk i Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Podstawowy układ komunikacyjny gminy tworzy droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin, łącząca drogi krajowe nr 73 i 74. Dodatkowo, ważnym elementem układu komunikacyjnego jest również przebiegająca w jej zachodniej części droga krajowa klasy ekspresowej nr 7 oraz przebiegająca przez południową część gminy droga krajowa klasy ekspresowej Nr 74. Połączenia z najbliższymi ośrodkami usługowymi powiatowymi realizowane są również drogami powiatowymi: nr 0314T relacji: Mąchocice Kapitulne (Mąchocice Dolne)-Ciekoty-Rozdole-Święta Katarzyna, nr 0311T relacji: Masłów-Nademłynie-Brzezinki-Ciekoty i 0312T relacji: Masłów-Wola Kopcowa-Domaszowice, a także droga nr 0296 relacji Kielce-Zagnańsk wraz z dojazdem do stacji kolejowej Zagnańsk-droga wojewódzka nr 750. Od zachodu gmina Masłów graniczy z linią kolejową Nr 8 relacji Warszawa - Kraków.

Analiza powiązań siecią z drogową i indywidualnymi środkami komunikacji określona 30-to minutowym dojazdem do Masłowa obejmuje teren 19 gmin położonych na obszarze dwóch powiatów: kieleckiego (14) i skarżyskiego (5), natomiast w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem dostępne są 4 ośrodki: Kielce, Górnio, Zagnańsk, Łączna.

Gęstość sieci dróg o twardej nawierzchni występujących w gminie jest powyżej średniej województwa. Powiązania komunikacyjne obszaru gminy z ośrodkiem wojewódzkim i zarazem powiatowym są dobre.

Gmina Masłów przynależy do Kieleckiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF-u) oraz Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), który jest nowym modelem współpracy samorządów (gmin) w pozyskiwaniu środków finansowych dla wspólnych inwestycji. Chodzi w nim o tworzenie wspólnych projektów dla miast oraz otaczających je gmin, czyli tzw. obszarów funkcjonalnych. To także nowy model współpracy samorządów, które wspólnie z władzami województwa ustalają z jednej strony cele do osiągnięcia, a z drugiej inwestycje, jakie mają pomóc w ich realizacji. Jest instrument, który zachęca samorządy do współpracy w zakresie planowania i realizacji postawionych przez siebie celów. Celem ZIT jest m.in.: sprzyjanie rozwojowi współpracy i integracji na terenie obszarów metropolitalnych, przede wszystkim tam, gdzie skala problemów związanych z brakiem współpracy i komplementarności działań różnych jednostek administracyjnych jest największa, a także realizacja zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy obszarów metropolitalnych.

Podstawowe dane o gminie:

(wg danych Urzędu Gminy w Masłowie, stan na 31.12.2015 r.)

- powierzchnia 86,27 km² (8627 ha), co stanowi 3,84 % powierzchni powiatu kieleckiego,
- liczba mieszkańców ogółem 10 622, w tym 5 271 kobiet i 5 351 mężczyzn, tj. ok. 98,5 kobiet na 100 mężczyzn),
- liczba sołectw 12: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów Pierwszy, Masłów Drugi Mąchocice Kapitulne, Mąchocice Scholasteria, Wiśniówka oraz Wola Kopcowa,
- gęstość zaludnienia - 123 osób/km² powierzchni ogółem,
- pracujący wg sekcji - 454 osób (w tym 186 osoby pracujące w przemyśle),
- bezrobotni zarejestrowani w PUP - 667 osób, w tym z prawem do zasiłku 64.

Użytkowanie ziemi:

(wg danych Urzędu Gminy w Masłowie, stan na 31.12.2015 r.)

- użytki rolne: 48,7% powierzchni ogólnej,
- grunty leśne: 37,8% powierzchni ogólnej,
- grunty zadrzewione i zakrzewione: 1,5% powierzchni ogólnej,
- grunty zabudowane i zurbanizowane: 6,8% powierzchni ogólnej,
- użytki kopalniczne: 1,7%,
- drogi i koleje: 2,6%,
- grunty pod wodami: 0,7% powierzchni ogólnej,
- nieużytki: 0,2% powierzchni ogólnej.

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU GMINY MASŁÓW

Gmina Masłów posiada sporządzoną na lata 2008-2020 Strategię rozwoju opracowaną w 2008 r. przez Europejskie Programy Inwestycyjne "InPraxi". Dokument ten został opracowany z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, rozumianej jako zachowanie równowagi pomiędzy celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi. Stanowi ona kontynuację w tym zakresie opracowanej w 2000 roku Strategii Zrównoważonego Rozwoju Gminy Masłów.

Według zamieszczonej w Strategii wizji przyszłości, w perspektywie lat 2015-2020 Gmina Masłów będzie gminą:

1. W sferze środowiskowej:

- z zagospodarowanymi w zróżnicowany sposób terenami, uwzględniającą sąsiedztwo aglomeracji kieleckiej i terenów chronionych, dbającą o utrzymanie swych specyficznych walorów krajobrazowych,
- o czystych lasach, rzekach i czystej wodzie w każdym gospodarstwie,
- posiadającą powiększone powierzchnie wód otwartych ze zbiornikami rekreacyjnymi, pełniącymi m.in. funkcję małej retencji,
- z zagospodarowanymi terenami poeksploatacyjnymi

2. W sferze społecznej:

- ze zmniejszonym bezrobociem,
- bezpieczną, ze zmniejszoną dokuczliwością patologii społecznych,
- ze większym zakresem świadczeń medycznych i lepszą opieką społeczną dla mieszkańców,
- dbającą o wysoki poziom nauki w zmodernizowanych szkołach oraz o szersze możliwości edukacji ekologicznej, kulturalnej i zawodowej,
- z aktywnymi mieszkańcami, o dużym poczuciu wspólnoty, kultywującymi swoje tradycje,
- z włączającymi się w jej rozwój organizacjami pozarządowymi,
- stymulującą rozbudowę, modernizację i budowę nowych obiektów użyteczności publicznej

3. W sferze gospodarczej:

- z rozwiniętą agroturystyką oraz turystyką kwalifikowaną,
- z rozwiniętymi, małymi rodzinnymi zakładami produkcyjnymi, handlowymi, usługowymi i rzemieślniczymi nie obciążającymi środowiska, stanowiącymi m.in. zaplecze dla gospodarki Kielc,
- z rolnictwem produkującym zdrową żywność oraz rozwiniętym drobnym przetwórstwem rolno – spożywczym,
- wykorzystującą skutecznie swoje zasoby surowcowe,
- z odbudowanymi tradycjami lokalnego rzemiosła

4. W sferze przestrzennej:

- z zachowanym historycznie wykształconym układem urbanistycznym oraz harmonijnie prowadzoną jego rozbudową, służącą zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, z architekturą nawiązującą do lokalnych tradycji, bez zabudowy blokowej, z zachowaną odrębnością przysiółków i sołectw,

- z uzbrojonymi, uporządkowanymi terenami przeznaczonymi pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe, z wyznaczonymi dodatkowymi terenami rekreacyjnymi, także dla mieszkańców Kielc,
- dbającą o porządek, estetykę w zabudowie mieszkalnej i zagrodowej z ładną małą architekturą oraz zielenią,
- zgazyfikowaną, skanalizowaną i zwodociągowaną, z oczyszczonymi w wysokim stopniu ściekami i z rozwiązaniem problemem segregowania i utylizacji śmieci oraz dobrze funkcjonującą telekomunikacją,
- ze sprawną komunikacją poprowadzoną po zmodernizowanych drogach z wygodnymi połączeniami z Kielcami,
- z regionalnym lotniskiem w Masłowie dobrze skomunikowanym z Kielcami, którego funkcjonowanie sprzyja jej rozwojowi oraz nie koliduje z ochroną jej środowiska przyrodniczego (*obecnie zależ od czynników zewnętrznych*).

5. W sferze instytucjonalnej:

- z dobrze i nowocześnie zorganizowanym Urzędem Gminy, w którym pracują kompetentni urzędnicy,
- z zarządzaniem opartym na szerokich konsultacjach społecznych i dobrze wykształconych działaczach samorządowych,
- z uczestnictwem w związkach między gminnych o podobnym profilu działania i w związkach partnerskich z powiatem i województwem,
- posiadająca rozszerzone możliwości samoorganizowania się społeczności lokalnych oraz dobre warunki funkcjonowania organizacji pozarządowych.

Jako nadrzędny cel rozwoju Strategia przyjmuje:

**wysoką jakość życia mieszkańców gminy osiągniętą drogą
zrównoważonego rozwoju: środowiska społecznego, gospodarczego,
przestrzennego oraz ładu polityczno-instytucjonalnego**

Początkowo wyodrębniono szanse i zagrożenia rozwoju gminy:

Poszczególne sfery	Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
Sfera środowiskowa	-atrakcyjne położenie geograficzne, -tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, -niewysoki poziom urbanizacji, -czyste środowisko, -występowanie bogatych złóż kwarcytu	-zanieczyszczenie środowiska w części gminy głównie wód powierzchniowych, -brak zagospodarowania terenów poeksploatacyjnych, -utrudnione warunki rozwojowe północnej części gminy, -zaniedbanie zabudowy i jej otoczenia, -słabe ekspozowanie walorów krajobrazowych i obiektów zabytkowych, -mała świadomość ekologiczna

		mieszkańców
Sfera społeczna	-aktywność mieszkańców w kultywowaniu tradycji i rozwiązywania bieżących problemów publicznych, -niezbyt wysokie bezrobocie	-występowanie negatywnych zjawisk społecznych związanych z bliskością dużego miasta, -brak organizacji i działań integracyjnych dla mieszkańców, -gorszy poziom oświaty w porównaniu z Kielcami, -zła lokalizacja części obiektów usługowych, w tym ośrodków zdrowia i szkół, -niewystarczający zakres świadczeń medycznych i opieki społecznej, -słaba baza gastronomiczna
Sfera gospodarcza	-rozwój zakładów rzemieślniczych, -dobre warunki rozwoju agroturystyki, -dysponowanie dużą ilością miejsc noclegowych w rejonie Radostowej	-słaby rozwój drobnego przemysłu, w tym przetwórstwa rolno – spożywczego, -zaniedbane rolnictwo, produkujące głównie dla własnych potrzeb, -słaby rozwój agroturystyki, -niewystarczająca infrastruktura turystyczna, niewykorzystanie walorów zbiornika Cedzyna
Sfera przestrzenna	-historycznie wykształcony układ osadniczy, -możliwości zagospodarowania nowych terenów osadniczych, -dobry układ przestrzenny dróg, -lokalizacja lotniska	-niejednolita, chaotycznie zlokalizowana zabudowa o niskiej estetyce, -niezadawalający stan techniczny dróg, -niewystarczające uzbrojenie techniczne (niski stopień zwodociągowania i kanalizacji)
Sfera instytucjonalna	-podatność władz gminy na dobre sugestie dot. ukierunkowania jej rozwoju, -dobrze zorganizowany Urząd Gminy, -umiejętność współpracy zarządu gminy w związkach międzygminnych	-brak szerokiej promocji działań na rzecz rozwoju gminy, -słaba aktywność rad sołeckich

Czynnikami sprzyjającymi rozwojowi gminy są m.in.:

- możliwość aktywizacji gospodarczej gminy w oparciu o bliskość aglomeracji kieleckiej,
- konieczność włączenia się gminy w procesy restrukturyzacji terenów wiejskich przy zewnętrznym wsparciu,
- możliwość wykorzystania atrakcyjnego położenia gminy,

- rosnące potrzeby wprowadzania alternatywnych form turystyki przyjaznej dla środowiska, w tym agroturystyki,
- rosnący poziom cywilizacyjny kraju i wzrost poziomu życia jego mieszkańców.

Czynnikami zagrażającymi rozwojowi gminy są m.in.:

- trudności w przyspieszeniu modernizacji i rozbudowy układu komunikacyjnego na pograniczu gminy i miasta Kielce,
- trudności w wypracowaniu jasnej polityki Państwa w odniesieniu do restrukturyzacji rolnictwa,
- większa konkurencyjność innych gmin w uzyskaniu zewnętrznej pomocy.

Głównymi problemami rozwoju, których rozwiązanie warunkuje realizację celów głównych strategii są:

1. W sferze środowiskowej:

- niewystarczające postępy w uzyskiwaniu poprawy czystości wód powierzchniowych,
- zaniedbania w działaniach na rzecz odbudowy walorów krajobrazu lokalnego,
- niewystarczające postępy w uzyskaniu wysokiego poziomu świadomości ekologicznej

2. W sferze społecznej:

- niska aktywność mieszkańców oraz stopnia ich samoorganizowania się,
- niewystarczający poziom obsługi mieszkańców i turystów – pod względem standardów i szerokiej dostępności

3. W sferze gospodarczej:

- niski stopień wykorzystania walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy dla jej aktywizacji rekreacyjno – turystycznej ,
- brak atrakcyjnej oferty dla rozwoju produkcji, usług i rolnictwa uwzględniającej sąsiedztwo Kielc

4. W sferze przestrzennej:

- brak wypracowanej, powszechnie akceptowanej wizji rozwoju przestrzennego gminy, uwzględniającej ochronę krajobrazu i poprawę estetyki zabudowy,
- brak zgodności poglądów na docelowe rozwiązanie układu ponadregionalnych dróg na styku gminy z Kielcami,
- opóźnienia w rozbudowie sieci infrastruktury technicznej oraz układu komunikacji ze względu na brak środków finansowych

6. W sferze instytucjonalnej:

- brak samowystarczalności gminy w rozwiązywaniu problemów jej rozwoju.

Strategia przyjmuje następujące brzmienie Misji Gminy:

PODNIESIENIE STANDARDU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW POPRZECZ ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY I WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Za taką formułą misji przemawiają m.in. następujące elementy:

- gmina będzie sięgać dalej niż tylko do poziomu zadań, które są zapisane w ustawach

dotyczących zaspakajaniu potrzeb zbiorowych - tylko wówczas można być innowacyjnym

- gmina będzie stawiać nawet na rozwój jednostki, jeżeli dana jednostka będzie źródłem nowych rozwiązań - tylko w ten sposób gmina może kreować innowacyjność,
- gmina będzie wspierać inicjatywy oddolne, które będą w stanie realizować zadania, których z mocy prawa nie może realizować bezpośrednio - w ten sposób rozwinie się szerzej idea społeczeństwa obywatelskiego i kreatywnego
- gmina będzie tworzyła dogodne warunki do działania organizacji pozarządowych - tylko w ten sposób powstanie narzędzie realizacji nowej polityki rozwoju wykształcone przez nowe, powstające wyzwania i szanse,
- pozostałe zadania wynikające z uwarunkowań prawnych gmina będzie realizować, bez względu na to czy je w strategii przyjmie czy też nie.

Osiągnięcie celów głównych wiąże się ze spełnieniem następujących celów szczegółowych drogą realizacji wymienionych zadań:

Cele główne	Cele szczegółowe	Zadania
Zrównoważony rozwój środowiska przyrodniczego i kulturowego	1.Likwidacja zapóźnień w dziedzinie ochrony wód powierzchniowych 2.Pełna ochrona zasobów wód podziemnych 3.Poprawa walorów krajobrazu lokalnego 4.Uzyskanie wysokiego poziomu świadomości ekologicznej	1. Realizacja koncepcji zwodociągowania i kanalizacji gminy, m.in.: w oparciu o środki Funduszu Spójności 2. Realizacja zadań wynikających z Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Masłów oraz udział w realizacji Programu Małej Retencji Województwa Świętokrzyskiego. 3. Sukcesywne wdrożenie Programu Usuwania i Unieszkodliwiania Odpadów z terenu Gminy Masłów. 4. Podejmowanie przez gminę działań prewencyjnych związanych z ochroną środowiska, w tym. m.in. powołanie służb ds. ochrony środowiska lub podobnej formacji. 5. Prowadzenie stałych akcji na rzecz wzrostu świadomości ekologicznej, w tym przygotowanie mieszkańców gminy do zastosowania selektywnej zbiórki odpadów. 6. Sukcesywne przygotowywanie projektów do realizacji w ramach funduszy UE
Zrównoważony rozwój społeczny	1. Funkcjonowanie zasad społeczeństwa informacyjnego i	1. Organizacja imprez i wspieranie inicjatyw służących rozwojowi aktywności obywatelskiej.

	społeczeństwa obywatelskiego oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do nowoczesnych metod komunikacji. 2. Uzyskanie wysokiego poziomu obsługi mieszkańców i turystów. 3. Uzyskanie statusu Gminy Międzynarodowej. 4. Współpraca z zagranicznymi gminami partnerskimi oraz pozyskiwanie nowych gmin partnerskich	2. Tworzenie dogodnych warunków funkcjonowania systemu podstawowej opieki zdrowotnej. 3. Tworzenie dogodnych warunków działania podmiotów komercyjnych świadczących podstawowe usługi w zakresie zdrowia, kondycji fizycznej, rekreacji, sportu, higieny itp. 4. Udział Gminy w programach regionalnych, krajowych i scentralizowanych UE, mających na celu integrację społeczną i budowę społeczeństwa informacyjnego. 5. Dostosowanie obiektów oświaty do bieżących potrzeb edukacyjnych, w tym dziedzinie sportu i rekreacji. 6. Wspieranie działań podmiotów biorących udział w realizacji Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich gmin Bieliny, Bodzentyn, Masłów (ZSROWBBM). 7. Kontynuacja i rozwijania współpracy o charakterze międzynarodowym, w ramach projektów integracyjnych. 8. Sukcesywne przygotowywanie projektów do realizacji w ramach funduszy UE
Zrównoważony rozwój gospodarczy	1. Umożliwienie wykorzystania walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych przy jednoczesnym zachowaniu stanu równowagi środowiska i gospodarki. 2. Wykorzystanie atutu Gminy jakim jest sąsiedztwo aglomeracji Kielc. 3. Powstanie „Marki Gminy Masłów” jako gminy	1. Opracowanie programu zadaniowego do Strategii Rozwoju Turystyki BBM, z uwzględnieniem m.in. takich obszarów jak: „Ciekoty – „Szkłany Dom” „Masłów – Lotnisko , działania podstawowe i towarzyszące „Wola Kopcowa „Dom Ludowy” „Kultura i obyczaje – projekt „Wesele Ludowe” „Wola Kopcowa – zbiornik „Cedzyna” „Obiekty szkolne – hale sportowe i boiska

	bezpiecznej, przyjaznej, oferującej z jednej strony ciekawe formy wypoczynku i rekreacji, z drugiej dogodne warunki inwestowania w infrastrukturę turystyczną.	„ Szlaki turystyczne – uatrakcyjnienie funkcjonowania gospodarstw agroturystycznych „ Zasoby ludzkie – „Przewodnik – opowiadacz dla turysty – w zasięgu ręki” 2. Opracowanie i realizacja gminnego systemu ścieżek rowerowych w powiązaniu z układem miejskim i gmin sąsiadujących 3. Realizacja Programu Edukacji dla MŚP mającego na celu przygotowanie mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, w tym przy wykorzystaniu wsparcia z UE. 4. Umożliwienie współpracy sektora MSP w ramach międzynarodowej sieci wymiany informacji. 5. Sukcesywne przygotowywanie projektów do realizacji w ramach funduszy UE
Zrównoważony rozwój przestrzenny	1. Wypracowanie zasad rozwoju przestrzennego gminy, eksponujących ochronę krajobrazu, poprawę walorów estetycznych zabudowy 2. Wytyczenie strategicznych obszarów rozwojowych na terenach planowanego przebiegu nowych dróg 3. Wypracowanie zgodnego poglądu na rozwiązanie ponadregionalnego układu komunikacyjnego na styku z Kielcami	1. Realizacja zadań wskazanych w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w tym sukcesywne opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym dokończenie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych sołectw. 2. Wypracowanie systemu (programu) umożliwiającego funkcjonowanie w symbiozie przedsiębiorczości z osadnictwem z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju w tym zakresie. 3. Wyznaczenie perspektywicznych obszarów (stref) działalności gospodarczej. 4. Opracowanie Planu Komunikacji Gminy z uwzględnieniem przebiegu nowych dróg i planami komunikacyjnymi miasta Kielce.

		5. Opracowanie wspólnie z sąsiednimi gminami, w tym z Kielcami Planu Ruchu Drogowego, uwzględniającego nowy przebieg dróg w gminie i pozwalającego na zmniejszenie natężenia ruchu w obszarach newralgicznych. 6. Opracowanie i wdrożenie programu mającego na celu wykorzystanie atutów lotniska, zaistniałych po jego rozbudowie. 7. Sukcesywne przygotowywanie projektów do realizacji w ramach funduszy UE
Ład instytucjonalny i ład w zarządzaniu	1. Uzyskanie odpowiedniego poziomu pozyskiwania środków pomocowych	1. Przygotowanie Urzędu Gminy do pełnienia roli beneficjenta Funduszy UE (uzyskanie gotowości wdrożeniowej projektu, wdrażanie i rozliczanie, prowadzenie monitoringu, ewaluacja). 2. Wykorzystanie wiedzy i możliwości działających organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki i ich wykorzystaniu. 3. Wzmacnianie pozycji organizacji pozarządowych, w tym organizacji pożytku publicznego oraz jednostek organizacyjnych gminy w kreowaniu rozwoju gminy. 4. Zapewnienie funkcjonowania instytucji (podmiotu) wyposażonej w narzędzia i instrumenty prewencyjne w obszarze ochrony środowiska naturalnego. 5. Udział gminy w różnego rodzaju projektach UE promujących nowe rozwiązania i dobre praktyki. 6. Sukcesywne przygotowywanie projektów do realizacji w ramach funduszy UE.

Ponadto omawiana Strategia zawiera: terminy i realizatorów ww. zadań oraz system zarządzania realizacją strategii (instrumenty realizacji, podmioty zarządzające, finansowanie realizacji zadań, wskaźnikowy system monitorowania strategii, system aktualizacji, relacje ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

III. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

1. CHARAKTERYSTYKA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY

1.1. POŁOŻENIE I OPIS OGÓLNY OBSZARU GMINY

Gmina Masłów położona jest w centralnej części województwa świętokrzyskiego w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy regionu — Kielc. Wchodzi w skład powiatu kieleckiego ziemskiego. Zajmuje powierzchnię 86,27 km², z czego 4199ha stanowią użytki rolne (ok. 48,7% powierzchni gminy), w tym 2884 ha to grunty, a ok. 3260 ha stanowią lasy (ok. 37,8% powierzchni gminy). Gmina Masłów graniczy z 6 gminami, w tym z 1 miastem i 1 gminą wiejsko-miejską:

- od południowego-zachodu z miastem i gminą Kielce,
- od zachodu z gminą Miedziana Góra,
- od północy z gminą Zagnańsk i Łączna,
- od wschodu z miastem i gminą Bodzentyn,
- od południowego wschodu z gminą Górno.

Siedzibą władz gminnych jest miejscowość Masłów Pierwszy, położona w centralnej części gminy. W skład gminy wchodzi 12 sołectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów Pierwszy, Masłów Drugi, Mąhocice Kapitulne, Mąhocice Scholasteria, Wiśniówka oraz Wola Kopcowa.

1.2. RZEŻBA TERENU

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski (wg J. Kondrackiego) obszar gminy Masłów położony jest w obrębie makroregionu **Wyżyna Kielecka** oraz mezoregionu **Góry Świętokrzyskie**.

Cały mezoregion Gór Świętokrzyskich obejmuje powierzchnię 1 680 km². Stanowi on najwyżej wzniesioną część Wyżyny Kieleckiej. Góry te składają się z kilku pasm biegnących równolegle wobec siebie. Określenie „góry” nie wiąże się w tym przypadku z krajobrazem lecz ze strukturą geologiczną. Jedynie część głównego Pasma Świętokrzyskiego (Łysogór) można zaliczyć do typu gór niskich. Dopływy Nidy oraz Czarnej Staszowskiej przecinają w poprzek struktury paleozoiczne. W partiach szczytowych występują charakterystyczne gołoborza — zbocza pokryte rumoszem skalnym. Lasy wykazują w swym składzie podobieństwo do dolnego piętra leśnego w Beskidach. W środkowej części tego mezoregionu utworzono Świętokrzyski Park Narodowy.

1.3. BUDOWA GEOLOGICZNA GMINY I SUROWCE MINERALNE

Gmina Masłów leży w obrębie trzonu paleozoicznego Gór Świętokrzyskich. Najstarsze utwory to kambryjskie piaskowce kwarcytowe oraz łupki kwarcytowe i ilaste. Ordowik i sylur reprezentowany jest przez piaskowce, szarogłazy i łupki. Utwory dewonu to osady węglanowe, dolomity, wapienie i margle. Karbon reprezentują: łupki krzemionkowe i ilaste, a perm: zlepieńce i wapienie. Bezpośrednio na paleozoicznym podłożu leżą osady czwartorzędowe, tworząc nieciągłą pokrywę o zróżnicowanym wykształceniu. Są to: gliny, ropy, mułki, piaski, żwir, lessy oraz torfy i

namuły. Kopaliny występujące na terenie gminy to piaskowce, wapienie, zlepieńce, surowce ilaste i piaski. Największe znaczenie gospodarcze mają kambryjskie piaskowce kwarcytowe złoża Wiśniówka o zasobach bilansowych 56 672 tys. ton i Podwiśniówka. Surowiec ten nadaje się do wykorzystania jako kruszywo drogowe oraz jako materiał ogniotrwały.

Na terenie gminy Masłów w ramach prowadzonych prac nad programem SOPO wskazanych zostało 5 obszarów predysponowanych do powstawania osuwisk. W większości są to tereny niezabudowane porośnięte roślinnością krzewiastą i drzewami. W dwóch przypadkach obejmują tereny zabudowane lub przeznaczone w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego do zabudowy. W związku z tym dalsze działania inwestycyjne na tych terenach winny być poprzedzone szczegółowymi badaniami geologicznymi prowadzonymi pod kątem ewentualnych ruchów masowych.

W granicach obszaru objętego ustaleniami Studium ustanowiony został decyzją Wojewody Świętokrzyskiego znak: ŚR.V.7412-56/04 z dnia 25 lutego 2005 r., zmieniającą koncesję z dnia 29 września 2003 r. znak: ŚR.V.7412-41/03 teren górniczy WIŚNIOWA II. Ta sama decyzja dla części złoża "Wiśniówka" ustanawia obszar górniczy "Wiśniówka Duża I" - dla pakietu północnego złoża oraz obszar górniczy "Podwiśniówka I" dla pakietu południowego złoża.

Granice terenu górniczego "Wiśniówka II" obejmują maksymalne zasięgi oddziaływań od robót strzałowych, przy uwzględnieniu sposobów wykonywania tych robót zgodnie z zasadami określonymi w wykonanych ekspertyzach, ponieważ eksploatacja odbywa się przy użyciu materiałów strzałowych.

Pozostałe surowce, występujące na obszarze gminy nie są wykorzystywane, mimo czasem bardzo dobrych parametrów jakościowych i ilościowych. Decydują o tym ograniczenia sozologiczne (Świętokrzyski Park Narodowy, Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz gleby chronione i lasy ochronne). Rolniczo-turystyczno-wypoczynkowy charakter gminy Masłów o tym, że nie przewiduje się dalszego rozwoju przemysłu wydobywczego surowców skalnych.

Na terenie gminy występują (wskazane na załącznikach graficznych) następujące obszary prognostyczne występowania kopalin:

- I. "Smuga": pisaki i żwiry wodnolodowcowe, czwartorzędowe o przypuszczalnych zasobach 200 000 m³,
- II. "Świerczyny" piaski rzeczne wodnolodowcowe i piaski lodowcowe, czwartorzędowe o przypuszczalnych zasobach 2 000 000 m³,
- III. "Wola Kopcowa" pisaki rzeczne wodnolodowcowe i piaski lodowcowe, czwartorzędowe o przypuszczalnych zasobach 200 000 m³.

1.4. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW WODNYCH

1.4.1. Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina Masłów leży w lewostronnym dorzeczu Wisły w obrębie zlewni Nidy (II rzędu). Większą część tego obszaru (ok. 75%) odwadnia rzeka Lubrzanka wraz ze swymi dopływami (zlewnia III rzędu). Ma ona swoje źródła w okolicy Zagnańska, następnie płynie przez Brzeziny w kierunku południowo-wschodnim. W Mącholicach zmienia bieg na południowo-zachodni, płynąc wąską i głęboką doliną w przełomie Pasma Głównego.

Jak wynika z badań prowadzonych przez WIOŚ w Kielcach w 2012 r. Lubrzanka prowadziła wody III klasy czystości, na całym obszarze gminy. O klasie tej zdecydował wskaźnik bakteriologiczny (miano Coli). Rzeka ta powyżej zbiornika w Cedzynie jest odbiornikiem ścieków z Oczyszczalni Komunalnej w Leszczynach (gm. Górno) i Ośrodka Wczasowego „Ameliówka” w Mąchocicach. W okresie perspektywicznym do 2020 r. na omawianym obszarze planowane jest osiągnięcie I klasy czystości rzeki.

Pozostałą, zachodnią część gminy odwadnia rzeka Bobrza poprzez swoje dopływy — Silnicę i Sufraganiec (zlewnia III rzędu).

Zasoby wód powierzchniowych uzupełniają zbiorniki wodne. Obecnie na terenie gminy znajdują się dwa zbiorniki wodne:

1. Na rzece Lubrzance w km 12+100 istnieje zbiornik wodny **Cedzyna**, który został zrealizowany w latach 1967–72. Zbiornik posiada pojemność 1,6 mln m³, przy powierzchni 64 ha. Aktualnie administratorem zbiornika jest Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach. Zbiornik wykonany został głównie dla potrzeb rolnictwa (wyrównania odpływów w okresie wegetacji roślin) oraz rekreacji i wypoczynku mieszkańców Kielc i okolicznych miejscowości. W 2012 roku wody zbiornika zakwalifikowano do III klasy czystości ze względu na miano Coli. Obecnie wykorzystywany jest jako zbiornik podnoszący retencję oraz wykorzystywany jest do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych oraz uprawiania sportów wodnych. W sąsiedztwie gminy Masłów, ale już na gruntach gminy Górno w miejscowości Cedzyna swoją siedzibę zlokalizował Klub Morski Horn organizujący rejsy nie tylko na terenie kraju ale i świata.
2. W górnej części Lubrzanki w trakcie meliorowania Doliny Wilkowskiej powstał mały zbiornik wodny **Ciekoty** o charakterze retencyjnym. Posiada on pojemność — 2 800 m³ i powierzchnię 1,50 ha. Nie jest badany w ramach monitoringu regionalnego obecnie wykorzystywany jest do celów rekreacyjnych.

Podsumowując należy stwierdzić, że retencja zbiornikowa jest zdecydowanie za mała i nie odpowiada potrzebom gospodarki wodnej gminy, jest także niewystarczająca dla potrzeb gospodarczych, zwłaszcza turystyki i rolnictwa.

Zgodnie z ewidencją wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów prowadzoną w oparciu o art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne na terenie objętym Studium występują urządzenia melioracji wodnych szczegółowych (tereny objęte systemem melioracji wodnych zostały wskazane na załącznikach graficznych Studium) – rowy melioracyjne oraz sieć drenarska, wykonane w ramach zadań inwestycyjnych „Masłów I”, „II Mąchocice”, „III Leszczyny – Bęczków” oraz rzeki Strumień, Lubrzanka, Silnica i tzw. „wody pozostałe”. Na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 9 ust. 2 pkt. 1a ustawy Prawo wodne zabrania się niszczenia lub uszkodzania urządzeń wodnych. Ww. rzeki zaliczone są do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. Nr 16, poz. 149 z 2003 r.) lub do tzw. „wód pozostałych”, w stosunku do których prawa właścicielskie, wg art. 14 ust. 3 i w związku z art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo wodne, sprawuje Marszałek Województwa Świętokrzyskiego (a w jego

imieniu Dyrektora Świętokrzyskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach).

1.4.2. Wody podziemne

Warunki hydrogeologiczne obszaru gminy są ściśle związane z jego budową geologiczną. Znaczna część gminy (środkowa i wschodnia) położona jest na bezwodnych utworach kambru, ordowiku i syluru, oraz na słabo wodonośnych utworach dewonu dolnego i kambru. Małe ilości wody w tych utworach są ujmowane studniami kopanymi oraz nielicznymi studniami wierconymi o niewielkich wydajnościach ($103 \text{ m}^3/\text{h}$, rzadko $5 \text{ m}^3/\text{h}$).

W południowej części gminy na północ od linii Kostomłoty — Dąbrowa — Masłów — Mąchocice występują utwory wodonośne m.in. środkowo- i górnodewońskie przedzielone strefami niskowodonośnych utworów dolnego dewonu i karbonu.

Niewielki południowy-zachodni fragment gminy położony jest na GZWP nr 417 „Kielce”. Zbiornik ten budują głównie środkowodewońskie wapienie i dolomity spękane i skrasowiałe charakteryzujące się dobrymi parametrami hydrogeologicznymi: wodo-przepuszczalnością $500\text{--}1000 \text{ m}^2/24\text{h}$. Powierzchnia zbiornika wynosi 133 km^2 a zasoby dyspozycyjne $1800 \text{ m}^3/\text{h}$. Zasady ochrony zbiornika oraz jego zasoby dyspozycyjne określa dokumentacja hydrogeologiczna Rejonu Eksploatacji Kielce. Zasady te przyjmuje się za obligatoryjne w niniejszym studium oraz w opracowywanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Z uwagi na położenie części obszaru (zgodnie z rysunkiem) w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych GZWP Nr 417 – „Kielce” w obszarze najwyższej ochrony (ONO) oraz w obszarze występowania wód podziemnych – Rejon Eksploatacyjny „Kielce”. Zgodnie z dokumentacją hydrogeologiczną na obszarze tym:

1. Zaleca się:

- 1) modernizację obiektów, które spowodowały już zanieczyszczenie stwarzające małe zagrożenie dla jakości wód podziemnych,
- 2) rekultywację gruntów i wód w rejonie obiektów stwarzających małe zagrożenia dla jakości wód,
- 3) ograniczenie rozbudowy dróg kołowych o dużym natężeniu ruchu,
- 4) objęcie kanalizacją wszystkich zwodociągowanych wsi i osiedli mieszkaniowych, które dotychczas takiej kanalizacji nie mają,
- 5) wytyczenie tras przewozu środków szczególnie niebezpiecznych dla jakości wód podziemnych (w tym celu należy sporządzić specjalny operat, w którym zostanie określony wykaz tych środków, warunki i trasy ich przewozu),
- 6) należy ustalić lokalne zasady nawożenia i stosowania środków ochrony roślin pod kątem ochrony jakości wód podziemnych (dawki, rodzaj, stan nawozów termin ich wysiewania), zapoznać z nimi użytkowników gruntów i określić preferencje finansowe dla stosujących te zasady.

2. Nakazuje się:

- 1) likwidację (ewakuację) niektórych obiektów, które już spowodowały bardzo duże zagrożenie dla jakości wód podziemnych,

- 2) modernizację obiektów, które spowodowały już zanieczyszczenie gruntu i wód podziemnych i stanowią dla GZWP zagrożenie duże i średnie dla jakości wód podziemnych,
- 3) rekultywację gruntów i oczyszczenie wód podziemnych zanieczyszczonych, stanowiących zagrożenie duże i średnie,
- 4) utworzenie i prowadzenie wokół obiektów, stwarzających zagrożenie duże i średnie lokalnego monitoringu wód podziemnych,
- 5) prowadzenie monitoringu jakości wód GZWP w ramach monitoringu krajowego i wojewódzkiego,
- 6) w szczególnych przypadkach prowadzenie badań zanieczyszczenia gruntów.

3. Zakazuje się:

- 1) lokalizacji nowych obiektów przemysłowych potencjalnie uciążliwych dla wód podziemnych,
- 2) wprowadzenie ścieków do ziemi i wód powierzchniowych,
- 3) rolniczego wykorzystania ścieków,
- 4) budowy nowych osiedli o zabudowie zwartej, jeśli ta zabudowa powoduje ograniczenie infiltracji opadów atmosferycznych na powierzchni większej niż 20% osiedla,
- 5) zakaz eksploatacji i dokumentowania nowych złóż surowców skalnych występujących poniżej zwierciadła wód podziemnych,
- 6) lokalizowania nowych ferm chowu zwierząt,
- 7) lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów komunalnych i przemysłowych,
- 8) lokalizowania mogilników środków ochrony roślin i przeterminowanych nawozów sztucznych,
- 9) lokalizowania mogilników zwierząt,
- 10) lokalizowania nowych magazynów produktów ropopochodnych, nowych stacji paliw i rurociągów do ich transportu,
- 11) lokalizowania dużych magazynów substancji chemicznych,
- 12) budowy nowych wodociągów wiejskich i osiedlowych w mieście bez kanalizacji i lokalnej oczyszczalni ścieków.

Na obszar gminy sięga granica RE (rejon eksploatacyjny) Kielce i podstrefa 3 (do granicy RE). Jest to obszar ochrony zwykłej na którym następuje spływ wód w kierunku GZWP nr 417. Należy stosować tu zakazy i nakazy wynikające z prawa wodnego i prawa geologicznego i górniczego. Konieczna jest tu ochrona cieków wodnych z uwagi na możliwość zasilania przez infiltrację wód rzecznych do utworów wodonośnych.

1.4.3. Zagrożenie powodziowe

Na terenie Gminy Masłów zagrożenie powodziowe niesie rzeka Lubrzanka, która nie posiada wyznaczonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Maksymalne stany wód na tej rzece występują w okresie wiosennych roztopów oraz na początku lata w czasie intensywnych opadów letnich.

Ochrona przed powodzią wymaga długofalowych działań, w związku z czym powinna być prowadzona zgodnie z przepisami wynikającymi z Prawa Wodnego.

Zagrożenie zalaniem wodami powodziowymi istnieje również wzdłuż większych cieków i rzek w czasie roztopów i deszczy nawaalnych.

Dla obszarów nieobwałowanych, narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (zgodnie z ww. ustawą) organ sporządza mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego określające granice obszarów szczególnego zagrożenia powodzią uwzględniające częstotliwość występowania powodzi, ukształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływów wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami oraz depresyjne i bezodpływowe). Do czasu opracowania ww. dokumentacji materiałem wiążącym do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest „Operat przeciwpowodziowy dla woj. Kieleckiego” z 1989 roku. W operacie tym wyznaczono granice terenów zalewowych, obejmujące tereny wzdłuż rzeki Lubrzanki. Na terenach tych według Rozporządzenia Nr 11/92 Wojewody Kieleckiego z dnia 21 grudnia 1992r. w sprawie określenia nie obwałowanych obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zabronione jest:

- wznoszenie obiektów budowlanych;
- składanie materiałów;
- zmienianie ukształtowania powierzchni gruntu;
- sadzenie drzew o krzewów oraz wykonywanie urządzeń lub robót, które mogą utrudniać ochronę tych obszarów przed powodzią.

W celu zapobiegania małym lokalnym podtopieniom należy zadbać także o stan rowów odwadniających wykonanych na terenach rolnych oraz wzdłuż dróg, tak aby spływająca nimi woda nie natrafiała na przeszkody umożliwiające jej rozlanie się. Aby zapewnić właściwy odpływ wody w rowach należy zadbać o ich częstą konserwację i wykaszanie.

1.5. CHARAKTERYSTYKA WARUNKÓW GLEBOWYCH

Charakterystyka jakości gleb i powierzchni ziemi

Według klasyfikacji JUNG Puławy gmina Masłów zalicza się do trzech regionów glebowo-rolniczych; łysogórskiego (północna i wschodnia część gminy), suchedniowskiego (część zachodnia) oraz daleszycko-rakowskiego (część południowa), które charakteryzują się na ogół niską lub bardzo niską jakością gleb. Nieco lepsze gleby posiada rejon łysogórski, który w znacznej części pokrywają lessy (z wyjątkiem obrzeża północno – wschodniego zbudowanego z piasków i utworów gliniastych). Na zboczach pasm górskich lessy te są jednak silnie spłycone i wymieszane z piaskami kwarcytowymi. Ponadto cechuje je znaczne rozdrobnienie (szerokość działki rolnej nie przekracza kilkunastu metrów) oraz niski stopień kultury. W regionie tym przeważają kompleksy glebowe: 8 – pastewny mocny, 3 – pszenno-wadliwy oraz (rzadziej) 2 – pszenno-dobry (najlepsze gleby gminy skupiające się we wsiach; Masłów I, Masłów II i Mąchocice). W pozostałych regionach dominują silnie zakwaszone gleby piaszczyste lub gliniaste, zaliczane do kompleksów: 9 – pastewnego słabego oraz 6 i 7 (żytniego słabego i bardzo słabego), uznane obecnie za nieekonomiczne w uprawie towarowej. W dolinach rzek i w dolinach bezodpływowych towarzyszą im użytki zielone wytworzone głównie z gleb hydromorficznych (gleby glejowe, mady, torfy niskie i murszowate). Zalicza się je do kompleksu słabego (3 z) lub średniego (2 z). Liczne kompleksy pastwiskowe (3 z) spotyka się również na stokach pasm górskich, na których występują w silnej szachownicy z gruntami ornymi, tworząc malownicze „pasiaki świętokrzyskie” posiadające wybitne walory krajobrazowe i kulturowe.

O niskiej jakości gleb świadczy również udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych, który niekorzystnie odbiega od poziomu wojewódzkiego i krajowego.

Klasa gleb	Gmina	Województwo	Polska
I	0,0	3,2	0,5
II	0,0	9,2	3,3
IIIa	2,1	13,4	10,4
IIIb	5,6	9,5	14,4
IVa	20,7	16,4	22,5
IVb	26,2	15,4	16,6
V	33,8	19,4	20,3
VI	11,0	12,5	11,1
VI z	0,7	1,0	0,9
Razem	100	100	100

Jak już wspomniano istotnym elementem rzutującym na jakość gleb jest wysoki udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych, który wynosi 82% (średnio w województwie 56%). Skupiają się one w większych masywach we wsiach; Masłów II, Wola Kopcowa, Brzezinki i Ciekoty. Na obszarach tych występują znaczne potrzeby wapnowania.

Zadawalająca jest natomiast. ocena zanieczyszczenia powierzchniowej warstwy gleb użytków rolnych (0-20 cm) metalami ciężkimi. Świadczą o tym wyniki pomiarów monitoringu krajowego, którego punkt pobierania prób zlokalizowany jest w Woli Kopcowej (ostatnie badania dokonano według kryteriów obowiązujących do października 2002 r.).

Lokalizacja badań	Rok	pH w KCl	Zawartość metali ciężkich w mg/kg gleby i stopień zanieczyszczenia						Zawartość siarki S-SO ₄ w mg/100g gleby i stopień zanieczyszczenia	Zawartość WWA w µg/kg gleby i stopień zanieczyszczenia
			Cd	Cu	Cr	Ni	Pb	Zn		
Wola Kopcowa (361)	1995	3,7	0,2 5 0	4,2 0	3,7 0	4,0 0	18, 5 0	25, 7 0	1,50 I	262 0
	2008	3,7	0,1 9 0	4,5 0	3,2 0	2,8 0	19, 3 0	26, 0 0	1,80 I	274 I

Zarówno regionalne badania WIOŚ Kielce jak i ww. wyniki monitoringu krajowego wskazują, że gleby gminy cechuje:

- naturalna zawartość metali ciężkich (ołowiu, miedzi, chromu, niklu i, cynku) określana jako 0 stopień zanieczyszczenia w skali 0-V, tj. od naturalnej zawartości do bardzo silnego zanieczyszczenia,

- mniej korzystnie kształtuje się zawartość siarki oraz węglowodorów aromatycznych, która przekroczyła próg 200 µg/kg kwalifikujący ten obszar do I stopnia zanieczyszczenia.

(w odniesieniu do zanieczyszczenia gleb przez WWA wg Kabata-Pendias i in. dopuszcza się możliwość uprawy wszystkich roślin przy 0 i I stopniu zanieczyszczenia bez obawy zanieczyszczenia ziemiopłodów)

Liczące się zagrożenie gleb stwarza czynna erozja wodna, którą objętych jest ca 12% gruntów ornych położonych na stokach (pow. 9°). Erozją potencjalną zagrożonych jest natomiast ca 34% terenów rolnych. Grunty te koncentrują się w Masławie I i II, Barczy, Mącholicach Kapitulnych i Dąbrowie. Z uwagi na silne rozdrobnienie pól oraz wysoki udział gruntów trwale zadarnionych (odłogi, pastwiska, liczne miedze) na większych przestrzeniach gminy występuje tylko erozja słaba i potencjalna, której można zapobiegać metodami agrotechnicznymi. Erozję silną i bardzo silną można spotkać tylko na niewielkich, terenach przekształconych w wyniku działalności gospodarczej (tereny wokół zabudowy na stokach, nasypy wzdłuż dróg, punkty „dzikiej” eksploatacji surowców mineralnych, tereny intensywnej penetracji turystycznej itp.).

Podsumowując można stwierdzić, że o jakości gleb decydują mało korzystne warunki naturalne (większość gleb została wytworzona z utworów piaszczystych i gliniastych) oraz niesprzyjająca procesom glebotwórczym konfiguracja terenu (tereny stokowe o spadkach pow. 6° zajmują ponad 40% użytków rolnych). Należy jednak podkreślić fakt, że znaczna część tych terenów, zwłaszcza położonych w partiach stokowych, poniżej piętra lasu posiada wybitne walory krajobrazowe i kulturowe, które wywołują chęć lokalizacji dalszych funkcji turystycznych i osiedleńczych, mogących powodować istotne kolizje funkcjonalne. Z tego względu tereny te powinny zostać objęte szczególnym reżimem ochronnym, poprzez zastosowanie rozwiązań projektowych umożliwiających maksymalną ochronę walorów krajobrazowych.

1.6. WARUNKI KLIMATYCZNE

1.6.1. Klimat

Zgodnie z podziałem Polski na dzielnice klimatyczne (wg A. Wosia) gmina Masłów położona jest w regionie zachodniomałopolskim, w strefie małej zmienności częstości występowania poszczególnych typów pogody. Ukształtowanie powierzchni terenu powoduje występowanie różnic mikroklimatu w obrębie poszczególnych siedlisk. Dotyczy to szczególnie różnic temperatury, przymrozków, mgieł, długości okresu wegetacyjnego, jakie występują pomiędzy dnami dolin i stokami a intensywniej nasłonecznionymi wierzchołkami.

Podstawowe parametry klimatyczne dla obszaru gminy przedstawiają się następująco:

średnia temperatura powietrza w roku	6°C
średnia temperatura stycznia	– 5°C
średnia temperatura lipca	17°C
długość zimy	100 dni
długość lata	80 dni
pierwsze jesienne przymrozki	20 X

ostatnie wiosenne przymrozki	30 IV
długość okresu bezprzymrozkowego	ok. 150 dni
długość okresu z pokrywą śnieżną	ok. 90 dni
długość okresu wegetacji	ok. 198 dni
roczna suma opadów	ok. 700 mm
przeważają wiatry zach. (pow. 35%)	

1.6.2. Warunki topoklimatyczne

Powyższa ogólna charakterystyka warunków termicznych, wilgotnościowych, opadowych i wietrznych dotyczy całego obszaru badań. Zmienne warunki fizjograficzne (głównie rzeźba terenu) powodują pewne lokalne zróżnicowanie klimatu. Należy wyróżnić następujące jednostki topoklimatyczne:

- Topoklimat ciepły występujący w obrębie zboczy o ekspozycji południowej, południowo-zachodniej, zachodniej i wschodniej** o bardzo dobrych warunkach klimatycznych. Tereny te charakteryzują się bardzo dobrymi warunkami solarnymi i termicznymi, dobrym przewietrzaniem, małą częstotliwością mgieł oraz krótszym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Wyróżniają się więc najbardziej korzystnymi warunkami topoklimatycznymi dla zabudowy mieszkaniowej, specjalnej oraz sadownictwa i warzywnictwa.
- Topoklimat wietrzny, właściwy dla obszarów płaskich** o przeciętnych warunkach topoklimatycznych. Tereny te charakteryzują się dobrymi i przeciętnymi warunkami solarnymi, dobrymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, bardzo dobrym przewietrzaniem oraz małą częstotliwością występowania mgieł. Tereny te wyróżniają się korzystnymi warunkami do zabudowy mieszkaniowej oraz są wskazane dla uprawy roślin wszystkich odmian.
- Topoklimat chłodny, występujący na północnych zboczach** o mało korzystnych warunkach klimatycznych. Obszary te charakteryzują się najslabszymi warunkami solarnymi (głównie jesienią i zimą), przeciętnymi warunkami termicznymi i wilgotnościowymi, dobrymi warunkami wietrznymi oraz dłuższym okresem zalegania pokrywy śnieżnej. Tereny te nie są wskazane do zabudowy rekreacyjnej, mieszkaniowej oraz dla upraw wymagających znacznego nasłonecznienia.
- Topoklimat wilgotny, zastoiskowy, właściwy dla dolin rzecznych** o niekorzystnych warunkach topoklimatycznych. Tereny te charakteryzują się gorszymi warunkami solarnymi, niekorzystnymi warunkami termicznymi, wilgotnościowymi, dużą częstotliwością występowania mgieł, słabą wentylacją i utrudnionymi warunkami rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Często występuje na nich niekorzystne zjawisko inwersji termicznej, co jest następstwem wychłodzenia się podłoża wskutek wypromieniowania ciepła pobranego w ciągu dnia przez grunt. Powietrze chłodne znajdujące się w warstwie przygruntowej, na skutek niewielkich spadków dolin oraz zapór utrudniających jego spływ zalegać może stosunkowo długo w ich obrębie, nawet do późnych godzin przedpołudniowych. Doliny stanowią rynny spływu chłodnego i wilgotnego powietrza, przez co mają wpływ na stan czystości powietrza atmosferycznego. Obszary te są niekorzystne dla lokalizacji wszelkiej zabudowy oraz wprowadzania zieleni wysokiej. Jednocześnie wskazane są dla łąk i upraw odpornych na niskie temperatury i wymagających znacznej wilgoci.

- e) **Topoklimat umiarkowany właściwy obszarom zabudowanym.** Charakteryzuje się bardziej zróżnicowanym przebiegiem temperatury i wilgotności względnej powietrza, zmniejszonymi prędkościami wiatru oraz zwiększonym zanieczyszczeniem powietrza w stosunku do terenów sąsiednich. W obrębie terenów o intensywnej zabudowie mieszkaniowej nie jest wskazana lokalizacja obiektów uciążliwych i szkodliwych dla otoczenia. Należy dążyć do zwiększenia powierzchni zielonych (parki, skwery) w celu poprawy warunków higieny atmosfery i samooczyszczania się środowiska.
- f) **Topoklimat wilgotny, właściwy obszarom zalesionym.** Charakteryzuje się dużym osłabieniem promieniowania słonecznego, dużą zaciśnością, wyrównanym profilem termicznym, podwyższoną wilgotnością względną powietrza, a przede wszystkim bakteriostatycznym działaniem olejków eterycznych. Lasy występujące na siedliskach świeżych i suchych są najbardziej wskazane do wykorzystania rekreacyjnego. Siedliska wilgotne, z uwagi na niekorzystne warunki bioklimatyczne zaliczane są do terenów o małej przydatności dla celów rekreacji.

1.7. JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I ZAGROŻENIE HAŁASEM

Gmina Masłów nie posiada na swoim obszarze obiektów pogarszających stan jakości powietrza. Na stan aerosanitarny gminy w znacznej mierze wpływają lokalne kotłownie z indywidualnych palenisk domowych. Emitentem zanieczyszczeń jest również Kopalnia Kwartytu w Wiśniówce wraz z zakładem przerobczym (pyły mineralne). Duży wpływ na jakość powietrza ma import zanieczyszczeń z obszaru miasta Kielce. Czynnikiem skażenia atmosfery są także spaliny samochodowe, szczególnie w pobliżu dróg krajowych.

Oceny jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (POŚ) dokonuje się w aglomeracjach o liczbie mieszkańców większej niż 250 000, miastach (nie będących aglomeracją) o liczbie mieszkańców większej niż 100 000 oraz w pozostałych obszarach województw niewchodzących w skład miast o liczbie mieszkańców większej niż 100 000 oraz aglomeracji. W przypadku województwa świętokrzyskiego wyznaczone są dwie strefy: miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska (podział na tak wyznaczone strefy obowiązuje od 2008 r.). W 2012 roku w całej strefie świętokrzyskiej (w tym także w powiecie kieleckim) wg kryterium ochrony zdrowia w odniesieniu do pyłu zawieszonego PM₁₀ przyporządkowano klasę C, ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla stężeń 24-godzinnych pyłu PM₁₀. Klasę C (C2) nadano jej również z powodu przekroczenia poziomu dopuszczalnego i docelowego pyłu PM_{2,5}, a także przekroczeń poziomu docelowego bebz(a)piranu. Natomiast wg kryterium ochrony roślin w przypadku ozonu, strefę świętokrzyską określono jako C oraz D2 z uwagi na przekroczenie poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego. Dla strefy ze statusem klasy C (C2), zgodnie z art. 91 ww. ustawy POŚ, zarząd województwa opracowuje, a sejmik województwa zatwierdza program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych lub docelowych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji. Dla stref, w których przekraczane są poziomy dopuszczalne integralną część programu ochrony powietrza lub jego aktualizacji stanowić ma plan działań krótkoterminowych. W związku z powyższym dla województwa

świętokrzyskiego zostały opracowane w 2011 i 2012 r. programy ochrony powietrza zawierające listy w zakresie poprawy jakości powietrza w regionie.

Na stan higieny atmosfery wpływa również **hałas**. Normy w zakresie hałasu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

Na terenie gminy najwyższy poziom osiąga on w pobliżu lotniska w Masłowie. Opracowana „Wstępna ocena uciążliwości hałasu lotniczego dla środowiska” (*Koncepcja rozbudowy i modernizacji lotniska Kielce w Masłowie*) wykazała, że:

- I wariant rozbudowy lotniska

W zaprojektowanym rozwiązaniu istniejąca zabudowa mieszkaniowa, za wyjątkiem jednego budynku mieszkalnego, znajdzie się na zewnątrz krzywej równoważnego poziomu dźwięku 60 dB(A). Przewidywana do likwidacji część gospodarstw jest podyktowana względami ograniczenia wysokości zabudowy w strefach przylotniskowych z uwagi na przeszkody lotnicze, a nie względami wynikającymi z ww. rozporządzenia Ministra Środowiska.

- II wariant rozbudowy lotniska

W zaprojektowanym rozwiązaniu część istniejącej zabudowy mieszkaniowej (6 gospodarstw) znajduje się wewnątrz krzywej równoważnego poziomu dźwięku 60 dB(A). Wobec tych gospodarstw należy zastosować zabezpieczenia przeciwhałasowe, polegające przede wszystkim na zastosowaniu okien o zwiększonej izolacyjności akustycznej, tak aby przy zamkniętych oknach osiągnąć dopuszczalny poziom hałasu określony dla wnętrz pomieszczeń mieszkalnych w godzinach dziennych.

Wartości ponadnormatywne hałasu mogą również występować wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego — droga krajowa nr 73 na odcinku od ulicy Szybowcowej do granic administracyjnych miasta Kielce. Na pozostałym odcinku (przez miejscowość Dąbrowa i Wiśniówka zabudowa mieszkaniowa chroniona jest ekranami akustycznymi. W związku z tym nie występują tu ponadnormatywne poziomy hałasu komunikacyjnego.

Na drodze krajowej nr 7 zlokalizowanych jest 11 punktów pomiarowych, w których mierzony jest poziom hałasu. Jeden z nich znajduje się w granicach gminy Masłów — w Wiśniówce. Pomiary prowadzone są dwa razy w ciągu roku (I i II półrocze) w bezpośrednim sąsiedztwie trasy oraz na pierwszej linii zabudowy. Powyższe badania wykazały, że w punkcie tym są przekraczane dopuszczalne wartości poziomu hałasu.

Wyniki pomiaru hałasu wykonane w latach 2011–2012 w punkcie pomiarowym Wiśniówka na drodze krajowej nr 7.

	Poziom dźwięku [dB]								
	2000 r.			2001 r.			2012 r.		
	IV	VII	śred.	IV	VII	śred.	IV	VII	śred.
Bezpośrednie sąsiedztwo drogi	73,9	73,7	73,8	73,6	74,0	73,8	73,4	74,6	74,0
Pierwsza linia zabudowy	68,8	68,5	68,6	68,4	68,9	68,6	68,1	69,5	68,8

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2012.

Podobne badania prowadzone są na drodze nr 74 (tylko raz w roku), ale punkty pomiarowe znajdują się poza obszarem gminy Masłów. Najbliższy taki punkt zlokalizowany jest w gminie Górno — miejscowość Cedzyna. Również i w tym punkcie wartości normatywne są przekroczone.

Wyniki pomiaru hałasu wykonane w latach 2011–2012 w punkcie pomiarowym Wiśniówka na drodze krajowej nr 7.

	Poziom dźwięku [dB]		
	2000 r.	2001 r.	2002 r.
Bezpośrednie sąsiedztwo drogi	75,2	75,1	74,1
Pierwsza linia zabudowy	70,1	69,9	69,0

Źródło: Stan środowiska w województwie świętokrzyskim w roku 2011.

1.8. FLORA I FAUNA

1.8.1. Charakterystyka szaty roślinnej

Szata roślinna jest jednym z najważniejszych elementów przyrodniczych terenu oraz istotnym składnikiem krajobrazu. Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski (wg W. Szafera) gmina położona jest w Krainie Świętokrzyskiej, w Okręgu Łysogórskim.

W krainie tej największe znaczenie ma realny układ poziomy i pionowy naturalnych zbiorowisk roślinnych. Znaczna naturalna lesistość oraz zmieniające się lokalnie warunki mikroklimatyczne, pozostające w związku z bogatą rzeźbą terenu, stwarzają korzystne warunki życia dla roślin pochodzenia górskiego jak i dla naskalnej roślinności kserotermicznej, zwłaszcza na podłożu wapiennym. Naturalnym następstwem wielkiej rozpiętości warunków siedliskowych jest bogactwo florystyczne tej krainy.

Okręg Łysogórski obejmuje geologicznie najstarszą i najsilniej wyniesioną część Krainy Świętokrzyskiej. Pasma górskie porasta świętokrzyski las jodłowo-bukowy. Dominującym drzewostanem jest jodła i buk, ale spotkać tu można również jawor, lipę drobnolistną, klon zwyczajny, świerk, grab, sosna. Z krzewów wyróżnić można bez koralowy. W skład runa wchodzi paprocie, widłaki, przytulia okrągłolistna, kokoryczka okółkowa. W Paśmie Klonowskim grupują się najcenniejsze zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły oraz dąbrowy.

Kompleksy leśne w dolinach to przede wszystkim bory sosnowe i mieszane. Lokalnie przy rzekach zachowały się fragmenty olsów i lasów łęgowych wraz z towarzyszącymi im zbiorowiskami łąkowo-torfowiskowymi. Są to głównie łąki i pastwiska o charakterze półnaturalnym i antropogenicznym. Miejscami występują zbiorowiska roślinności bagienno-szuwarowej z licznym gatunkami roślin rzadkich i chronionych.

Lokalnie na suchych, słonecznych zboczach wzgórz, dolin rzecznych i wąwozów, zwłaszcza o ekspozycji południowej, na podłożu wapiennym występują ciepłolubne zbiorowiska kserotermiczne pochodzenia południowoeuropejskiego z interesującymi pod względem botanicznym gatunkami roślin naczyniowych.

Charakterystycznym elementem szaty roślinnej są także wielogatunkowe, barwne agrocenozy chwastów polnych towarzyszących uprawom z szeregiem rzadkich w skali kraju składników flory rodzimej.

Lasy na obszarze gminy skupiają się w czterech głównych kompleksach rozmieszczonych w północno-zachodniej części (Pasma Masłowskie) oraz północno-wschodniej części gminy (ŚPN), w rejonie Mąchocic oraz na północ od zbiornika „Cedzyna”. Poza tym w niewielkich skupiskach rozproszone są na obszarze całej gminy. Łącznie lasy zajmują ok. 36% ogólnej powierzchni.

Najwyższe walory środowiska przyrodniczego reprezentują: lasy w północno-wschodniej części gminy wchodzące w skład Świętokrzyskiego Parku Narodowego i jego otuliny, przełom Lubrzanki na odcinku od Ciekot do Mąchocic oraz naturalne lasy o charakterze podmokłym w Dolinie Wilkowskiej.

Teren gminy stanowią głównie użytki zielone z licznymi zadrzewieniami i zakrzewieniami połęgowymi oraz starorzeczka, oczka wodne i niewielkie torfowisko ze stanowiskami rzadkich i chronionych roślin. Zadrzewienia pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne (glebochronne, wiatrochronne i biocentyczne).

1.8.2. Ocena przyrodnicza zasobów leśnych

Lesistość gminy Masłów, wynosząca 37,8% jest znacznie wyższa od wojewódzkiej a nawet krajowej, które kształtują się odpowiednio na poziomie 27,6%, i 28,5%. Lasy gminy skupiają się w 4 większych kompleksach w części północnej i centralnej porastając głównie niedostępne dla rolnictwa stoki i wierzchowiny Pasma Łysogórskiego, Masłowskiego i Doliny Wilkowskiej a także tereny wokół zbiornika wodnego „Cedzyna”. Kompleksy te są historycznie ukształtowanym elementem przestrzeni Gór Świętokrzyskich i razem z towarzyszącym im układem pól tworzą niepowtarzalny krajobraz rolno-leśny, będący głównym atrybutem krajobrazu kulturowego zarówno gminy jak i całego regionu świętokrzyskiego. Krajobraz ten winien podlegać szczególnej ochronie tym bardziej, że poddany jest silnej antropopresji i ulega przyspieszonej degradacji.

Obszary leśne zajmują ogółem 3260 ha, z czego tylko 333 ha stanowią lasy niepaństwowe. W północnej części gminy ekosystem leśny stanowi pozostałość dawnej Puszczy Świętokrzyskiej. Dominują tu żyzne siedliska lasu mieszanego i lasu mieszanego – świeżego (odmiana wyżynna lub wilgotna). Zachowały one na znacznych powierzchniach charakter naturalny o czym świadczy zbliżony do naturalnego udział jodły, buka, modrzewia, świerka, jaworu, klonu, lipy szerokolistnej, dębu a lokalnie także cisa. Drzewostany jodłowe, które osiągają tu granicę zasięgu północnego tworzą korzystne struktury biotyczne i stanowią jeden z największych ośrodków występowania tego gatunku w Polsce. Z ekosystemem tym są związane liczne gatunki roślin subalpejskich i reglowych będących relikdami okresów glacialnych. W runie leśnym występują liczne gatunki chronione i zagrożone jak: miesięcznica trwała, prosownica, widłak wroniec, kokorycz pełna, różne odmiany żywca zaś w miejscach wilgotnych liczne rośliny naczyniowe i mszaki. Nieco słabszą strukturą siedliskową, głównie boru mieszanego i boru świeżego (z fragmentami boru suchego na obszarach zalegania piasków głębokich) cechują się lasy położone na terenach nizinnych (np. kompleks LP w sąsiedztwie zbiornika „Cedzyna”), w obrębie którego dominują drzewostany sosnowe z domieszka olchy i brzozy. Wprawdzie

zdrowotność drzewostanów iglastych uległa pogorszeniu m. innymi w wyniku oddziaływania pyłów i gazów przemysłowych (na terenie gminy status ochronny z powodu zniszczeń przemysłowych koron drzew posiada w/w las w Cedzynie) to jednak w ostatnich latach stan zdrowotny zwłaszcza drzewostanów jodłowych znacznie się poprawił, na co miały wpływ korzystne czynniki pogodowe w tym brak letnich susz.

Istotne uwarunkowanie zagospodarowania obszarów leśnych gminy stwarza fakt, że całość lasów państwowych jest uznana za ochronne z uwagi na położenie w sąsiedztwie miasta pow. 50 tys. mieszkańców. Ponadto część lasów poddana jest „dzikiej” penetracji turystycznej oraz bezpośrednim wpływom urbanizacji (zaśmiecanie, zabudowa terenów przyleśnych, ograniczanie dostępu do lasów prywatnych itp.). Zagrożenia te pogłębia deficyt małej infrastruktury turystycznej (urządzone parkingi i miejsca postojowe, pola namiotowe, trasy rowerowe i piesze, punkty widokowe itp.) oraz niski standard zagospodarowania turystycznego lasów, który w znacznym stopniu obniża atrakcyjność i funkcjonowanie tych obszarów jako przyrodniczej strefy buforowej miasta Kielc.

1.8.3. Świat zwierząt

Fauna (szczególnie bezkręgowce) wykazuje silne związki z szatą roślinną i warunkami mikroklimatycznymi. Zwierzęta tego obszaru można podzielić generalnie na: gatunki leśne, gatunki przestrzeni otwartych oraz gatunki związane ze ekosystemami wodnymi. Charakterystyczną cechą fauny gminy jest także obecność gatunków górskich. Są one zwykle składnikami najwartościowszych biocenoz. Wyjątkowo licznie występują one wśród mięczaków i owadów.

Lasy i zadrzewienia stanowią schronienie dla wielu gatunków zwierząt. Spośród leśnych gatunków występuje tutaj: sarna, dzik, lis, kuna, borsuk i in. Dużą liczebnością na obszarach leśnych odznaczają się ptaki śpiewające: kowalik, wilga, pełzacz, kilka gatunków sikor, pokrzewka, zaganiacz i in. Część gatunków wybiera za miejsca lęgowe biotopy pośrednie pomiędzy lasami i terenami otwartymi. Żyją tutaj: krogulec, pustułka, turkawka, kukułka, puszczyk i kilka gatunków dzięciołów.

Tereny otwarte (pola uprawne, łąki, pastwiska, nieużytki) zajmują większą część gminy. Występują tutaj drobne gryzonie, ssaki owadożerne (ryjówki, jeże, krety), drobna zwierzyna łowna (zajęce, bażanty, kuropatwy) oraz ptaki preferujące przestrzenie otwarte (skowronki, pokrzewki, pliszki, świergotki i in.). Nasłonecznione stoki są zasiedlane przez ciepłolubne gady: żmiję, jaszczurkę zwinkę i żyworodną. Bogata jest również fauna bezkręgowców, głównie owadów, towarzysząca takim siedliskom.

Wiele gatunków zwierząt związało się z siedliskami antropogenicznymi. W pobliżu ludzkich zabudowań często występują: wróble, bocian biały, dudek, kopciuszek, pliszki, jaskółki, sowy, muchołówki, kuna domowa, nietoperze i in. Głównymi biotopami wodnymi gminy są doliny Lubrzanki i jej dopływów wraz z towarzyszącymi im obszarami podmokłymi oraz zbiorniki wodne. Stopień przekształcenia dolin rzecznych jest niski, co ma wyraz w dużym zróżnicowaniu siedlisk. Rzeki są środowiskiem życia dla ichtiofauny i płazów. Siedliska podmokłe (łąki, zarośla lęgowe) są miejscem występowania wielu gatunków awifauny.

1.9. PRAWNA OCHRONA PRZYRODY

Podstawą prawną ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1651 ze zm.).

1.9.1. Istniejące formy ochrony przyrody

Gmina Masłów odznacza się wybitnymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi i z tego powodu została w całości objęta prawną ochroną przyrody. Jej północno-wschodnie obrzeża położone są w Świętokrzyskim Parku Narodowym i jego otulinie. Pozostała część gminy leży w Podkieleckim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Najcenniejsze przyrodniczo drzewa oraz formacje skalne zostały objęte ochroną w formie pomników przyrody.

Świętokrzyski Park Narodowy

Świętokrzyski Park Narodowy został utworzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1.04.1950 r. w sprawie utworzenia Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U Nr 14, poz. 133). Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3.01.1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 4, poz. 29) powiększono obszar Parku. Powierzchnia Parku wynosi obecnie 7633,52 ha. Powierzchnia otuliny Parku wraz ze strefą ekotonową 20 786,07 ha. Park ten jest najcenniejszym obszarem na terenie województwa pod względem walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Ochroną objęto najwyższe pasmo Gór Świętokrzyskich — Łysogóry i kompleksy leśne będące pozostałością dawnej Puszczy Świętokrzyskiej.

Park ten został utworzony jako pierwszy park narodowy w Polsce po zakończeniu II wojny światowej. Park swoim obszarem objął Łysogóry – najstarsze pasmo Gór Świętokrzyskich z najwyższymi szczytami: Łysicą (612 m n.p.m.) i Łysą Górą zwaną też Świętym Krzyżem lub Łyscem (595 m n.p.m.) oraz częściowo Pasma Klonowskie z Bukową Górą (483 m n.p.m.) oraz część Pasma Pokrzywiańskiego z Chełmową Górą (351 m n.p.m.). Jednak początki zorganizowanej ochrony przyrody w Górach Świętokrzyskich sięgają okresu międzywojennego. Staraniem, powołanej w 1919 r. Tymczasowej Komisji Ochrony Przyrody, utworzono w 1920 r. pierwszy, prawnie chroniony rezerwat przyrody na Chełmowej Górze o powierzchni 165 ha, którego celem była ochrona modrzewia polskiego (*Larix polonica*). Zaś w 1922 r. uzyskano zgodę na utworzenie kolejnych rezerwatów przyrody w najlepiej zachowanych naturalnych partiach Puszczy Świętokrzyskiej z charakterystycznymi gołoborzami, w Paśmie Łysogór (rezerwat ścisły Święty Krzyż o pow. 197 ha oraz rezerwat Łysica o pow. 115 ha). W 1932 r. poddano częściowej ochronie pasy drzewostanów otaczających istniejące rezerваты ścisłe, lasy położone w partiach grzbietowych Łysogór oraz lasy otaczające wychodnie skalne na Miejskiej Górze (m.in. *Czarny Las* – pow. 26,45 ha). Z dniem 01 maja 1950 r., jeszcze przed utworzeniem ŚPN, utworzono Rezerwat *Mokry Bór*, Łączna powierzchnia rezerwatów ścisłych i częściowych wynosiła wtedy 1731 ha i właśnie na tej bazie tych rezerwatów utworzono w 1950 r. ŚPN o pow. 5495 ha. Wspomniane powyżej rezerваты przyrody (*Chełmowa Góra*, *Łysica*, *Święty Krzyż*, *Czarna Woda*, *Mokry Bór*) zostały przekształcone w obszary ochrony ścisłej na mocy wejścia w życie ustawy o ochronie przyrody z 1991 r.

Na obszarze ŚPN wydzielonych jest 5 obszarów ochrony ścisłej, czyli takiej, gdzie wykluczona jest jakakolwiek ingerencja człowieka:

1. Czarny Las (26,5 ha) – położony jest w zachodniej części Doliny Dębniańskiej stanowiącej przedłużenie Doliny Wilkowskiej. Najbardziej rozpowszechnionym tutaj zbiorowiskiem leśnym jest grąd subkontynentalny z dużym udziałem jodły, buka i jawora. Ponadto występują tu zespoły leśne takie jak środkowopolski bór mieszany z jodłą, ols torfowcowy oraz zbiorowiska łąkowe. Spotkać można tu liczne gatunki typowe dla lasów górskich, np.: bez koralowy, czosnek niedźwiedzi, żywiec gruczołkowaty.
2. Góra Chełmowa (13,2 ha) – obszar ochrony ścisłej obejmuje północno-zachodnie części wzniesienia. Dominuje tu buczyna karpacka, grąd jodłowy ze znacznym udziałem modrzewia, czy środkowopolski bór mieszany z modrzewiem polskim. Rośnie tu wiele drzew pomnikowych: modrzewie, buki, sosny, czereśnia ptasia oraz rzadkie gatunki roślin, m.in.: pióropusznik strusi, widłak jałowcowaty, skrzyp olbrzymi, czy parzydło leśne. Do osobliwości przyrodniczych tego terenu należą mrowiska, których stwierdzono ok. 500. Ich liczebność związana jest z występowaniem mszyc żerujących na modrzewiu i produkujących duże ilości spadzi, która jest ulubionym pokarmem mrówek.
3. Łysica (1186,4 ha) – obejmuje prawie cały masyw szczytu oraz grzbiet od strony północnej i południowej. Ochroną objęto fragment puszczy jodłowej. Występuje tutaj drzewostan wielogatunkowy: jodła, buk, jawor, klon zwyczajny i lipa szerokolistna. Wśród roślin runa spotkać można liczne mchy, borówkę czernicę, konwalijkę dwulistną, narecznicę, paprotkę zwyczajną i wiele innych. Na Łysicy licznie występują gołoborza różnej wielkości, często pozarastane paprociami oraz wychodnie skał kwarcytowych: Skalka Agata, Księża Skała, Widna Skała.
4. Mokry Bór (37,9 ha) – położony jest u północnych podnóży Góry Psarskiej. Ochroną objęto tutaj wilgotny bór trzcinikowy – jedyny w Parku zespół leśny boru bagienno. W drzewostanie spotykamy sosnę, brzozę, świerk, dąb bezszypułkowy i jodłę. Występują tu również torfowiska wysokie i przejściowe.
5. Święty Krzyż (476,9 ha) – obszar ten obejmuje południowe i północne stoki grzbietu Łysej Góry. Ochronie podlegają tutaj naturalne lasy jodłowe i jodłowo-bukowe. Pośród młodego pokolenia drzew rosną potężne, stare jodły tzw. *jodły mamucie* oraz buki o wymiarach drzew pomnikowych.

Na Łysej Górze (zwanym również Łyscem, Świętym Krzyżem) występują gołoborza, w tym największe w Górach Świętokrzyskich Gołoborze Kobendzy (od nazwiska przyrodnika Romana Kobendzy). Jego dolna granica rozpoczyna się na wysokości około 500 m a górna kończy na wysokość 585 m n.p.m, powierzchnia całkowita wynosi 3,84 ha. Gołoborze tworzą głązy piaskowca kwarcytowego o różnej wielkości i z ostrymi krawędziami, jego duża powierzchnia to wynik połączenia ze sobą fragmentów dwóch sąsiadujących pasów gołoborzy. W centralnej części rumowiska żyją głównie porosty, z których wiele gatunków ma charakter reliktowy. Na obrzeżach wykształcił się zespół jarzębiny świętokrzyskiej, w której skład wchodzi m.in. jarząb pospolity, paprotka zwyczajna, borówka czarna, rokitnik pospolity, narecznica szerokolistna, czy malina właściwa.

W sumie w ŚPN ochroną ścisłą objętych jest 1731,30 ha (ok. 23%). Wokół Parku utworzona jest otulina o powierzchni 20786,07 ha. Na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w ramach projektu Natura 2000 utworzono specjalny obszar ochronny siedlisk (SOO) o nazwie "Łysogóry" i powierzchni 5573,6 ha. Występuje tu świętokrzyski bór jodłowy bogaty w rzadkie i cenne gatunki mszaków, porostów i zwierząt gołoborza oraz jedna z największych ostoi modrzewia polskiego. Stwierdzono tu ok. 700 zagrożonych gatunków roślin oraz ok. 4000 gatunków zwierząt bezkręgowych, z których wiele to unikatowe relikty lasów pierwotnych, tzw. "gatunki puszczańskie".

Świętokrzyski Park Narodowy to miejsce licznych wycieczek turystycznych. Na terenie Parku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się liczne atrakcje turystyczne, np.: Klasztor na Świętym Krzyżu, Muzeum Przyrodnicze, muzeum starożytnego hutnictwa w Nowej Słupi, klasztor benedyktynek w Świętej Katarzynie, czy zamek i kolegiata w Bodzentynie. Do zwiedzania parku zachęcają pieszne szlaki turystyczne.

Ostatecznie w 1996 r. powiększono Park o lasy położone w Paśmie Klonowskim, w wyniku czego pow. Parku wzrosła do 7626,45 ha, z czego 23 % powierzchni objęte jest ochroną ścisłą. Park zajmuje ok. 0,65 % powierzchni województwa świętokrzyskiego. Dodatkowo dla ochrony przed zagrożeniami zewnętrznymi Park otoczony jest otuliną o powierzchni 20 786,07 ha.

Aktualny, wspomniany powyżej, obszar ŚPN stanowią tereny wyznaczone na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 roku w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego – załącznik nr 1 (Dz. U. Nr 4 poz. 29), które pod względem administracyjnym obejmują swym zasięgiem tereny sołectw należące do gminy: Bieliny, Bodzentyn, Górnio, Łagów, Łączna, Masłów, Nowa Słupia, Pawłów.

Zgodnie z §6 ustęp 1 tego dokumentu: „Wokół Parku tworzy się strefę ochronną, zwaną „otuliną”, o powierzchni 20 786,07 ha położoną w województwie kieleckim”.

Przebieg jej granic dokładnie określa ustęp 2 Rozporządzenia... Na terenie gminy Masłów w skład parku i otuliny wchodzi sołectwo Ciekoty.

SPN stanowi jeden obręb ochronny podzielony na 8 obwodów ochronnych (odpowiedników leśnictw w lasach państwowych): Chełmowa Góra, Święty Krzyż, Dębno, Jastrzębi Dół, Dąbrowa, Podgórze, Święta Katarzyna, Klonów.

98 % powierzchni Parku stanowią grunty Skarbu Państwa. Długość granic Parku wynosi 168 km, z czego jedynie 5,4 km to granice z sąsiednimi kompleksami leśnymi. Pozostała część to granice z prywatnymi gruntami rolnymi, zabudowaniami wsi i sporadycznie z małymi działkami leśnymi prywatnych właścicieli. W obrębie Parku znajduje się 71 enklaw (łąki, lasy i pastwiska) obcej własności, użytkowanych w różny sposób przez właścicieli. Park systematycznie wykupuje takie enklawy na rzecz Skarbu Państwa. Około 95 % powierzchni Parku zajmują lasy (głównie jodłowe i bukowe), pozostałe 5 % to śródleśne polany, gołoborza, ciek wodne, drogi oraz zabudowania i grunty rolne.

W Parku występuje 35 gatunków drzew. Największą powierzchnię zajmują następujące gatunki: jodła – 39%, buk – 30%, sosna – 22%, świerk – 4% i dąb – 2%.

Najstarsze drzewostany jodłowe, bukowe i dębowe mają ponad 220 lat. Lasy w wieku ponad 100 lat stanowią 36% powierzchni lasów Parku.

Do największych drzew w Parku należy: buk zwyczajny na Świętym Krzyżu (obwód 519 cm, wysokość 34 m) oraz modrzew polski na Górze Chełmowej (obwód 495 cm, wysokość 28 m).

Wśród kompleksów leśnych Parku znajduje się 130 ha śródleśnych łąk, z licznymi gatunkami roślin chronionych. Ich przetrwanie uwarunkowane jest przez systematyczne wykaszanie części łąk.

W Parku żyje ponad 5 000 gatunków grzybów, roślin i zwierząt, w tym ponad 1400 gatunków roślin, 550 gatunków grzybów wielkoowocnikowych, 45 gatunków ssaków, 150 gatunków ptaków, 14 gatunków płazów, 6 gatunków gadów, ponad 1500 gatunków owadów oraz setki gatunków bezkręgowców żyjących w glebie, ściółce i zbutwiałych pniach martwych drzew. Do dziś na terenie Parku naukowcy odkryli 10 gatunków zwierząt, które nie były wcześniej znane nauce. Są to głównie drobne, prowadzące skryty tryb życia bezkręgowce: po 2 gatunki nicieni i roztoczy oraz po jednym gatunku motyla i muchówki. Gołoborze na Świętym Krzyżu jest jedynym miejscem życia ślimaka nazwanego przez jego odkrywcę *Trichia lubomirskii*. Unikatem na skalę światową są wolne od roślinności gołoborza o powierzchni ok. 40 ha. Rumowiska cechuje, inne niż w Sudetach, usytuowanie poniżej górnej granicy lasów. Na obszarze Polski tylko w Górach Świętokrzyskich (m.in. gołoborze) i Sudetach można oglądać powierzchniowe piaskowce kambryjskie sprzed 500 mln lat temu. Poza tym w piaskowcach kwarcytowych gołoborzy występują bardzo cenne skamieniałości wymarłych organizmów odkrytych przez ks. prof. Włodzimierza Sedlaka, który w ciągu 30 lat własnych badań zebrał i opisał ponad 12 000 okazów skamieniałości gołoborzy. Na terenie Parku i otuliny znajduje się 40 obiektów – stanowisk geologicznych ukazujących dzieje geologiczne z wszystkich okresów tabeli stratygraficznej. Ze względu na ich unikatową wartość stanowiska te zostały zgłoszone do wpisania na międzynarodową listę reprezentatywnych stanowisk geologicznych.

W Parku znajduje się 58 stałych i okresowych strumieni, ponad 260 stałych i okresowych źródeł oraz 50 bagien, torfowisk i mokradeł. Katalog zasobów kulturowych w ŚPN i otulinie liczy 423 pozycje. Obejmuje on zabytki budownictwa i architektury, miejsca bitew i walk narodowowyzwoleńczych oraz ważne obiekty kultury ludowej.

SOO – Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Łysogóry PLH260002 o pow. 8081,27 ha obejmuje obszar całego Świętokrzyskiego Parku Narodowego i terenów w jego sąsiedztwie (rezerwat Zapusty, rezerwat Skala, najwyższą część Gór Świętokrzyskich - starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością tego pasma jest obecność podszczytowych rumowisk głazów kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w około 95% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Lasy charakteryzują się znacznym stopniem naturalności, czy wręcz pierwotności, choć niektóre fragmenty drzewostanów mają dość znacznie zmieniony skład gatunkowy i zniekształconą strukturę, co jest efektem prowadzonej tu wcześniej gospodarki leśnej

lub niewłaściwych sposobów ochrony (w takich przypadkach obserwuje się jednak spontaniczne procesy renaturalizacyjne). Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk oraz siedlisk kserotermicznych a także liczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciekły wodne.

W obszarze stwierdzono obecność 13 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występują tu rzadkie zespoły roślinne, m.in. wyżynny jodłowy bór mieszany *Abietetum polonicum*, czy bór mieszany jodłowo-świerkowy *Abieti-Piceetum* i dolnoregłowy świerkowy bór na torfie *Bazzanio-Piceetum*. Znajdują tu swoją ostoję bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach oraz występuje jedno z największych stanowisk modrzewia polskiego *Larix decidua subsp. polonica* (interesującego taksonu uważanego za endemiczny) na Chelmowej Górze. Flora roślin naczyniowych jest dość bogato reprezentowana i liczy ok. 700 gat., wśród których jest wiele zagrożonych w skali kraju, rzadkich, lub prawnie chronionych. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców (rzeczywista ich liczba jest z pewnością znacznie większa), w tym wiele unikatowych i reliktowych - relikatów późnoplejstocенских i wczesnoholocенских (np. chrząszcz *Orithales serraticornis*) oraz relikatów siedliskowych lasów pierwotnych (np. chrząszcze: wynurt *Ceruchus chrysomelinus*, *Ampedus melanurus*, zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*). Znane są także rzadkie gatunki kserotermiczne (np. pajak gryziel stepowy *Atypus muralis*). Łącznie w obszarze występuje 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 11 gatunków kręgowców i 10 gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród tych ostatnich dwa gatunki chrząszczy znane są z terenu ostoi na podstawie danych z lat 50. XX wieku (*Rosalia alpina*, *Boros schneideri*), jednak ze względu na ich trudną wykrywalność i występowanie w obrębie ostoi odpowiadających im siedlisk (makro- i mikrobiotopów rozwoju), nie jest wykluczone ich aktualne tu występowanie.

Na terenie ostoi Łysogórskiej wykształciły się dobre populacje skójki gruboskorupowej *Unio crassus* szczególnie cenne z uwagi na naturalny charakter. W Łysogórach ustalono występowanie 72 gatunków ślimaków lądowych co stanowi 72% gatunków lądowych występujących w Górach Świętokrzyskich. Do gatunków rzadkich należą *Vestia elata*, *Semilimax cotulai*, *Chondrula tridens*, *Ceciloides acicula* i ślimak żółtawy *Helix lutescens*. A także gatunki wskaźnikowe *Vallonia eniensi* i *Cochlicopa nitens*. Szczególnie wymagają podkreślenia bogate zespoły ślimaków lądowych występujące na odsłonięciach dolomitów dewońskich w Skarpie Zapusty i w rezerwacie Wąwóz w Skałach. Z uwagi na występującą tendencję dotyczącą zmniejszenia liczebności występujących gatunków powierzchni węglanowe wymienionych odsłoneń mają znaczenie refugium malakofauny w Łysogórach. Szczególne znaczenie w ostoi Łysogóry mają stanowiska występowania skójki gruboskorupowej w rzekach o naturalnym górskim charakterze.

Pod względem administracyjnym Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łysogóry (PLH260002) leży na terenie gminy: Bieliny, Bodzentyn, Masłów, Nowa Słupia, Waśniów, Łączna, Pawłów. Propozycja utworzenia obszaru opracowano w marcu 2001 r. a zaktualizowano w październiku 2013 r.

Szczegółowy wykaz lokalizacji obszaru ostoi Natura 2000 Łysogóry PLH260002 w granicach Świętokrzyskiego Parku Narodowego, określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie

Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 4, poz. 29) wraz z gruntami Skarbu Państwa znajdującymi się w wieczystym użytkowaniu Parku, położonymi poza jego granicami, przedstawiają tab. 1-3. Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 Łysogóry wynosi 8081,27 ha, przy czym w granicach Parku. Z tego pracami terenowymi wchodzącymi w zakres rzeczowy Operatu objęto 7546,64 ha gruntów. W obszarze opracowania występują następujące przedmioty ochrony znajdujące się w załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej:

- ✓ 13 siedlisk przyrodniczych; zajmujących łącznie powierzchnię ok. 6198 ha (6410, 6510, 8150, 8310, 9110, 9130, 9170, *91D0, *91E0, 91P0, *6230, 8220, 9190)
- ✓ 2 gatunki roślin proponowane jako nowe przedmioty ochrony (1381, 1386);
- ✓ 8 gatunków zwierząt (1337, 1166, 1032, 1060, 1065, *1084, 1086, 4026);
- ✓ 1 gatunek zwierzęcia proponowany jako nowy przedmiot ochrony (1014).

W skład Świętokrzyskiego Parku Narodowego na terenie gminy Masłów wchodzi następujące działki: 322, 323 i 324 położone w obrębie geodezyjnym Ciekoty.

Natomiast, następujące działki o numerach ewidencyjnych 134; 168/10; 168/11; 168/12; 168/13; 168/16; 168/3; 168/5; 168/6; 168/7; 168/8; 168/9; 219; 220/1; 220/2; 249/1; 249/5; 249/6; 250; 251; 260; 261; 262; 263; 264; 265/3; 265/4; 265/5; 265/6; 266/1; 266/4; 266/6; 278; 290/2; 290/4; 290/5; 291; 292/1; 292/4; 293; 294; 295; 296; 313; 314; 315; 316; 317; 318; 319; 320; 321; 324; 57/2 położone na terenie obrębu geodezyjnego Ciekoty wchodzi w skład obszaru Natura 2000 Łysogóry, ale położonego poza prawną granicą SPN

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu został ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Kieleckiego nr 12/95 z dnia 29 września 1995 roku. Ww. akt prawny został zmieniony Rozporządzeniem Wojewody Świętokrzyskiego nr 48/2002 z dnia 23 lipca 2002 roku. Aktualnie zasady ochrony obowiązujące na terenie obszaru chronionego reguluje Uchwała Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. z 2015 r. poz. 2655). Głównym celem jego utworzenia jest ochrona zbiorników wód podziemnych (zbiornik Kielce oraz zbiornik Gałęzicko-Bolechowicko-Borkowski, z których m.in. czerpie wodę pitną miasto i aglomeracja Kielce). Ważną funkcją jest również ochrona wód powierzchniowych rzek: Lubrzanki, Warkocza, Czarnej Nidy i Belnianki, pełniących rolę korytarzy ekologicznych. **Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu** obejmuje tereny otaczające miasto Kielce, od południowej i wschodniej strony położony jest głównie w zlewni rzeki Lubrzanki oraz częściowo Kamionki a od strony zachodniej od rzeki Bobrzy. Całkowita powierzchnia tego Obszaru wynosi 26 484,69 ha. Flora tego obszaru jest silnie zróżnicowana. W Paśmie Klonowskim grupują się cenne zbiorowiska lasów liściastych, świeże bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły. Na szczególną uwagę zasługują zbiorowiska buczyny sudeckiej. W obniżeniach Doliny Wilkowskiej, na torfach występują charakterystyczne dla Gór Świętokrzyskich borealne świerczyny z licznymi gatunkami roślin chronionych. Południowa część obszaru porastają bory sosnowe i bory mieszane z udziałem jodły. Doliny prawie

wszystkich rzek zachowały charakter cennych stref łąkowo – wodnych. Szczególnymi walorami geobotanicznymi, krajobrazowymi oraz kulturowymi wyróżnia się przełom Lubrzanki. Tereny te są obecnie ważnym miejscem wypoczynku świątecznego i rekreacji dla mieszkańców pobliskich Kielc.

Pomniki przyrody

- a) **Skalka „Wielki Kamień”** (nr w rej. RDOŚ w Kielcach 039) o wysokości 5 m; skalny szczyt Góry Klonówki utworzony ze skał środkowego kambru. Zlokalizowany 1,5 km od Mąchocic. Został ustanowiony Orzeczeniem Prezydium WRN Nr 76 w 1954.10.28.
- b) **Skalka** (nr w rej. RDOŚ w Kielcach 184) o wysokości 4 m; liczne występy, progi, ścianki i bloki skalne utworzone z piaskowców kwarcytowych dewonu dolnego. Zlokalizowany w Kostomłotach, ok. 500 m od linii kolejowej Kraków — Warszawa i 1 km na wschód od zabudowań wsi. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.
- c) **Skalki „Kamieńczyk”** (nr w rej. RDOŚ w Kielcach 185); próg skalny i urwisko skalne zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambru górnego. Zlokalizowany w Mąchocicach Kapitulnych, na wschodnim skłonie grzbietu Klonówki, ok. 0,5 km na północ od wsi. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.
- d) **Skalka** (nr w rej. RDOŚ w Kielcach 186) o wysokości 2,5 m; urwisko, progi skalne, bloki zbudowane z piaskowców kwarcytowych kambru górnego. Zlokalizowany w Mąchocicach Kapitulnych, ok. 0,5 km na południe od Starej Ameliówki. Został ustanowiony Zarządzeniem Wojewody Kieleckiego Nr 23/87 (Dziennik Urzędowy Województwa Kieleckiego Nr 19, poz. 223) w 1987.10.02.

Zasady ochrony obowiązujące w stosunku do pomników przyrody wynikają z przepisów art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. z 2015r., poz. 1651 ze zm.).

Europejska Sieć Ekologiczna Natura 2000 na terenie Gminy Masłów tworzą następujące obszary Natura 2000:

- **Ostoja Barcza PLH260025 - Specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).** Obszar obejmuje zachodnią część pasma Klonowskiego Gór Świętokrzyskich, z wzniesieniami Barcza, Ostra i Czostek oraz położone w południowej części podmokłe łąki. Pasma górskie zbudowane jest z dolnodewońskich piaskowców i kwarcytów twardych i odpornych na wietrzenie, dolna część stoków pokryta jest lessem. Wzniesienia pasma porasta bór jodłowy z domieszką buka. W zachodniej części do lat 1970. funkcjonowały dwa kamieniołomy, w których pozyskiwano jasnoszare, piaskowce kwarcytowe. Warstwy skalne zawierają przeławicenia mułowców i iłowców. W skarpach dawnych kamieniołomów znajdują się też cienkie warstwy popiołów wulkanicznych, tzw. zielonych tufitów. Stanowią dowód na to, że w okresie dewonu w Górach Świętokrzyskich dochodziło do erupcji wulkanicznych. Po zaprzestaniu wydobywania nieeksploatowane wyrobiska

stopniowo zapełniły się wodą i utworzyły dwa jeziora. Na terenie ostoi występuje 8 siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Największe powierzchnie zajmują tutaj kwaśne i żyzne buczyny, które są bardzo dobrze wykształcone. W zbiorowiskach tych występuje wiele rzadkich, chronionych i zagrożonych gatunków roślin. Cała ostoja położona jest w Paśmie Klonowskim, jako przedłużenie Pasma Łysogóry i graniczy z Świętokrzyskim Parkiem Narodowym, a zatem jest to teren górski z roślinnością związaną głównie z Karpatami. Lasy o wysokiej naturalności mają puszczański charakter. Tereny te nie były odlesiane ze względu na teren górski. Tereny południowe to fragment doliny Wilkowskiej z rzeką Lubrzanką i kilkoma jej dopływami, gdzie występuje się jedna z najliczniejszych populacji przelatki aurini w województwie. Rzeką Lubrzanka na terenie ostoi ma naturalny charakter. Warunki ekologiczne rzeki oraz występowanie rzadkich gatunków mięczaków: skójki grubo skorupowej (gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej) i szczeżuja wielka stanowią o ważności ochrony obszaru. W ramach obszaru występuje Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu oraz rezerwat przyrody "Barcza". Występują tu ważne dla Europy typy siedlisk przyrodniczych (z Zał. I Dyr. Siedliskowej), w tym siedliska priorytetowe(*):

- ✓ zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion),
- ✓ niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris),
- ✓ kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion),
- ✓ żyzne buczyny (Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion),
- ✓ grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)
- ✓ łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe),
- ✓ wyżynny jodłowy bór mieszany (Abietetum polonicum)

oraz ważne dla Europy gatunki zwierząt (z Zał. II Dyr. Siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej), w tym gatunki priorytetowe(*):

- ✓ bocian czarny - ptak
- ✓ derkacz - ptak
- ✓ głowacz białopłetwy - ryba
- ✓ skójka gruboskorupowa - bezkręgowiec,
- ✓ czerwonończyk nieparek - bezkręgowiec,
- ✓ przeplatka aurinia - bezkręgowiec,
- ✓ jarząbek - ptak,
- ✓ zimorodek - ptak,
- ✓ dzięcioł zielonosiwy - ptak,
- ✓ dzięcioł średni - ptak,
- ✓ dzięcioł czarny - ptak.

- **Ostoja Wierzejska PLH260035** - Ostoja ta obejmuje na południu zachodnie przedłużenie Pasma Masłowskiego z Górą Wierzejską 375 m n.p.m. W budowie geologicznej dominują tu piaszczyste i poprzecinane uskoki mułowce z wkładkami ilów i zlepieńców dewonu dolnego. Północna część obszaru należy do zachodniej części Wzgórz Tumlińskich, które na tym terenie

budują głównie piaskowce i mułowce kambryjskie. Są tu również wychodnie piaskowców triasowych w rejonie góry Sosnowicy - 414 m n.p.m. Fragment doliny rzeki Sufraganczyk i jej dopływu wypełniają głównie holocenijskie mulki, piaski i żwiry rzeczne. Można tam również spotkać plejstoceńskie piaski i żwiry wodłolodowcowe i rzeczne. Jest to obszar leśny, występuje tu głównie las jodłowo-bukowy z domieszką świerka, dębów, graba. Powierzchnia ostoi - 752,95 ha.

- **Przełom Lubrzanki PLH260037** - Ostoja obejmuje jedną z najpiękniejszych dolin rzecznych w Górach Świętokrzyskich. Rzeka Lubrzanka nabiera tu charakteru górskiego potoku. Pomiędzy Radostową i południowo wschodnim grzbieciem Klonówki tworzy przełom, rozdzielając Pasmo główne na pasmo Klonowskie i Masłowskie. Lubrzanka torując sobie drogę przez złom kwarcytów, nadaje stromym zboczom swoistego uroku wzbogaconego licznymi wąwozami ukrytymi w bujnej roślinności. Obszar obejmuje większy fragment doliny rzecznej z licznymi dopływami otoczone podmokłymi łąkami. Rzeka wypływa z północnych stoków Barczy w Paśmie Klonowskim. Płyne przez Dolinę Wilkowską. W pobliżu Marzysza uchodzi do Czarnej Nidy. **Powierzchnia** - 274,99 ha. Obszar stanowi malowniczy górski przełom rzeki Lubrzanki z dobrze zachowanym naturalnym korytem, stanowi jeden z najważniejszych w regionie obszarów występowania skójkii gruboskorupowej *Unio crassus*, skójkii malarskiej *Unio pictorum* i szczeżui wielkiej *Anodonta cygnea*. Koryto rzeczne zasiedlają również minogi strumieniowe *Lampetra planeri* i bardzo nieliczne – brzanki *Barbus peloponnesius*. Występują tu 3 siedliska przyrodnicze z I Załącznika Dyrektywy siedliskowej. Największe powierzchnie zajmują dobrze wykształcone niżowe i górskie łąki użytkowane ekstensywnie.
- **Łysogóry PLH260002**, o pow. 8081,27 ha obejmuje obszar całego Świętokrzyskiego Parku Narodowego i terenów w jego sąsiedztwie (rezerwat Zapusty, rezerwat Skała, najwyższą część Gór Świętokrzyskich - starych gór uformowanych przez wypiętrzenie kaledońskie, a potem przez orogenezę hercyńską. Osobliwością tego pasma jest obecność podszczytowych rumowisk gładów kwarcytowych z okresu kambryjskiego, nazywanych gołoborzami, nieporośniętych przez florę naczyniową. Obszar jest w około 95% porośnięty przez lasy, w większości są to lasy jodłowo-bukowe. Mniej liczne są bory sosnowe i mieszane, z udziałem dębu. W niższych położeniach spotyka się grądy, a w miejscach o właściwych warunkach wodnych, bory wilgotne i bagienne a także olsy. Lasy charakteryzują się znacznym stopniem naturalności, czy wręcz pierwotności, choć niektóre fragmenty drzewostanów mają dość znacznie zmieniony skład gatunkowy i zniekształconą strukturę, co jest efektem prowadzonej tu wcześniej gospodarki leśnej lub niewłaściwych sposobów ochrony (w takich przypadkach obserwuje się jednak spontaniczne procesy renaturalizacyjne). Na terenie ostoi znajdują się także małe enklawy łąk i pastwisk oraz siedlisk kserotermicznych a także liczne, w większości drobne, stałe i okresowe ciekii wodne. W obszarze stwierdzono obecność 13 typów

siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występują tu rzadkie zespoły roślinne, m.in. wyżynny jodłowy bór mieszany *Abietetum polonicum*, czy bór mieszany jodłowo-świerkowy *Abieti-Piceetum* i dolnoreglowy świerkowy bór na torfie *Bazzanio-Piceetum*. Znajdują tu swoją ostoję bogate zbiorowiska mszaków i porostów na gołoborzach oraz występuje jedno z największych stanowisk modrzewia polskiego *Larix decidua subsp. polonica* (interesującego taksonu uważanego za endemiczny) na Chelmowej Górze. Flora roślin naczyniowych jest dość bogato reprezentowana i liczy ok. 700 gat., wśród których jest wiele zagrożonych w skali kraju, rzadkich, lub prawnie chronionych. Stwierdzono tu występowanie ok. 4000 gatunków bezkręgowców (rzeczywista ich liczba jest z pewnością znacznie większa), w tym wiele unikatowych i reliktowych - relikatów późnoplejstoceńskich i wczesnoholoceńskich (np. chrząszcz *Orithales serraticornis*) oraz relikatów siedliskowych lasów pierwotnych (np. chrząszcze: wynurt *Ceruchus chrysomelinus*, *Ampedus melanurus*, zgniotek cynobrowy *Cucujus cinnaberinus*). Znane są także rzadkie gatunki kserotermiczne (np. pajak gryziel stepowy *Atypus muralis*). Łącznie w obszarze występuje 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 11 gatunków kręgowców i 10 gatunków bezkręgowców z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród tych ostatnich dwa gatunki chrząszczy znane są z terenu ostoi na podstawie danych z lat 50. XX wieku (*Rosalia alpina*, *Boros schneideri*), jednak ze względu na ich trudną wykrywalność i występowanie w obrębie ostoi odpowiadających im siedlisk (makro- i mikrobiotopów rozwoju), nie jest wykluczone ich aktualne tu występowanie. Na terenie ostoi Łysogórskiej wykształciły się dobre populacje skójki gruboskorupowej *Unio crassus* szczególnie cenne z uwagi na naturalny charakter. W Łysogórach ustalono występowanie 72 gatunków ślimaków lądowych co stanowi 72% gatunków lądowych występujących w Górach Świętokrzyskich. Do gatunków rzadkich należą *Vestia elata*, *Semilimax cotulai*, *Chondrula tridens*, *Ceciloides acicula* i ślimak żółtawy *Helix lutescens*. A także gatunki wskaźnikowe *Vallonia eniensi* i *Cochlicopa nitens*. Szczególnie wymagają podkreślenia bogate zespoły ślimaków lądowych występujące na odsłonięciach dolomitów dewońskich w Skarpie Zapusty i w rezerwacie Wąwóz w Skałach. Z uwagi na występującą tendencję dotyczącą zmniejszenia liczebności występujących gatunków powierzchni węglanowe wymienionych odsłonieć mają znaczenie refugium malakofauny w Łysogórach. Szczególne znaczenie w ostoi Łysogóry mają stanowiska występowania skójki gruboskorupowej w rzekach o naturalnym górskim charakterze. Pod względem administracyjnym obszar Obszar Specjalnej Ochrony Siedlisk Natura 2000 Łysogóry (PLH260002) leży na terenie gminy: Bieliny, Bodzentyn, Masłów, Nowa Słupia, Waśniów, Łączna, Pawłów. Propozycja utworzenia obszaru opracowano w marcu 2001 r. a zaktualizowano w październiku 2013 r. Szczegółowy wykaz lokalizacji obszaru ostoi Natura 2000 Łysogóry PLH260002 w granicach Świętokrzyskiego Parku Narodowego, określonych Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 4, poz. 29) wraz z gruntami Skarbu Państwa znajdującymi się w wieczystym użytkowaniu

Parku, położonymi poza jego granicami, przedstawiają tab. 1-3. Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 Łysogóry wynosi 8081,27 ha, przy czym w granicach Parku. Z tego pracami terenowymi wchodzącymi w zakres rzeczowy Operatu objęto 7546,64 ha gruntów.

W stosunku do obszarów Natura 2000 zabrania się z zastrzeżeniem art. 34 ustawy o ochronie przyrody podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

- 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar NATURA 2000,
- 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000,
- 3) pogorszyć integralność obszaru NATURA 2000 lub jego powiązań z innymi obszarami.

Poza tym na terenie gminy Masłów, w jej północnej i wschodniej części występuje Krajowy Ładowy Korytarz Ekologiczny zapewniający swobodną łączność z innymi obszarami przyrodniczo cennymi Polski. Jest elementem przyrodniczym niezbędnym dla prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego i potrzebne do poprawnego i efektywnego gospodarowania zasobami przestrzeni. Korytarze ekologiczne są istotne jako przestrzeń życia i migracji gatunków roślin, zwierząt, grzybów, stanowią podstawę zachowania różnorodności biologicznej i element bezpieczeństwa w organizacji warunków ruchu drogowego, podnoszą atrakcyjność wizualną przestrzeni. Warunkiem istnienia korytarza ekologicznego jest jego nieprzerwanie trwałą, nieprzekraczalną barierą infrastrukturalną, a do takich należą tylko bariery antropogeniczne. Zatem korytarze ekologiczne są również elementem organizującym przestrzeń życia człowieka.

1.9.2. Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo

Każda z istniejących na obszarze gminy prawnych form ochrony przyrody posiada określone w ustawie o ochronie przyrody oraz w akcie prawnym, który je ustanowił, ogólne warunki ochrony.

Na obszarze parku narodowego obowiązują zakazy wynikające z ustawy o ochronie przyrody oraz zakazy wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 1996 r. w sprawie Świętokrzyskiego Parku Narodowego zgodnie z którym zabrania się:

- polowania, wędkowania, chwytania, płoszenia, zabijania dziko żyjących zwierząt, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,
- pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew albo innych roślin,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczenia wód i gleby oraz powietrza,
- zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,
- wydobywania skał i minerałów,
- niszczenia gleby,
- palenia tytoniu oraz palenia ognisk poza miejscami do tego wyznaczonymi,

- stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej, zadrzewionej i łowieckiej,
- prowadzenia działalności handlowej poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- zbioru dziko rosnących roślin albo ich części w szczególności owoców i grzybów, poza miejscami do tego wyznaczonymi,
- ruchu pojazdów poza drogami do tego wyznaczonymi,
- umieszczenia tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przyrody, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku publicznego i bezpieczeństwa,
- zakłócania ciszy,
- wykonywania lotów cywilnymi statkami powietrznymi poniżej 2000 m wysokości względnej, z wyjątkiem lotów patrolowych i interwencyjnych Lasów Państwowych oraz Państwowej Straży Pożarnej,
- używania lotni i motolotni,
- dostępu do enklaw i półenklaw obcej własności poza drogami do tego wyznaczonymi.

Na terenie otuliny Parku utworzona została strefa ekotonowa, obejmująca pas terenu o szerokości 200 m od granicy Parku (zgodnie z projektem planu ochrony Świętokrzyskiego Parku Narodowego i obszaru Natura 2000 Łysogóry, w strefie tej:

- dopuszcza się możliwość lokalizowania miejsc wypoczynku, wykorzystania części zabudowy dla potrzeb przyjaznej dla środowiska turystyki, wyciągów narciarskich oraz przeprowadzenia i budowy ścieżek i szlaków rowerowych;
- pozostawia się dotychczasowy stan władania i sposób użytkowania;

W celu ochrony walorów krajobrazowych, na terenie otuliny parku zasadnym jest sprecyzowanie lub utrzymanie określonych dotychczas szczegółowych wytycznych w zakresie architektury do uwzględnienia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i projektach budowlanych nawiązujących do lokalnych tradycji budownictwa.

Podkielecki Obszar Chronionego Krajobrazu (POCHK). Na terenie gminy Masłów położony jest na terenie wszystkich sołectw gminy za wyjątkiem sołectwa Ciekoty. Zgodnie z Uchwałą Nr XIV/200/2015 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 7 września 2015r. w sprawie wyznaczenia Podkieleckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Św. z 2015 r. poz. 2655). W granicach obszaru chronionego krajobrazu wydzielono następujące strefy krajobrazowe:

- 1) "A" - obejmującą doliny rzeczne i cieki pełniące funkcję korytarzy ekologicznych oraz torfowiska i inne tereny podmokłe, w tym lasy łęgowe i olsy; są to obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt, a jednocześnie tereny bardzo wrażliwe na zmiany dokonywane w środowisku; strefa ta posiada najwyższy rygor ochrony;
- 2) "B" - obejmującą tereny kompleksów leśnych (z wyłączeniem lasów łęgowych i olsów, które zostały zaliczone do strefy "A"), murawy kserotermiczne i napiaskowe; są to siedliska niezależne od poziomu wód gruntowych; obejmują tereny cenne przyrodniczo, często siedliska chronione, skupiające rzadkie i chronione gatunki roślin i zwierząt; strefa

posiada wysoki rygor ochronny;

- 3) "C" - obejmuje obszary poza strefami "A" i "B"; tereny zabudowy, użytkowane rolniczo, przekształcone przez człowieka; strefa odznacza się najniższymi rygorami ochronnymi, spośród wyznaczonych stref.

Na terenie strefy krajobrazowej "A" ustalono następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych ekosystemów;
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; dążenie do zachowania właściwych parametrów siedlisk leśnych; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- c) zachowanie dolin rzek i cieków w stanie zbliżonym do naturalnego, poprzez utrzymywanie w niezmienionym stanie terenów zalewowych oraz odtwarzanie naturalnych polderów,
- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- e) utrzymanie właściwego poziomu i jakości wód;
 - likwidacja części rowów melioracyjnych, poprzez odstąpienie od ich konserwacji,
 - rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę,
 - uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
 - tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności,
 - ograniczenie zużycia nawozów sztucznych i środków ochrony roślin,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci,
- f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi, poprzez zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnianie w planowaniu przestrzennym stref dalekiego widoku.

Na terenie strefy krajobrazowej "B" ustalono następujące cele i działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- a) zachowanie cennych ekosystemów;
 - utrzymanie lub przywrócenie tradycyjnego użytkowania półnaturalnych zbiorowisk roślinnych (łąki, murawy) m.in. poprzez promowanie i wdrażanie programów rolno-środowiskowych,

- prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej; stosowanie rębni gniazdowej w cennych płatach siedlisk; zachowanie powierzchni starodrzewi poprzez wyłączenie z użytkowania,
- likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) ochrona stanowiska chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- c) ochrona dużych kompleksów leśnych i stref ekotonowych;
 - odnawianie drzewostanów zgodnych z typem siedliska,
 - zapobieganie fragmentacji obszarów leśnych przy realizacji inwestycji,
 - zachowanie i zwiększanie powierzchni zalesionych,
 - zalesianie poza powierzchniami cennymi przyrodniczo siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- d) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- e) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;
 - promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
 - utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- f) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- g) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymywanie procesów naturalnej i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- h) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Na terenie strefy krajobrazowej "C" ustalono następujące cele i działania związane z ochroną krajobrazową i kulturową:

- a) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów;
 - edukacja ekologiczna,
 - ochrona poprzez zapewnienie właściwego stanu siedlisk,
 - likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci;
- b) utrzymanie ciągłości korytarzy ekologicznych, poprzez uwzględnienie połączeń ekologicznych w planowaniu przestrzennym,
- c) zachowanie istniejącej mozaiki krajobrazu;

- promowanie ekstensywnych systemów gospodarowania,
- utrzymanie trwałego użytkowania gruntów rolnych,
- d) ochrona powierzchni ziemi przed procesami erozyjnymi;
 - zalesianie lub utrzymanie roślinności łąkowej i murawowej na terenach najbardziej narażonych na erozję,
 - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo,
- e) ochrona atrakcyjnych panoram i wnętrz widokowych;
 - powstrzymanie procesów naturalne i wtórnej sukcesji,
 - uwzględnienie w planowaniu przestrzennym zachowania stref dalekiego widoku,
- f) zachowanie wartości kulturowych obszaru;
 - promowanie w budownictwie i zagospodarowaniu przestrzennym tradycyjnego stylu architektonicznego budownictwa,
 - rewitalizacja obiektów zabytkowych,
 - poszerzanie katalogu obiektów zabytkowych,
 - promowanie zieleni przydomowej, w tym szczególnej wartości wielokwiatowych ogrodów przydomowych,
 - edukacja.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej "A" zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3 występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych nie dotyczy konieczności zapewnienia dostępu (zjazdu) z nieruchomości i do

drogi publicznej;

- 3) zakazów określonych w pkt. 2 i 4, w przypadku realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko określonych w pkt. 2, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej "B" zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Powyższe zakazy nie dotyczą:

- 1) zadrzewień śródpolnych określonych w pkt. 3, występujących na gruntach oznaczonych w ewidencji gruntów inaczej niż: grunty zadrzewione i zakrzewione lub grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych;
- 2) zakazu określonego w pkt. 3, w przypadku zadrzewień przydrożnych kolidujących z zapewnieniem dostępu (zjazdu) z nieruchomości do drogi publicznej;
- 3) realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń elektrowni wodnych poza głównym nurtem rzeki, określonych zakazem w pkt. 2;
- 4) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których procedura dotycząca oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu, określonych zakazem w pkt. 2;
- 5) terenów objętych ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znaczącego negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Na obszarze POChK w strefie krajobrazowej "C" nie ustalono zakazów.

W stosunku do pomników przyrody obowiązują zasady ochrony wynikające z ustawy o ochronie przyrody.

Poza ww. prawnymi formami ochrony przyrody, które mają określone warunki ochrony należy postulować o zachowanie innych obszarów i obiektów cennych przyrodniczo. Szczególnie cenne są wszystkie obszary podmokłe: bagna, torfowiska i podmokłe łąki, które podlegają ochronie na mocy Konwencji Ramsarskiej (ratyfikowana przez Polskę). Stanowią one ostoję dla szeregu rzadkich i chronionych gatunków ptaków, głównie wodno-błotnych.

1.10. FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

W strukturze krajobrazu ekologicznego gminy tworzącego mozaikę wielu różnych ekosystemów wyróżnia się te, które reprezentują najwyższe wartości środowiska przyrodniczego oraz odgrywają najważniejszą rolę w systemie ochrony ze względu na różnorodność, zagęszczenie gatunków, naturalność i stabilność. Są to różnej rangi **węzły ekologiczne** i otaczające je strefy buforowe, które powinny być powiązane między sobą **korytarzami ekologicznymi** lub w skali lokalnej **ciągami ekologicznymi**, umożliwiającymi zasilanie obszarów węzłowych poprzez bardziej intensywny przepływ materii, energii i informacji genetycznej. Funkcje takich korytarzy pełnią mało przekształcone przez gospodarkę człowieka doliny rzek i cieków, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych lub wydłużone kompleksy leśne (korytarze leśne).

Na taki modelowy układ węzłowo-pasmowy, decydujący o zachowaniu równowagi przyrodniczej, nakłada się działalność człowieka (**antropopresja**). Zakłóca ona lub wręcz uniemożliwia prawidłowe funkcjonowanie przyrody. Najczęściej spotykanymi negatywnymi działaniami antropogenicznymi jest powstawanie **barier ekologicznych**, które przegradzają naturalne korytarze i ciągi ekologiczne. Są to np.: ciągi komunikacyjne, zwarta i ciągła zabudowa, linie energetyczne i kolejowe oraz inne elementy infrastruktury technicznej.

Kompleksy leśne Pasma Klonowskiego — większa część Pasma Masłowskiego oraz Doliny Wilkowskiej stanowią część **lądowego korytarza ekologicznego**, w obrębie którego należy dążyć do zachowania jego naturalnego charakteru i ciągłości poprzez eliminację barier ekologicznych.

Funkcję **regionalnych korytarzy ekologicznych** spełnia dolina rzeki Lubrzanki wraz z obudową biologiczną. Natomiast rangę **lokalnych ciągów ekologicznych** posiadają doliny małych, bezimiennych cieków.

1.11. ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Do największych zagrożeń środowiska przyrodniczego występujących na obszarze gminy Masłów należą:

a) bariery ekologiczne

Na istniejący system przyrodniczy gminy nakłada się działalność człowieka (antropopresja). Najczęściej spotykanym negatywnym działaniem jest powstawanie barier ekologicznych, które przegradzają naturalne korytarze i ciągi ekologiczne. W ten sposób zakłócają one lub wręcz uniemożliwiają prawidłowe funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Najważniejszymi liniowymi barierami ekologicznymi na obszarze gminy utrudniającymi prawidłowe funkcjonowanie

korytarzy ekologicznych są: ciągi komunikacyjne, zwarta zabudowa, napowietrzne linie energetyczne i inne elementy infrastruktury technicznej.

b) uszkodzenia przemysłowe lasów

Część lasów w gminie wykazuje uszkodzenia aparatu asymilacyjnego związane z przemysłowymi zanieczyszczeniami powietrza (m.in. lasy ŚPN). Zalesione wzniesienia stanowią bowiem barierę dla pyłów i gazów, transportowanych nieraz z odległych terenów. Szczególnie wrażliwym gatunkiem jest jodła. Należy jednak odnotować, że w ostatnich latach stan zdrowotny lasów uległ poprawie. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest przede wszystkim znaczna poprawa jakości powietrza.

c) zagrożenie powodziowe

Rzeka Lubrzanka posiada wyznaczone wzdłuż swojego biegu tereny zalewowe, które nie mogą być zabudowywane. Ograniczana lub stopniowo eliminowana winna być także zabudowa dolin mniejszych cieków wodnych oraz dolin bocznych szczególnie zagrożonych spływem wód w przypadku wystąpienia deszczy nawalnych.

d) obszary poeksploatacyjne związane z eksploatacją surowców mineralnych

Eksploatacja złoża Wiśniówka spowodowała trwałe przekształcenie powierzchni ziemi. Rekultywacja tych terenów spowodowała, że tereny zostaną wykorzystane w inny sposób, tj. na cele związane z rekreacją. Do zmian terenu przyczyniała się także „dzika” eksploatacja piasku, która obecnie została zaniechana a wyrobiska porośnięte zostały drzewami i krzewami.

e) powstawanie „dzikich” wysypisk śmieci

Istniejące „dzikie” wysypiska odpadów stanowią szczególne zagrożenie dla czystości wód podziemnych i powierzchniowych i wymagają szybkiej likwidacji. Należy jednak przypuszczać, że dopóki nie zostanie całkowicie rozwiązany problem kompleksowego gminnego systemu gospodarki odpadami (system odbioru i segregacji odpadów, odzysk i zagospodarowanie odpadów użytkowych oraz wywóz odpadów na składowisko oraz do kompostowni i spalarni) będą one powstawać w dalszym ciągu.

f) urbanizacja

Istotnym zagrożeniem środowiska przyrodniczego jest konflikt pomiędzy żywiołowo postępującą w gminie urbanizacją a przyrodą. Niezbędne jest zahamowanie lub maksymalne ograniczenie tych procesów oraz stopniowe osiągnięcie równowagi pomiędzy środowiskiem zurbanizowanym i przyrodą. Wymaga to poprzedzania opracowania planów miejscowych wykonaniem pełnej dokumentacji ekofizjograficznej oraz wdrożenie jej ustaleń w tych planach.

g) hałas

Przekroczenia wartości normatywnych poziomu hałasu jakie występują wzdłuż drogi krajowej nr 73 na odcinku zabudowy mieszkaniowej w Dąbrowie, który nie jest chroniony ekranami akustycznymi. Specyficznym źródłem szczególnie uciążliwego hałasu komunikacyjnego na terenie gminy jest również lotnisko w Masłowie.

h) procesy erozyjne

Lokalnie występuje problem erozji. Powoduje ona systematyczne ubożenie warstwy ornej w składniki pokarmowe i związki próchniczne, a w skrajnych przypadkach prowadzi do zniszczenia całego profilu glebowego. Proces ten

wymaga podjęcia stosownych działań zapobiegawczych (stałe utrzymywanie pokrywy roślinnej, odpowiednie zabiegi agrotechniczne, ochrona istniejących oraz tworzenie nowych zadrzewień i zakrzewień i in.).

Analiza środowiska wykazała, że tereny które stanowią istniejące tereny budowlane oraz tereny które przewiduje się do zabudowy (na podstawie złożony wniosków) stanowią grunty korzystne dla zabudowy. Ich warunki ekofizjograficzne pozwalają na wprowadzenie zabudowy. Ponadto planowana zabudowa nie będzie kolidować z zasadami ochrony występujących na terenie gminy Masłów form ochrony przyrody.

2. DZIEDZICTWO KULTUROWE

2.1. Rys historyczny

(na podstawie materiałów udostępnionych przez GOK)

Po raz pierwszy nazwa Masłów pojawia się w 1573 roku. Pochodzi ona od staropolskiej nazwy osobowej - Masło. Po przejściu dóbr biskupów krakowskich na własność skarbu Królestwa za czasów Dyrekcji Głównej Górniczej w Kielcach po roku 1816, Masłów należał do tzw. dóbr górniczych. W roku 1827 liczył około 800 mieszkańców. Przypuszczalnie w XVII w. istniała tu kaplica a przy niej cmentarz grzebalny. Dowodem tego może być tablica nagrobna zmarłej w 1653 roku Katarzyny Jurkiewiczówny zlokalizowana przy dzisiejszym kościele. Według podań księdza W. Sierakowskiego, od 1835 roku w omawianej kaplicy odprawiane były nabożeństwa niedzielne i świąteczne. W 1876 roku kaplica została generalnie przebudowana według projektu Franciszka Kowalskiego przez miejscowych włościan starających się o stworzenie samodzielnej parafii. Około 1890 r. kaplica stała się filialnym kościołkiem parafii św. Wojciecha w Kielcach. Na mocy dekretu biskupa Augustyna Łosińskiego ogłoszonego w 1918 roku, w Masłowie erygowano Parafię pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego. W latach 1927 – 1937 wybudowano obecny kościół.

Gmina Masłów została utworzona uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach 8 grudnia 1972 roku, z siedzibą gminnej rady narodowej w Masłowie. W skład nowo utworzonej gminy weszły obszary sołectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Wiśniówka, Masłów Drugi, Masłów Pierwszy, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice Scholasteria i Wola Kopcowa (Dziennik Urzędowy 1972).

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, wydany pod koniec XIX w., zamieszcza następujące, krótkie opisy niektórych miejscowości na terenie gminy:

Masłów – wieś, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Kielce, leży o milę od Kielc, przy drodze bitej kielecko – radomskiej. Posiada szkołę początkową i urząd gminy. W 1827 r. należała do dóbr rządowych górniczych ekonomii Kielce, miała 47 domów i 819 mieszkańców.

Mąchocice – Mąkocice (Mochoczicze) wieś, powiat kielecki, gmina Górno, parafia Leszczyny. Leży na południowym stoku Łysogór, nad rzeczką, która od wsi bierze nazwę Mąchockiej albo Mąkackiej. Stanowiła własność biskupów krakowskich (Dług. I,456) a następnie należała do ekonomii kieleckiej dóbr rządowych. Było tu wójtostwo i osada młynarska.

Wiśniówka – góra w paśmie Łysogór, wznosi się ponad wsią Kajetanów, w powiecie kieleckim, gmina Samsonów.

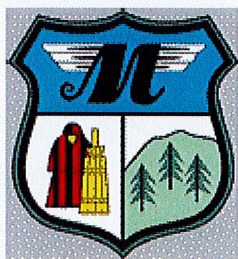
Domaszowice – Domaszewice, wieś w powiecie kieleckim, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Posiada szkołę wiejską. W 1827 r. było tu 63 domy i 353 mieszkańców. (Ze strony internetowej Domaszowic można się ponadto dowiedzieć, że początkowo wieś ta składała się tylko z jednej ulicy obecnie nazywanej "Starą Wsią". Swym zasięgiem Domaszowice obejmowały obecną ulicę Domaszowską. Ten obszar nazywany był Domaszowice południowe - Scholasteria. Nieco dalej były Domaszowice Dowikaryjskie. Graniczyły z wsią Szydłówek (obecną dzielnicą Kielc), wsią Wola Kopcowa, wsią Cedzyna oraz miastem Kielce. W późniejszych latach (około 1930 roku) przez Domaszowice kursowała kolejka wąskotorowa z Kielc, przed między innymi Domaszowice, Cedzynę, Radlin do Daleszyc).

Brzezinki – wieś, nad rzeką Czarną Nidą, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Leży na wyniosłości ponad bagnistymi lasami i błotami, ciągnącymi się od północy i wschodu po brzegach Czarnej Nidy. W 1827 r. było tu 41 domów i 269 mieszkańców. Istnieje tu szkoła wiejska.

Ciekoty – Ciekoty, wieś, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Leszczyny. (W opracowaniu „Katalog zabytkowych założeń zielonych w woj. kieleckim: Ciekoty – park podworski” mgr D. Uruska podaje iż w 1827 r. Ciekoty były osadą górniczą rządową, która liczyła 6 domów i 21 mieszkańców, natomiast w 1829 r. istniał tu folwark z ogrodem, dzierżawiony od 1869 r. przez ojca Stefana Żeromskiego).

Dąbrowa – wieś rządowa, powiat kielecki, gmina Dąbrowa, parafia Kielce. Leży w dolinie, wśród południowej odnogi pasma Łysogór w pobliżu Kielc i traktu bitego z Kielc do Radomia. Posiada szkołę wiejską i garbarnię. W 1827 r. było tu 57 domów i 304 mieszkańców.

2.2. Herb gminy Masłów

Herb gminy jest jej znakiem rozpoznawczym. Jego celem jest przekazanie pewnego komunikatu, który w skondensowanej formie zawiera charakterystyczne cechy danego terytorium, dzięki którym w sposób czytelny i prosty jest możliwa identyfikacja. Herb gminy powstał na wzór dawnych herbów terytorialnych i miejskich.

Po roku 1990, kiedy ustawa o samorządzie terytorialnym dała prawo samorządom lokalnym do ustalenia herbu gminy i korzystania z niego jako godła pieczęci, wiele gmin skorzystało z tej możliwości. Również gmina Masłów podjęła starania o pozyskanie herbu jako symbolu więzi terytorialnej i kulturowej mieszkańców.

Herb gminy Masłów składa się z trzech części. W górnym polu znajduje się duża litera – M, koloru czarnego na niebieskim tle, symbolizująca nazwę gminy. Do litery tej po obu stronach „przytwierdzone” są białe skrzydła – symbolizujące dumę gminy – Aeroklub Kielecki. Dolna część herbu podzielona jest na dwa pola. Prawe pole przedstawia w sposób symboliczny, (zielone wzniesienie porośnięte drzewami) krajobraz gminy, z którego słynie Masłów. W lewym polu znajduje się natomiast postać kobieca w świątokrzyskim stroju ludowym - czarno – czerwonej zapasce a

obok niej stoi maselnica, symbolizująca wyroby maselnicze, z których od wieków słynęła gmina (stąd wywodzi się jej nazwa).

2.3. Archeologia

(Na podstawie materiałów udostępnionych przez Wojewódzkie Służby Ochrony Zabytków w Kielcach.)

Południowo - zachodnia część gminy Masłów, podobnie jak część miasta i gminy Kielce oraz gminy Górnio została objęta badaniami archeologicznymi, powierzchniowymi na obszarze AZP nr 85-63. Przeprowadzono je w kilku etapach do marca 1999 roku do października 2000 r. Kwerenda, którą objęto archiwa: Wydziału Archeologicznego WO SOZ w Kielcach, Muzeum Narodowego w Kielcach, Muzeum Archeologicznego w Krakowie i Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie, ujawniła na tym obszarze kilkanaście stanowisk, głównie znanych z wcześniejszych badań J. Kuczyńskiego. Uwzględniono również stanowiska, które nie znalazły się w dokumentacji AZP z 1980r. W trakcie badań zweryfikowano pozytywnie jedynie stanowisko w woli Kopcowej (AZP 58-63/7). Nowo odkryte stanowiska należą do kategorii śladów osadnictwa. Większość zweryfikowanych i odkrytych stanowisk – ogółem 28, znajduje się w sąsiedztwie dolin rzecznych i dolin strumieni. Duża części stanowisk z badań J. Kuczyńskiego jest położona na stokach niewielkich wzniesień związanych z ww. dolinami. Ślady osadnictwa odkryte w południowej części terenu objętego badaniami wystąpiły na terenach pagórkowatych poza dolinami. Obecność infrastruktury miejskiej oraz zachodzący na tych terenach proces odłogowania pól uprawnych, który rozpoczął się w latach 90 znacząco utrudniły badania nad osadnictwem. Podsumowując należy zwrócić uwagę na związek wykrytych faktów osadniczych z siecią hydrograficzną oraz na to, iż znaczny odsetek zweryfikowanych faktów osadniczych związanych jest z okresem średniowiecza, co pozwala przypuszczać, że dopiero w tym okresie rozpoczęto zagospodarowanie bagnistej i trudnodostępnej doliny Silnicy.

Spis odkrytych i zweryfikowanych punktów osadniczych na terenie gminy Masłów AZP 85-63

Miejscowość	Gmina	Nr stanowiska w miejscowości	Nr stanowiska na obszarze	Funkcja obiektu	Bliższa chronologia
Epoka kamienia					
Świerczyny	Masłów	1	17	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia (neolit?)
Neolit					
Domaszowice	Masłów	7	25	Ślad osadnictwa	neolit
Neolit - eneolit					
Wola Kopcowa	Masłów	1	15	Ślad osadnictwa	Neolit - eneolit
Późne średniowiecze – okres nowożytny					
Wola	Masłów	2	7	osada	Późne

Kopcową					średniowiecze – okres nowożytny (XV-XVI w.)
Średniowiecze					
Wola Kopcową	Masłów	2	7	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Brak danych					
Domaszowice	Masłów	6	24	b.d.	b.d.

Ww. stanowiska (oznaczone na zał. graficznym do studium) objęte są bierną ochroną archeologiczną, co oznacza konieczność w przypadku podejmowania wobec nich jakiejkolwiek działalności inwestycyjnej zapewnienia na koszt inwestora nadzoru archeologicznego, prowadzonego przez dyplomowanego archeologa na podstawie zezwolenia wydanego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub wyprzedzających badań ratowniczych, w zależności od zakresu inwestycji i stopnia naruszenia zabytkowych struktur.

Pozostałe ślady osadnicze i luźne znaleziska z terenu gminy Masłów:

Miejscowość	Rodzaj stanowiska	Rodzaj obiektu	Mapa	Chronologia	Materiał masowy, ewent. Znajdź wyodrębnione	Informacje dodatkowe
Mąchocice Kapitulne - Ameliówka	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-64	neolit	Fragment kardus motylkowy (obuch) w kilkumiejscach odbicia, powierzchnia gładzona, narzędzie wykonane z kwarcytu kambryjskiego	Badania powierzchniowe J. Czarnockiego i J. Samsonowicza ?; znalezisko to nie jest wspomniane w ich pracy – „Powiat kielecki pod względem archeologicznym” W-wa, 1909
Mąchocice Kapitulne - Ameliówka	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-64	neolit	Siekierka krzemienista	Znajduje się w zbiorach Państwowego Muzeum

		we				Archeologiczne go w W-wie PMA/II/2105
Wiśniówka (oznaczona na zał. Graficznym do studium)	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 84-63	Młodsza epoka kamienia	Fragment kamennego narzędzia gładzonego, przełamany na wysokości przewierconego otworu, zachowała się partia z obuchem	Ślad osadniczy znaleziony w 1994 r., u podnóża osuwiska pod ścianą wyrobiska kamieniołomu, obiekt ten znajduje się w zbiorach prywatnych
Wola Kopcowa	luźne	Znalezisko powierzchniowe	AZP 85-64	neolit	Siekierka nieszlifowana, ostrze załuskane	Nabyta do zbiorów Muzeum Świętokrzyskie go w maju 1919 r.
Ciekoty (oznaczona na zał. Graficznym do studium)	Osada (wielokulturowa)	Znalezisko powierzchniowe (wydmowe)	AZP 84-64	Epipaleolit Mezolit późniejsze	27 ułamków krzemieni, w tym kilkanaście różnych narzędzi krzemiennych ze śladami obróbki napowierzchniowej i przykrawędnej	Ślady osadnicze, darowane w 1970 r., obecnie znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym PMA-I- 6701

Ponadto w miejscowości Brzezinki na rzece Lubrzance funkcjonowała w 1746r. (na podstawie „Katalogu Zabytków Budownictwa Przemysłowego w Polsce” – powiat Kielce – Województwo Kieleckie, Wrocław, 1959, Warszawa) kuźnica wodna z „polskim kuciem”, własność biskupów krakowskich, dalsze wzmianki pochodzą z 1788 r. (z dymarką) i z 1792 r. Zachowały się niktłe ślady żuźla żelaza na prawym brzegu rzeki, ok. 100m od mostu, na drodze z Brzezinek do Klonowa. Obecnie w miejscu tym stoi prawdopodobnie młyn.

2.4. Wykaz zabytków

Wykaz obiektów zabytkowych, objętych ścisłą ochroną konserwatorską – wpisanych do rejestru zabytków oraz znajdujących się w ewidencji WKZ w Kielcach, stan na 2004 r., znajdujących się na obszarze gminy Masłów:

Na terenie gminy występują następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków Świętokrzyskiego Konserwatora Zabytków i gminnej ewidencji zabytków:

Ciekoty

- park (obecnie pozostałości), nr rej.: **A.416 z 04.11.2009 r.**

Domaszowice Stara Wieś

- kaplica (pw. Matki Boskiej Częstochowskiej) wraz z otoczeniem w granicach muru, nr rej.: **A.418 z 04.11.2009 r.**

Góra Radostowa

- teren góry w granicach gminy Masłów, nr rej.: **A.316 z 17.08.2009 r.** Wpisana do rejestru zabytków, decyzją Wojewody Kieleckiego: L. dz. K1.II-5340/985/78 z dnia 18 sierpnia 1978r. Decyzja ta opisała dwie strefy ochrony ścisłej i częściowej. Granice stref zaznaczone zostały na mapie załączonej do decyzji stanowiącej jej integralną część, a warunki konserwatorskie opisane zostały w treści decyzji. W roku 1996, w związku z degradacją terenu wynikającą z postępującej urbanizacji zmieniono powyższą decyzję, tj. zrezygnowano ze strefy pośredniej, a zakres strefy bezpośredniej został zmniejszony. W 2008 r. Decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 01.12.2008 r. stwierdzono nieważność decyzji WZK z dnia 18.08.1978 r. jedynie w części ustanawiającej warunki konserwatorskie, dotyczące ograniczeń form użytkowania terenu.

Wola Kopcowa

- kaplica pw. św. Józefa Robotnika wraz ze starodrzewem wokół kaplicy i murem okolnym nr rej.: 530 z 08.09.1969 **A.417**

Poza tym występują tu również obiekty ujęte w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków:

Miejscowość: BARCZA:

- Kapliczka MB Częstochowskiej, drewn, z ok. 1950 r.,
- świetlica, dawna szkoła podstawowa, drewn. z ok. 1950r.,

Miejscowość: BRZEZINKI:

- Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki stary, XIX w.,
- Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki nowy, 1958 r., teren w granicach ogrodzenia,

Miejscowość: MASŁÓW PIERWSZY:

- Cmentarz parafialny rzymsko-katolicki, teren w granicach ogrodzenia,
- Zespół kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego, arch. – Jan Sas – Zubrzycki: kościół mur., 1936-1938, ogrodzenie z bramkami mur. – żelbet., 1938 r., plebania murowana,
- Młyn elektryczny, ulica Jana Pawła II nr 24, mur. pocz. XXw

Miejscowość: WIŚNIOŹKA:

ADMINISTRACJA KAMIENIOŁOMÓW I OSIEDLE ROBOTNICZE, 1934 - 1936

- Budynek administracyjno – socjalny z kaplicą przy zespole kamieniołomów, drewn., wł. Kieleckie Kopalnie Surowców Skalnych, 1934-1936, (dawna szkoła),
- 38 domów drewnianych, nr 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39.

2.5. Architektura sakralna

Do zabytków architektury sakralnej na obszarze gminy Masłów należą: kaplica p.w. Św. Józefa Robotnika w Woli Kopcowej, kaplica w Domaszowicach – Starej Wsi, zespół kościoła parafialnego p.w. Przemienienia Pańskiego w Masławie Pierwszym oraz cmentarze a także wszystkie przydrożne krzyże oraz kapliczki.

Kaplica p.w. Św. Józefa Robotnika (nr rej. 530), opracowano na podstawie karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa oprac. przez mgr Annę Adamczyk IX 1996 r.

Występuje kilka teorii lokalizacji omawianej kaplicy. Pierwsza z nich głosi, iż kaplica ta stała w XIX w. na tzw. Kopcówkach koło Cedzyny, skąd przeniesiono ją w obecne miejsce w połowie stulecia. Druga teoria wiąże powstanie kaplicy z działalnością kanonika katedry kieleckiej – księdza Józefa Ćwiklińskiego, którego inicjatywie przypisuje się powstanie ok. 13 kaplic w okolicach miasta Kielce, m.in. tej, w woli Kopcowej.

Z dniem 17 kwietnia 1918 r. Wola Kopcowa przestała należeć do parafii katedry kieleckiej i przeszła w obręb tworzonej wówczas parafii w Masławie

Jest to kaplica drewniana, bezstylowa o konstrukcji zrębowej, z zewnątrz szalowana deskami, wewnątrz otynkowana. Posiada krokwiowo – jętkową konstrukcję dachu. Na dachu pokrytym gontem wznosi się sześcioboczna sygnaturka i cebulasty hełm blaszany z krzyżem. Omawiana kaplica jest jednonawowa. Do prostokątnej nawy przylega zamknięte trójbocznie prezbiterium. Przy kaplicy znajdują się dwie małe przybudówki – od pn. – zakrystia a od zach. – kruchta frontowa. Wewnątrz znajduje się obraz Matki Boskiej Częstochowskiej w klasycystycznej oprawie.

Obecne ogrodzenie kaplicy wzniesiono ok. 1992 r. Jest ono półpełne, obłożone piaskowcem z niską podmurówką, na której znajdują się czworoboczne słupy, między nimi przeszła ze sztachet. Od południowej strony kaplicy znajdują się dwie stare lipy.

Kaplica w Domaszowicach – Starej Wsi, opracowano na podstawie karty ewidencyjnej zabytków architektury i budownictwa wypełnionej przez Krystynę Kotulę VI 1983 r.

Kaplica ta jest jedną z 13 kaplic ufundowanych przez wspomnianego wyżej ks. Ćwiklińskiego, prałata, scholastyka katedry kieleckiej, który w latach 80-tych rozbudowywał kościół św. Wojciecha w Kielcach, do parafii którego w 1889 r. została włączona omawiana kaplica. Obiekt ten posiada cechy budownictwa miejscowego oraz neogotyku (wieża). Ma duże walory krajobrazowe.

Kaplica leży w rozwidleniu drogi tworzącym mały plac otoczony od: zachodu i południowego wschodu zagrodami wiejskimi, od południa niezabudowany, stąd roztacza się rozległy widok. Ta orientowana kaplica, pierwotnie cmentarna leży na małym, zadrzewionym cmentarzu, otoczonym murem. Przy murze, na kamiennym postumencie znajduje się żeliwny krucyfiks.

Omawiany zabytek został założony na planie leżącego prostokąta z węższym, półkoliście zamkniętym prezbiterium, 3 kondygnacyjną wieżyczką od zachodu i zakrystią przylegającą do południowej ściany prezbiterium. Zróznicowanie przestrzenne bryła zawdzięcza różnicom wysokości pomiędzy nawą a zakrystią.

Więźba jest konstrukcji krokwiowej, dach pokryty jest blachą ocynkowaną.

Wewnątrz znajdują się ołtarze drewniane, w ołtarzu w prezbiterium jest współczesny obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, w ołtarzu poł. – obraz Św. Franciszka, w ołtarzu półn. – Św. Floriana. Przy wejściu znajduje się kropielnica z piaskowca, ponad nią tablica pamiątkowa.

Kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Masłowie Pierwszym

Parafia Przemienienia Pańskiego została erygowana 19.IV.1918 r. przez Bpa Augustyna Łosińskiego, wydzielono ją z macierzystej parafii Św. Wojciecha w Kielcach. Kościół murowany zbudowano w latach 30-tych XX wieku na podstawie projektu architekta Jana Sasa – Zubrzyckiego, na miejscu drewnianego kościoła z 1835 r. Omawiany kościół był konsekrowany 5.VI. 1960 r. przez bpa Jana Jaroszewicza. Obiekt ten remontowano kilkakrotnie w 1977 r. i w 1983 r. Kapitałny remont organów przeprowadzono w 1992 r., natomiast polichromię odnowiono w 1993 r. Kościół p.w. Przemienienia Pańskiego jest usytuowany na niewielkim wzniesieniu. Wspaniałej iluminacji kościoła gmina zawdzięcza wygraną w konkursie „Na najlepší oświetloną gminę roku 2003”.

2.6. Cmentarze znajdujące się w ewidencji konserwatorskiej

- Cmentarz parafialny stary z XIX w. w Brzezinkach,
- Cmentarz parafialny nowy z 1958 r., w Brzezinkach, teren w granicach ogrodzenia,
- Cmentarz parafialny w Masłowie Pierwszym, teren w granicach ogrodzenia.

2.7. Architektura świecka

Budownictwo wiejskie

Wśród zachowanych zabytków na terenie gminy Masłów zdecydowanie dominują drewniane domy mieszkalne i zagrody. Pochodzą one głównie z początków XXw. Do dziś zachowały się w niektórych zagrodach drewniane stodoły, obory i mur. – drewniane piwnice. Niestety część z tych obiektów już nie istnieje, a pozostałe w większości są obecnie zaniedbane i nieużytkowane.

Zespół osiedla robotniczego

W 1934 roku rozpoczęto budowę osiedla robotniczego w Wiśniówce. Osiedle to było przeznaczone dla pracowników zespołu kamieniołomów, własności Kieleckich Kopalni Surowców Skalnych. Oprócz domów mieszkalnych i budynków gospodarczych, w obrębie osiedla znalazły się m.in.: remiza strażacka oraz budynek administracyjno – socjalny z kaplicą – w którego części znajduje się dziś szkoła. Wszystkie obiekty wchodzące w skład tego zespołu są drewniane o konstrukcji zrębowej, parterowe z poddaszem użytkowym. Oryginalnie domy te kryte były gontem, nie mniej jednak, w obecnych czasach gont na wielu z nich zastąpiony został blachą. W chwili obecnej domy znajdują się w rękach prywatnych właścicieli – głównie rodzin pracowników kamieniołomów. Ich stan jest w większości dobry. Jedyne mankament stanowią chaotyczne remonty, które różnicują wygląd budynków tj. np. wymiana pokrycia dachowego, wymiana okien, co skutkuje różnicami w

koloryście, wielkości otworów okiennych w poszczególnych budynkach. Ponadto obiektem, który zdecydowanie negatywnie wyróżnia się z całego osiedla jest nowy obiekt administracyjno – socjalny kamieniołomów z płaskim – stropodachem i elewacjami pokrytymi białym sidingiem.

Budownictwo dworskie

Jedynym przykładem założenia dworsko – parkowego a w zasadzie jego reliktem na terenie gminy Masłów jest park podworski w Ciekotach, gdzie swoje dzieciństwo spędził Stefan Żeromski.

Z danych przedstawionych przez mgr D. Uruską w „Katalogu Zabytkowych założeń zielonych w województwie kieleckim” wynika, że już w 1829 r. istniał tu folwark z ogrodem. Wg dokumentów Dyrekcji Ubezpieczeń z 1857 r., zabudowania dworskie we wsi Ciekoty należały do rządu. Wykaz nieruchomości obejmował następujące zabudowania dworskie: dom mieszkalny pod gontem, dom mieszkalny pod gontem przystawiony winklem, obora drewniana pod słomą, stajnia drewniana pod słomą, stodoła drewniana pod słomą, młyn wodny pod gontem. Od 1869 r. folwark ten dzierżawił od rządu Wincenty Żeromski ojciec Stefana Żeromskiego. Wybitny pisarz spędził tu dzieciństwo i młodość do 1883 r. Opisy Ciekot odnajdujemy m.in. w „Dziennikach” – „...kontury dworku naszego tak się cudownie, otulone w lip ramiona, od zachodzącego słońca odbijały, żem go nie poznał... Modrzew, mój ukochany modrzew, przedmiot moich zachwytów, kołysał się tak poważnie, staw, w którym łagodnie siwo zarysowana odbija się Łysica ...Dworek nasz biały odbił się w tym zwierciadle całkowicie z swym gankiem, tak prześlicznie dzikim obrośniętym winem, z swymi błyszczącymi oknami, z lipami, modrzewiem, wierzbami i gruszą...

Z opisów tych wynika, że był to typowy dworek polski. Prawdopodobnie były tu elementy tj.: zajazd – dwór – salon. Dużą rolę odgrywało powiązanie z krajobrazem, osie widokowe skierowane na naturalne dominanty – „góry domowe” – Radostową i Łysicę.

W 1900 r. dwór spłonął, natomiast zabudowania folwarczne prawdopodobnie rozebrano po II wojnie światowej.

Park położony jest w południowym rogu trójkąta zabudowy wsi, na najbardziej wysuniętym na południe jej krańcu. Droga prowadząca obok ogrodu od strony zachodniej prowadzi do wsi Mąchocice – Radostowa. Obie miejscowości oddziela szeroka dolina rzeki Lubrzanki. Teren parku ma kształt czworoboku nachylonego w kierunku południowym z ekspozycją widokową na góry. Aktualnie na tym terenie znajduje się zbiornik wodny, pole biwakowe i związana z nim infrastruktura, od zachodu granicę stanowi zalew a od południa bezimienny strumyk – dopływ Lubrzanki. Nie ma zabudowań folwarcznych. W 1969 r. w 100 rocznicę urodzin pisarza, w miejscu przypuszczalnej lokalizacji dworu postawiono tablicę pamiątkową, a kilkanaście metrów dalej stoi pomnik z cytatem.

Park ten jako miejsce historyczne i zabytek kultury narodowej jest chroniony prawnie.

2.8. Pomniki

- Kamienny obelisk z żeliwną tablicą upamiętniający odzyskanie przez Polskę niepodległości w 1918 r., poświęcony Twórcy legionów – marszałkowi Józefowi

Piłsudkiemu, odsłonięty 08.11.1998r. (60 lat po zniszczeniu poprzedniego pomnika przez Niemców) znajdujący się przy szkole w Wiśniówce,

- żelazny krzyż na kamiennym cokole w Domaszowicach z napisem przypominającym patriotyczne manifestacje sprzed powstania styczniowego – „Błogosław Boże Twojemu ludowi” I.E.C. 1862.

2.9. Miejsca pamięci narodowej, groby o znaczeniu historycznym oraz osób szczególnie zasłużonych

(Na podstawie materiałów udostępnionych przez WSOZ w Kielcach jak m.in.: „Cmentarze I wojny światowej w województwie kieleckim” U. Oettingen, 1988, „Miejsca pamięci narodowej 1939 – 1945 w woj. kieleckim”)

- Pojedyncza mogiła opatrzona metalowym krzyżem zmarłego tragicznie z rąk hitlerowców z 17.10.1941 r. na cmentarzu w Masłowie,
- Mogiła 13 nieznanych żołnierzy W.P. poległych we wrześniu 1939 r., (przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła Franciszka Głowackiego, ps. Ryś – żołnierza A.K. z oddz. Wybranieccy z 1944 i oficerów W.P. poległych we wrześniu 1939 r. (przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła nieznanych żołnierzy W.P. poległych w 1914–1939 (przeniesiona z dawnego cmentarza na pn. od Brzezinek), na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła żołnierzy 1914 – 1915 na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,
- Mogiła Barbary Osuch, uczestniczki Powstania Warszawskiego w batalionie Parasol, z 1985 r. na cmentarzu parafialnym nowym w Brzezinkach,

Miejscem pamięci narodowej, niestety na dzień dzisiejszy bez dokładnej lokalizacji, będącym jednocześnie świadectwem martyrologii jest również miejsce bestialskiego mordu prezydenta Kielc – Stefana Artwińskiego (1862 – 1939) w kamieniołomach na Wiśniówce.

2.10. Walory historyczno – krajobrazowe.

Ze względu na walory historyczne jak i wysoką wartość estetyczną – krajobrazową Góra Radostowa, „domowa góra” Stefana Żeromskiego utrwalona w literaturze polskiej, podlega ochronie w naturalnym stanie krajobrazu nieskażonego działalnością ludzką. W związku z czym wokół tej góry wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej: A i B. Strefa B została odłączona Decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z 22.04.1996 r. w związku z utratą walorów krajobrazowych, do czego przyczyniło się wprowadzenie dysharmonijnej zabudowy w obrębie omawianej strefy.

Aktualnie obowiązuje wyłącznie strefa A ochrony konserwatorskiej (oznaczona na załączniku graficznym):

- użytkowanie terenu objętego ścisłą ochroną winno się ograniczyć do upraw rolniczych i leśnych,
- nie dopuszcza się nowej zabudowy budynkami letniskowymi, mieszkalnymi, gospodarczymi, produkcyjnymi, garażami,
- zakazuje się dokonywać sprzedaży terenu na działki letniskowe i ogradzać,

- zabrania się wydobywania kamienia.

W Masłowie znajdują się niezwykle malownicze, charakterystyczne jedynie dla województwa świętokrzyskiego tzw. „pasiaki świętokrzyskie”. Jest to szachownicowy układ długich i wąskich pól smużnych, o zróżnicowanej kolorystyce, związanej z różnorodnością upraw.

W Mącholicach Kapitulnych warto zobaczyć wyjątkowo urokliwy przełom rzeki Lubrzanki na wysokości 270 m n.p.m., rozdzielający dwie góry: Dąbrówkę i Radostową. Ponadto na obszarze gminy znajduje się wiele punktów widokowych (oznaczonych na załączniku graficznym), które zasługują na ochronę i odpowiednie oznakowanie i zagospodarowanie.

2.11. Historyczne postacie związane z obszarem gminy

Stefan Żeromski (1864 – 1925)

Urodził się 14 października 1864 we wsi Strawczyn (woj. kieleckie) w zubożałej rodzinie szlacheckiej. Na folwarku w Ciekotach w gminie Masłów pisarz spędził dzieciństwo i młodość do 1883 r. Ciekoty były jedną z kolejnych dzierżaw rodziny Żeromskich po Strawczynie, Woli Kopcowej i Krajnie. Żeromski był bardzo związany ze swoim domem z lat dzieciennych, czemu wielokrotnie dał wyraz m.in. pisząc: „...*Mój Boże, jakże ta chata droga i nienaruszalna jest dla mnie. Gdybym miał majątek, dziś bym oddał, ile by chcieli tylko, by mi mój kąt oddali, a ja bym prochu tam ruszyć nie dał – niechby tak skamieniało na wieki...*” W twórczości pisarza Ciekoty zostały wielokrotnie uwzględnione pod różnymi nazwami – m.in. jako: Gawronki w „Syzyfowych pracach”, Niemrawe w „Promieniu”, Głogi w „Ludziach bezdomnych”, Wyrwy w „Popiołach”, Ciernie w „Urodzie życia”, Chłodek w „Przedwiośniu”. Również inne walory otoczenia domu rodzinnego, tj. np. „góry domowe”, czyli Radostowa i Łysica, mają swoje odbicie w „Dziennikach” jak i innych dziełach pisarza.

Stefan Żeromski początkowo uczęszczał do szkoły wiejskiej w Psarach, w 1874 wstąpił do gimnazjum w Kielcach. Później pracował jako guwerner, udzielał korepetycji, systematycznie prowadził dzienniki. Jesienią 1886 zapisał się do warszawskiej Szkoły Weterynaryjnej, której nie ukończył z braku środków materialnych, brał też udział w pracach tajnych organizacji, w tym w Związku Młodzieży Polskiej. Później zajmował się nauczaniem dzieci w dworach szlacheckich na Kielecczyźnie, Mazowszu, Podlasiu i w Nałęczowie. Jesienią 1892 roku objął posadę zastępcy bibliotekarza w Muzeum Polski w Rapeswillu w Szwajcarii. W tym okresie ukazują się pierwsze książki *"Rozdziobią nas kruki, wrony"* (1895), *Opowiadania* (1895), *Syzyfowe prace* (1897). W latach 1897-1904 pracował w bibliotece Ordynacji Zamoyskich w Warszawie. Po roku 1904 zajął się wyłącznie działalnością pisarską. Po powrocie z Paryża, gdzie spędził 3 lata, w 1912 zamieszkuje w Zakopanem, skąd w 1918 przenosi się do Warszawy. W okresie plebiscytu na Warmii i Mazurach razem z Janem Kasprowiczem bierze udział w agitacji na rzecz przyłączenia tych ziem do Polski. W 1920 zakłada Towarzystwo Przyjaciół Pomorza. Pełni funkcje korespondenta wojennego w czasach wojny polsko-bolszewickiej. Zabiera publicznie głos w kwestiach publicznych, atakowany przez prawicę polityczną. Był inicjatorem projektu Akademii Literatury, założyciel Straży Piśmiennictwa Polskiego i polskiego oddziału PEN-Clubu (1924), współtwórca i

pierwszy prezes Związku Zawodowego Literatów Polskich. Niepowodzeniem zakończyły się starania o przyznanie mu Nagrody Literackiej Nobla. Umiera 20 listopada 1925 roku w Warszawie. Pogrzeb Stefana Żeromskiego 23 listopada 1925 stał się manifestacją narodową, pisarza pochowano na warszawskim cmentarzu ewangelicko-reformowanym.

Posługiwał się pseudonimami: Maurycy Zych, Józef Katerla. Twórczość: *Rozdzióbią nas kruki, wrony, Doktor Piotr, Zmierzch, Siłaczka, Zapomnienie, Promień, Syzyfowe prace, Ludzie bezdomni, Popioły, Dzieje grzechu, Duma o hetmanie, Róża, Sułkowski, Sen o szpadzie, Uroda życia, Wierna rzeka, Walka z szatanem: Nawracanie Judasza, Zamieć, Charitas; Wisła, Wszystko i nic, Początek świata pracy, Projekt Akademii Literatury Polskiej, Organizacja inteligencji zawodowej; Przedwiośnie Puszcza jodłowa, Ponad śnieg bielszy się stanę, Biała rękawiczka, Turoń, Uciekła mi przepióreczka, Snobizm i postęp, Bicze z piasku.*

Walery Przyborowski (1845 – 1913)

Tworzył pod pseudonimem Zygmund Lucjan Sulima. Urodził się w Domaszowicach w 1845 r. Pisarz, prozaik, dziennikarz, historyk, znany autor powieści historycznych dla młodzieży m.in.: „*Bitwa po Raszynie*”, „*Szwedzi w Warszawie*”, „*Noc styczniowa*”, „*Rycerz bez skazy i trwogi*”, „*Szwolęz Stach*”. Był uczestnikiem powstania styczniowego w 1863 r. W Domaszowicach nadal stoi żelazny krzyż na kamiennym cokole z napisem przypominającym patriotyczne manifestacje sprzed powstania styczniowego – „*Błogosław Boże Twojemu ludowi*” I.E.C. 1862

Władysław Aleksander Malecki (1836 – 1900)

Urodził się w 1836 r. w Masłowie. Zmarł w 1900r. w Szydłowcu, koło Radomia. W 1852-56 uczył się malarstwa w warszawskiej SSP pod kierunkiem Ch. Breslauera, następnie pracował w dekoratorni teatrów rządowych. Od 1866 studiował malarstwo w Akademii monachijskiej. W 1880 wrócił do kraju. Malował pejzaże z Bawarii, Tyrolu i Alp, ale również krajobrazy rodzime, sceny z powstania styczniowego, widoki wnętrz. Pozostawił po sobie też interesujące rysunki. Jego obrazy można dziś oglądać m.in. w Muzeach Narodowych w: Kielcach, Krakowie, Warszawie.

Stanisław Mijas

Nieżyjący już dziś wielki miłośnik Gór Świętokrzyskich, redaktor „*Słowa Ludu*”, znawca literatury, głównie Żeromskiego. Człowiek zasłużony dla gminy, m.in. dzięki jego staraniom powstała szkoła im. Stefana Żeromskiego w Mąchociach Scholasterii. Autor „*Przypadków górali Świętokrzyskich*”, których bohaterami byli głównie mieszkańcy jego ukochanego miejsca, w którym zamieszkał - Mąchocie Scholasterii.

Jan Pieniążek (1901 – 1979)

Od 1921 związany z Masłowem, gdzie zorganizował chór, który funkcjonuje do dziś. Był wielokrotnie nagradzany w przeglądach wojewódzkich i ogólnopolskich. Autor piosenek ludowych m.in.:

„*O mój Janku, kocham cię nad wszystkich*”

Bo jesteś z Masłowa, od Gór Świętokrzyskich”.
Całe życie poświęcił popularyzacji muzyki ludowej.

2.12. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska kulturowego

Gminę Masłów charakteryzuje brak „ruchomych” dóbr kultury oraz małe nasycenie zabytkami „nieruchomymi”, 1 założenie przestrzenne, 2 z zakresu architektury i budownictwa, 1 z podgrupy parki i cmentarze.

Główne szanse:

- wyjątkowo cenne walory krajobrazowe min. niespotykane w innych regionach kraju „pasiaki świętokrzyskie”, liczne punkty widokowe, stanowiące często naturalne dominanty krajobrazowe, malowniczy przełom rzeki Lubrzanki;
- miejsca historyczne związane z pobytem wybitnego pisarza Stefana Żeromskiego tj. m.in. park w Ciekotach, „góra domowa” – Radostowa;
- cenne obiekty zabytkowe m.in. objęte ścisłą ochroną konserwatorską kaplice w Woli Kopcowej, Domaszowicach – starej Wsi, poza tym dobrze zachowany zespół kamieniołomów z zabytkowym osiedlem robotniczym, przykłady tradycyjnego budownictwa drewnianego;
- dbałość mieszkańców i samorządu gminnego o kreowanie pozytywnego wizerunku gminy, czego przejawem jest iluminacja lokalnej dominanty - kościoła paraf. p.w. Przemienienia Pańskiego w Masłowie Pierwszym;
- dbałość mieszkańców gminy o obiekty architektury sakralnej – cmentarze, kaplice i kapliczki, krzyże przydrożne;
- prężna działalność Gminnego Ośrodka Kultury,
- kultywowanie tradycji oraz lokalnego folkloru.

Główne zagrożenia:

- zły stan techniczny oraz rozbiórki zabytkowych domów drewnianych i elementów zagród, wynikający z braku świadomości mieszkańców co do wartości kulturowej tych obiektów, będących spuścizną dla przyszłych pokoleń oraz wysokich kosztów utrzymania i remontów tego typu obiektów,
- chęć zabudowy najcenniejszych pod względem krajobrazowym i turystycznym miejsc, m.in. Radostowej oraz szczytów innych pasm górskich,
- zagrożenie oryginalnego układu pól tzw. „pasiaków świętokrzyskich” na skutek tendencji do przemian w rolnictwie prowadzących do scalania pól i likwidacji miedzi;
- brak jakichkolwiek działań w kierunku uatrakcyjnienia ważnego miejsca historycznego jakim jest park w Ciekotach, związany z postacią Stefana Żeromskiego, mających na celu rewaloryzację tego cennego miejsca,
- brak oznakowania najcenniejszych zabytków, miejsc historycznych, punktów widokowych
- niedostateczne uświadomienie niektórych mieszkańców zabytkowych domów, m.in. osiedla robotniczego w Wiśniówce, którzy remontując zabytkowe domy niejednokrotnie zmieniają np. kolorystykę pokrycia dachowego, wielkość otworów okiennych, co wpływa negatywnie na odbiór wizualno – estetyczny całego osiedla.

Na terenie miejscowości Ciekowy zlokalizowany został obiekt Szklanego Domu oraz dwór polski, które mogą stanowić dobro kultury współczesnej dla upamiętnienia historii związanej z życiem Stefana Żeromskiego.

3. OSADNICTWO

Układ osadniczy w gminie tworzy 12 sołectw: Barcza, Brzezinki, Ciekoty, Dąbrowa, Dolina Marczakowa, Domaszowice, Masłów Pierwszy, Masłów Drugi, Mąchocice Kapitulne, Mąchocice, Scholasteria, Wiśniówka, Wola Kopcowa. Generalnie przeważa tu zabudowa skupiona, głównie mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa w formie ulicówek, niemniej jednak zauważa się początki zabudowy osiedlowej szczególnie w takich miejscowościach jak: Masłów Pierwszy, Dąbrowa, Domaszowice oraz Wola Kopcowa, a także osiedle robotnicze w Wiśniówce - utrwalone historycznie. Zabudowa rozproszona występuje rzadko i jedynie lokalnie np. w Parcelach w Masłowie Pierwszy. W ciągu ostatnich lat, w miejscowościach charakteryzujących się szczególnie malowniczym położeniem, nasila się w tendencja do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej. Należy jednak chronić szczególnie wartościowe komponenty krajobrazu naturalnego przed ich zabudową tj. np. szczyty wzniesień i inne eksponowane widokowo miejsca.

Zwarty charakter zabudowy, zlokalizowanej wzdłuż dróg ułatwia zapewnienie wszystkich mediów, a tym samym podniesienie standardu zamieszkania.

Negatywnym zjawiskiem zaburzającym ład przestrzenny jest często występujący na terenie gminy brak spójności estetycznej przejawiający się różnicowaniem gabarytów zabudowy, wysokości, kolorystyki i sposobu wykończenia elewacji, kształtu i nachylenia połaci dachowych itp. Należy tu podkreślić, iż w gminie Masłów chcąc zaktualizować funkcję turystyczną niezbędne jest umiejętne kształtowanie zabudowy zgodnie z zasadą ekorozwoju drogą wprowadzania ładu przestrzennego i systematycznej estetyzacji zabudowy i jej otoczenia. Niezwykle istotna jest tu również dbałość o istniejące zasoby dziedzictwa kulturowego oraz dobra kultury współczesnej. Niestety na terenie gminy zauważa się negatywną tendencję prowadzącą do rozbierania zabytkowych drewnianych chałup i obiektów gospodarczych.

Bardzo istotnym dla rozwoju osadnictwa w gminie jest sąsiedztwo Kielc. W ciągu ostatnich lat obserwuje się nasilenie procesów urbanizacyjnych, zachodzących zwłaszcza na granicy miasta z gminą. Powstają tu osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zagęszcza się zabudowa wzdłuż dróg. Zabudowie typowo mieszkaniowej towarzyszą obiekty przemysłowo – składowe oraz różnego rodzaju działalność gospodarcza. Enklawy pól uprawnych i użytków zielonych zostały przekształcone w ogródki działkowe. Nasilona urbanizacja szczególnie uwidacznia się w sołectwach: Domaszowice i Wola Kopcowa. Analiza wniosków zebranych do studium wskazuje na potrzebę uzupełnienia istniejących ciągów zabudowy oraz wyznaczenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. Tendencja taka przejawia się we wszystkich miejscowościach gminy.

Przy kształtowaniu nowych, ewentualnie korekcie istniejących terenów dopuszczalnego rozwoju osadnictwa należy każdorazowo brać pod uwagę uwarunkowania wynikające z konieczności ochrony przyrody, dziedzictwa

kulturowego oraz cennych w tej gminie walorów krajobrazowych a także możliwości doprowadzenia niezbędnych mediów.

4. FUNKCJA ROLNICZA

4.1. Główne uwarunkowania przestrzenno - funkcjonalne

Rolnictwo jest funkcją uzupełniającą, bowiem z pracy w swoim gospodarstwie utrzymuje się zaledwie 5,6% ludności (w województwie 31,2%), zaś użytki rolne, stanowią 48,7% powierzchni ogólnej (w regionie 62,6%). Do najważniejszych uwarunkowań rozwoju tej funkcji należy również zaliczyć:

- niską jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej (ogólny wskaźnik jakości rpp, opracowany przez JUNG Puławy w skali 120 stopniowej wynosi 53,9 pkt. co pozwala zaliczyć gminę do słabych glebowo obszarów województwa) (*szczegółowe dane dotyczące rozmieszczenia warunków glebowych zawarte są w ekofizjografii gminy Masłów*).
- nie sprzyjające warunki agroklimatyczne związane z oddziaływaniem klimatu Gór Świętokrzyskich (wskaźnik bonitacji agroklimatu wynosi w skali 12-to punktowej - 5,0 pkt. podczas gdy w województwie świętokrzyskim wynosi 10.8 pkt.),
- niekorzystna rzeźba terenów rolnych (wskaźnik bonitacji w skali 5-cio punktowej wynosi 1,9 pkt – w województwie 4,1 pkt.),
- niski udział użytków zielonych (gmina 17,7%, województwo 17,8%),
- silny wpływ procesów urbanizacji, który w rolnictwie przejawia się wysokim rozdrobnieniem gospodarstw oraz zminimalizowaniem produkcji towarowej zwłaszcza we wsiach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Kielc (według danych z PSR 2002` średni areal gospodarstwa indywidualnego - powyżej 1 ha UR wynosi 3,4 ha zaś udział gospodarstw do 1 ha w ogólnej ich liczbie wynosi 41% - przeciętnie w województwie wskaźniki te wynoszą odpowiednio; 5,4 ha i 27%).
- w strukturze produkcji rolnej (w znacznym stopniu ukierunkowanej na samo zaopatrzenie lub sprzedaż na rynkach Kielc) główne miejsce zajmuje uprawa zbóż, ziemniaków oraz tradycyjnie chów bydła mlecznego, do kierunków uzupełniających można zaliczyć chów trzody chlewnej i drobiarstwo (obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha UR wynosi 45 SD, w województwie 65 SD).
- produkcja rolnicza w ponad 57% gospodarstw rolnych uzupełniana jest inną działalnością gospodarczą (handlem, działalnością przemysłowo – usługową, usługami budowlanymi oraz rozwijającą się dynamicznie agroturystyką i wynajmem pokoi) zaś dalsze 33% nie prowadzi żadnej działalności utrzymując się ze źródeł niezarobkowych.

4.2. Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie

Głównym dysponentem ziemi jest sektor gospodarstw indywidualnych, który włada 3702 ha użytków rolnych (ok. 47% ogólnej powierzchni UR). Według danych z PSR 200`2 liczba gospodarstw indywidualnych wynosi 1780 w tym działek rolnych – 731. Na jedno gospodarstwo indywidualne przypada średnio 2,8 działki rolnej o przeciętnej powierzchni 2,0 ha. Średnia odległość siedliska od najdalej położonej działki wynosi 1,8 km (w woj. świętokrzyskim wskaźniki te kształtują się odpowiednio; 3,5 działki, 1,6 ha, oraz 2,0 km). Struktura gospodarstw rolnych wg grup

obszarowych w porównaniu do średniej w województwie świętokrzyskim przedstawia się następująco:

Liczba Gosp. rolnych	Ogółem [szt.]	Działk i rolne [szt.]	Indywidualne gospodarstwa rolne pow. 1 ha UR w grupach obszarowych %				
			Razem	1 - 5	5 - 10	10 - 15	Pow. 15.
Gmina Masłów	1780	731	1049	84,7	14,8	0,5	-
Region %	-	-	100%	41,4	50,6	5,3	2,7

Strukturę procentową gospodarstw wg. grup obszarowych przeliczono na podstawie danych Urzędu Gminy Masłów

Jak wynika z zestawienia podstawową cechą struktury agrarnej jest jej duże rozdrobnienie, które praktycznie uniemożliwia osiągnięcie rynkowych standardów efektywności (średni areal gospodarstwa w krajach UE wynosi ca 17 ha).

Do ważniejszych problemów w tej dziedzinie rolnictwa zalicza się:

- brak obrotu ziemią rolniczą stanowiący warunek jej koncentracji w gospodarstwach rozwojowych,
- niska jej cena, kształtująca się znacznie poniżej wartości terenów budowlanych (w opinii większości użytkowników ziemia rolnicza jest za tania i tam gdzie jest to możliwe chcieliby przeznaczyć ją na cele budowlane),
- powszechna w mniejszych obszarowo gospodarstwach postawa przeczekiwania trudności ekonomicznych oraz brak zainteresowania zwiększaniem arealu i skalą produkcji,
- deficyt miejsc pracy poza rolnictwem (zarówno w gminie jak i na rynku kieleckim) oraz zbyt wolny rozwój przedsiębiorczości lokalnej,
- wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie na 100 ha UR (54 osoby), świadczący o występowaniu ukrytego bezrobocia agrarnego.

4.3. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

W strukturze własnościowej gruntów rolnych dominuje zdecydowanie własność osób fizycznych które władają według danych US Kielce z 2013 r. - 97,0% UR. Liczący się areal (nie licząc gruntów leśnych) zajmują grunty Skarbu Państwa zarządzane przez ANR - oddział w Rzeszowie (267 ha). W ramach tego arealu - 11 ha stanowi zasób nieruchomości rolnej SP, zaś 121 ha zasób nieruchomości Skarbu Państwa. Grunty gminne i związków międzygminnych zajmują, natomiast 160 ha, z czego grunty stanowiące gminny zasób nieruchomości - 111 ha.

Ocenia się, że powyższa oferta gruntów mimo, że stanowi atrakcyjną (jak na warunki gminy) propozycję terenów dla inwestorów z zewnątrz nie jest jeszcze wystarczająca i winna być jeszcze poszerzona o grunty położone w strefach potencjalnej aktywizacji, funkcji mieszkaniowych i turystycznych. Zbyt mała jest również oferta gruntów gminnych na cele publiczne jak również oferta tych gruntów pod większe inwestycje o charakterze strategicznym (turystyka, usługi związane z potrzebami gminy, drobny przemysł przetwórczy o charakterze nieuciążliwym), mogąca zainteresować inwestorów z zewnątrz.

4.4. Uwarunkowania wynikające ze struktury i rozmieszczenia zabudowy rolniczej

Głównym elementem zabudowy rolniczej jest drobnotowarowa zabudowa zagrodowa, skupiającej się wzdłuż ważniejszych dróg i tworząca na ogół zwarte układy liniowe, które są pochodną struktury przestrzennej pól i układów własnościowych. Zabudowa ta jest na ogół silnie przemieszana z zabudową jednorodzinną i usługową, rzadziej turystyczną.

Niewielki odsetek stanowi zabudowa rozproszona (kolonijna i samotnicza), położona niekiedy w oddaleniu od centrum wsi. Charakterystyczna dla małych ośrodków zurbanizowanych zabudowa gniazdowa, nie związana bezpośrednio z obsługiwany arealem gruntów występuje w niewielkim zakresie tylko w Masłowie Pierwszy.

Obecny układ zabudowy wiejskiej powoduje duże koszty doprowadzenia zbiorczych systemów infrastruktury technicznej oraz utrudnia modernizację siedlisk rolniczych i wprowadzenie funkcji towarowych. Gabaryty tych siedlisk są, bowiem zbyt małe i na ogół nie zapewniają warunków lokalizacji większych obiektów gospodarskich a także odpowiedniej izolacji przestrzennej i epizootycznej. Ogółem na terenie gminy funkcjonuje 1112 siedlisk rolniczych, które posiadają m in. 475 budynków gospodarskich, 673 stodoły oraz 52 przechowalnie OW i ziemniaków.

4.5. Wnioski dotyczące stanu i rozmieszczenia usług z otoczenia rolnictwa

W gminie zarejestrowanych jest 6 prywatnych podmiotów gospodarczych działających w sektorze obsługi rolnictwa, przy czym większość prowadzi samodzielną działalność handlowo – usługową w zakresie zaopatrzenia w środki produkcji (nawozy, materiał siewny i sadzeniakowy itp.). Usługi mechanizacyjne świadczą prywatni właściciele sprzętu zaś naprawy są wykonywane przez lokalne warsztaty rzemieślnicze. Do ważniejszych usług w zakresie przetwórstwa rolno-spożywczego zalicza się ubojnię zwierząt gospodarskich (Domaszowice 112) oraz piekarnię (Dąbrowa Osiedle 11). Zaznacza się niedobór nowych usług związanych z doradztwem finansowym i gospodarczym, informacją handlową i marketingiem a także zorganizowanych na zasadach „agrobiznesu” (powiązania finansowego wszystkich ogniw gospodarki żywnościowej). Brak tego typu usług wynika z faktu, że rolnictwo na tym terenie ma charakter marginalny, nie posiadający perspektyw na jego rozwój.

Podsumowując można stwierdzić, że usługi w otoczeniu rolnictwa są słabo rozwinięte działają w rozproszeniu i nie są obecnie w stanie zapewnić dostatecznej stabilizacji produkcji.

4.6. Uwarunkowania wynikające z akcesji Polski do UE

Rolnicy gminy uzyskali pełny dostęp do bezpośrednich dopłat obszarowych oraz z tytułu położenia gminy na obszarze o niekorzystnych warunkach gospodarowania (I strefa nizinna ONW). Ponadto wieś Ciekoty została zakwalifikowana do Świętokrzyskiej strefy priorytetowej „Krajowego programu rolnośrodowiskowego” (schemat II), którego celem jest podtrzymanie ekstensywnej i rozdrobnionej produkcji rolniczej na terenach o szczególnych walorach

przyrodniczych i krajobrazowych objętych prawną ochroną przyrody. W najbliższych latach na zagospodarowanie przestrzeni rolniczej wpływać będą również programy pomocowe ukierunkowane na modernizację i dostosowanie sektora rolnego do wymagań konkurencji rynkowej. W warunkach gminy fundusze pomocowe mogłyby być skierowane na następujące przedsięwzięcia i obszary działań:

- poprawę struktury obszarowej gospodarstw (obejmującą zwiększenie obrotu ziemią, scalenia i wymiany gruntów oraz zagospodarowanie gruntów odługujących i źle wykorzystanych),
- modernizację rozwojowych gospodarstw rolniczych (kredytowanie inwestycji służących poprawie jakości produkcji i warunków higienicznych, usługi doradcze i finansowe),
- rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki,
- zalesienia gruntów rolnych,
- promocja i marketing artykułów rolnych, w tym o cechach regionalnych, w powiązaniu z modernizacją miejscowego przetwórstwa rolnego,
- odnowę wsi i ochronę dziedzictwa kulturowego.

Równolegle w ramach programów rozwoju lokalnego (ZPORR) finansowane mogą być inwestycje służące poprawie warunków życia i pracy ludności wiejskiej oraz wdrażania rozwoju zrównoważonego jak między innymi:

- rozwój infrastruktury technicznej i społecznej z preferencją dla inwestycji proekologicznych i służących poprawie stanu oświaty,
- tworzenie pozarolniczych miejsc pracy oraz przyciągnięcie kapitału inwestycyjnego,
- ochrona i promocja folkloru oraz twórczości ludowej.

5. GOSPODARKA LEŚNA

Lasy w gminie Masłów zajmują łącznie ca 3360 ha i skupiają się w północnej i centralnej części gminy. W strukturze władania dominują zdecydowanie lasy państwowe, które są zarządzane przez 3 gospodarstwa leśne: Nadleśnictwo Zagnańsk (największy, północno - zachodni kompleks leśny), Świętokrzyski Park Narodowy (fragment północno - wschodniego kompleksu leśnego w rejonie wsi Klonów) oraz Nadleśnictwo Kielce (pozostałe kompleksy lasów państwowych). Zasady gospodarki w lasach obydwu nadleśnictw określają plany urządzenia lasów odnoszące się do gruntów leśnych i nieleśnych pozostających w zarządzie LP, zaś w ŚPN – plan ochrony parku, który prócz terenów leśnych obejmuje również tereny rolne wsi Ciekoty położone w otulinie Parku. Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa stanowią ca 20,1% ogólnej pow. leśnej i występują we wszystkich wsiach gminy tworząc na ogół małe, rozproszone kompleksy o charakterze ekotonowym, które nie wytworzyły właściwego topoklimatu. Zasady gospodarki w tych lasach określają uproszczone plany urządzenia opracowane dla poszczególnych wsi, o powierzchni lasów min. 10 ha (część tych planów znajduje się w opracowaniu). Do podstawowych uwarunkowań rozwoju funkcji leśnej rzutujących na politykę przestrzenną gminy zalicza się:

- konieczność określenia granicy rolno – leśnej sygnalizowana w strategii zrównoważonego rozwoju gminy oraz gminnym programie ochrony środowiska,

- umiarkowane potrzeby zalesieniowe ujęte w wojewódzkim programie zwiększenia lesistości do 2020 r. - wynoszące 63 ha,
- niewielkie preferencje krajowe (w krajowym programie zwiększenia lesistości gmina została sklasyfikowana na 85 miejscu wśród 120 miast i gmin woj. Świętokrzyskiego),
- brak miejscowych planów terenów do zalesienia,
- zgłoszony przez Nadleśnictwo Zagnańsk wniosek nie lokalizowania na terenach przylegających do gruntów LP działalności uciążliwej dla środowiska a w szczególności powodujących zanieczyszczenie gleb i wód oraz powodujących obniżenie poziomu wód gruntowych,
- potrzeba respektowania przepisów p.poż, w tym zakazu wzniesienia otwartych źródeł ognia w odległości 100m od lasu.

6. ZAGOSPODAROWANIE TURYSTYCZNE

Podstawową infrastrukturę turystyczną gminy stanowią: dwa piesze szlaki turystyczne: czerwony Kuźniaki — Gołoszyce, niebieski Wąchock — Cedzyna, żółta ścieżka spacerowa przebiegająca wokół Kielc, szlaki rowerowe, między innymi: niebieski Dąbrowa — Wola Kopcowa i czerwony Cedzyna — Janowice (poza tym istnieje możliwość wyznaczenia dodatkowych innych szlaków turystyki pieszej i rowerowej w zależności od możliwości poznawczych turystów), dwa wyciągi narciarskie (obecnie nie użytkowane) a także fragmenty turystycznych tras samochodowych „Duża i Mała Pętla Świętokrzyska” oraz szlak Cystersów (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów — do oznakowania). Istotną rolę w rozwoju turystyki i rekreacji odgrywają również zbiorniki wodne w Cedzynie i Ciekotach. (gdzie lata młodości spędził Stefan Żeromski, w miejscu dawne dworu rodzinnego znajduje się pamiątkowa tablica.

Przez teren gminy przebiegają następujące szlaki turystyczne o znaczeniu wojewódzkim:

- trasa rowerowa "Szlak Architektury Obronnej", o długości 510 km, łączący miejsca, w których zobaczyć można takie obiekty jak zamki, dwory obronne, czy budowle sakralne, które mają cechy obronne. Szlak w terenie wyznaczony kolorem czarnym. Powstał w 2006 roku z inicjatywy Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego. Przeznaczony jest dla entuzjastów architektury obronnej.
- Architektury drewnianej. Drogowy szlak turystyczny powstały we współpracy województw śląskiego, małopolskiego i podkarpackiego, oznakowany w latach 2008-2009. Szlak stworzony z inspiracji istniejącymi trasami w województwach małopolskim, podkarpackim i śląskim. Składa się z 4 tras oraz małej pętli kieleckiej: trasa nr I: Chotelek – Busko-Zdrój – Probołowice – Topola – Stradów – Cudzynowice – Gorzków – Rachwałowice – Świniary – Zborówek – Chroberz – Strzegom – Niekrasów – Beszowa trasa nr II: Małogoszcz – Rembieszycy – Tokarnia – Chomentów – Mnichów – Mierzwin – Krzęcice – Mieronice – Obiechów – Trzciniec – Rakoszyn – Kossów – Bebelno-Wieś – Kurzelów trasa nr III: Lipa – Odrowąż – Mroczków – Bliżyn – Skarżysko-Bzin – Parszów – Krynki – Radkowice – Tarczek – Bodzentyn – Kakonin – Kielce Dworek Laszczyków trasa nr IV: Sarnówek – Bodzechów –

- Ostrowiec Świętokrzyski – Ruda Kościelna – Gliniany – Ożarów – Trójca – Kleczanów – Stodoły-Wieś – Gierczyce – Góra Witosławska mała pętla kielecka: Kielce Białogon – Kielce ul. Urzędnicza – Dyminy-Granice – Dąbrowa – Wola Kopcowa – Zagórze – Mójcza – Kielce Dworek Laszczyków.
- Literacki. Świętokrzyski Szlak Literacki eksponuje interesujące miejsca, z którymi związana jest twórczość literacka bądź biografia znanych twórców zamieszkałych niegdyś na ziemi świętokrzyskiej: od łacińskojęzycznych kronikarzy poprzez ojca literatury polskiej, młodopolską awangardę literacką, po wybitnych reprezentantów poezji i prozy współczesnej. Województwo świętokrzyskie można poznawać na wiele sposobów. Jednym z najwygodniejszych i najszybszych jest podróż samochodem. Specjalnie dla tego rodzaju turystów został przygotowany Świętokrzyski Szlak Literacki podzielony na trzy pętle: Ponidziańską, Sandomiersko-Ostrowiecką i Kielecką. Obiekty zlokalizowane wzdłuż trasy pozwalają poznać życie i twórczość wielu polskich pisarzy i poetów, m.in.: Stefana Żeromskiego, Henryka Sienkiewicza, Mikołaja Reja, Witolda Gombrowicza, Stanisława Młodożeńca, Jana Długosza czy Wincentego Kadłubka. Muzea prezentujące ich biografie i pamiątki z nimi związane często mieszczą się w urokliwych pałacach bądź dworach (w Oblęgorku czy Nagłowicach). Ślady ich bytności w świętokrzyskiem upamiętniają liczne pomniki i płyty oraz przechowywane tu dokumenty. Wędrówkę Świętokrzyskim Szlakiem Literackim ułatwiają brązowe znaki drogowe ustawione wzdłuż trzech ww. głównych tras szlaku oraz tablice opisowe zlokalizowane przy obiektach. **Przebieg szlaku:**
Pętla Ponidziańska: Nagłowice – Jędrzejów – Pińczów – Busko-Zdrój – Wiślica
Pętla Sandomiersko-Ostrowiecka: Doły Biskupie – Bodzechów – Dwikozy – Sandomierz – Klimontów
Pętla Kielecka: Skarżysko-Kamienna – Suchedniów - Zagnańsk – Oblęgorek – Strawczyn – Kielce – Domaszowice – Leszczyny – Ciekoty – Święta Katarzyna – Bieliny.
 - Czerwony Szlak rowerowy Opatów-Cedzyna "Prze Góry Świętokrzyskie", o długości 74,4 km. Trasa prowadzi bardzo atrakcyjnymi krajobrazowo regionami Gór Świętokrzyskich – Pasmem Masłowskim, Klonowskim oraz częściowo pasmem Łysogór. Ze względu na dystans i znaczną ilość atrakcji wartych zobaczenia polecamy zaplanowanie przejazdu jako dwudniowej wycieczki. Przebieg trasy: Cedzyna – Ciekoty – Święta Katarzyna – Bodzentyn – Tarczek – Świętomarż – Brzezie Kolonia – Nowa Słupia – Grzegorzowice – Janowice – Biskupice – Gołoszyce – Jurkowice – Opatów.
 - czarny szlak rowerowy Kielce - Cedzyna, o długości 6,5 km. Trasa wiedzie z Kielc (Góra Szydłowska) przez Nowy Folwark, Domaszowice, Wolę Kopcową do Cedzyny.
 - samochodowy "Szlak frontu wschodniego I wojny światowej". Szlak Frontu I Wojny Światowej powstał z inicjatywy województw: warmińsko-mazurskiego, mazowieckiego, łódzkiego, małopolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i lubelskiego, w celu upamiętnienia wydarzeń wojennych sprzed 100 laty, które pochłonęły w całej Europie blisko 10 milionów istnień ludzkich. Szlak łączy wiele miejsc upamiętniających zmagania wojenne z lat

1914– 1915 w południowo-zachodniej części Królestwa Polskiego. Zachowały się tutaj bowiem ważne pamiątki z okresu I wojny: cmentarze wojenne, mogiły, pomniki, pola bitew, tablice pamiątkowe, a także ekspozycje znajdujące się w placówkach muzealnych w Kielcach, Pińczowie czy Jędrzejowie.

Ponadto przez teren gminy przebiega Szlak Papieski Świętego Jana Pawła II. Powstał on w porozumieniu Urzędu Miasta w Kielcach, Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach, Urzędu Gminy w Masłowie i Urzędu Gminy w Górnio oraz Diecezji Kieleckiej.

Magnesem przyciągającym turystów może być także malowniczy przełom rzeki Lubrzanki oraz lokalne lotnisko. Duże znaczenie dla rozwoju turystyki może mieć również to, iż Masłów jest jednym z ważniejszych mikrocentrów folklorystycznych a także tradycji rzemieślniczych w województwie świętokrzyskim.

Na terenie gminy znajduje się szereg obiektów noclegowych (pensjonat „Radostowa”, hotel „Przedwiośnie”, hotel „Ameliówka”, ośrodek edukacyjno-szkoleniowy „WSU”, szkolne schronisko młodzieżowe oraz klub „Ambaras”), hotel Odyssey, hotel Aviator, gospodarstwa agroturystyczne oraz punkty gastronomiczne (restauracje, bary, pijalnie piwa) — dane UG w Masłowie.

Ze względu na fakt, że przeważająca część gminy położona jest na terenach chronionych (Świętokrzyski Park Narodowy wraz z otuliną i Podkielecki OChK) część gminy została uznana za obszar o korzystnych warunkach przestrzennych do rozwoju agroturystyki (szczególnie tereny położone nad zbiornikami wodnymi oraz rzeką Lubrzanką), strefę wypoczynku podmiejskiego dla mieszkańców Kielc oraz strefę zwiększonego ruchu turystyczno-rekreacyjnego (co ze względu na objęcie gminy prawną ochroną przyrody może mieć niekorzystny wpływ na środowisko naturalne). Poza tym obszar gminy stanowi tzw. strefę buforową dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego.

Występują tutaj dobre warunki dla turystyki i rekreacji, zarówno letniej, jak i zimowej, dla turystyki kwalifikowanej (aktywnej) oraz specjalistycznej.

Biorąc pod uwagę powyższe istnieją tu możliwości wędrówek pieszych, rowerowych i narciarskich, uprawiania narciarstwa zjazdowego, żeglarsstwa (możliwość zdobycia patentu żeglarsza i sternika) oraz szybownictwa, lotnictwa, spadochroniarstwa i paralotniarstwa (Aeroklub Kielecki działający przy lotnisku w Masłowie).

7. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO - EKONOMICZNE

7.1. Demografia

Sytuacja demograficzna gminy Masłów na tle powiatu kieleckiego i gmin sąsiednich

Ogólne dane demograficzne, stan na 30.06.2013 r. (na podst. własnych badań)

Gmina, ew. miasto i gmina - Powiat	Powierzchnia ogólna w km ²	Liczba mieszkańców ogółem	% udział w ludności powiatu	Wskaźnik feminizacji Kobiety na 100 mężczyzn	Gęstość zaludnienia a os./km ²
1.Bieliny	88	9806	5,0	98,2	111,4

2.Bodzentyn	161	11786	6,0	101,3	73,2
3.Chęciny	127	14598	7,5	103,0	114,9
4.Chmielnik	143	11603	5,9	98,7	81,1
5.Daleszyce	222	14264	7,3	100,9	64,3
6.Górno	83	12485	6,4	100,0	150,4
7.Łagów	113	7059	3,6	96,4	62,5
8.Łopuszno	177	8932	4,6	98,8	50,5
9.Masłów	86,27	10 622	4,7	98	123
10.Miedziana Góra	71	9409	4,8	104,6	132,5
11.Mniów	95	9214	4,7	101,4	97
12.Morawica	141	12566	6,4	97,7	89,1
13.Nowa Słupia	86	9822	5,0	101,8	114,2
14.Piekoszów	103	14801	7,6	101,7	143,7
15.Pierzchnica	105	4777	2,4	100,0	45,5
16.Raków	191	6037	3,1	95,5	31,6
17.Sitkówka – Nowiny	46	6838	3,5	101,7	148,7
18.Strawczyn	86	9696	5,0	98,0	112,7
19.Zagnańsk	124	12652	6,5	103,1	102,0
20.Pow. kielecki bez m. Kielce	2248	195529	-	100,3	87,0

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Masłów należy do najmniejszych gmin w powiecie kieleckim pod względem zajmowanej powierzchni – 86,27 km² (mniejszą powierzchnię zajmują jedynie gminy: Sitkówka – Nowiny, Miedziana Góra, Górno, tą samą natomiast: Nowa Słupia, Strawczyn). Po względem liczby ludności gminę Masłów zamieszkuje 10 622 osoby, co stawia gminę na 14 miejscu w powiecie na 19 gmin. Gęstość zaludnienia jest wyższa od średniej w województwie świętokrzyskim (108 km²) i wynosi 121 os./km² w ciągu ostatnich lat wskaźnik ten znacznie uległ podwyższeniu z 106,8 w 2002 r. Tak więc odnotowano wzrost o ok. 14%.

Masłów należy do gmin charakteryzujących się niewielką defeminizacją (ok. 98 kobiet na 100 mężczyzn), podczas gdy średnio w województwie na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet.

Struktura wiekowa ludności przedstawiała się następująco:

	2010 rok	2015 r.
Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	2357 osób, tj. 23,0%	2211 osób, tj. 20,82%
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	6978 osób, tj. 68,0%	7423 osób, tj. 69,88%

Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	932 osób, tj. 9,0%	988 osób, tj. 9,30%
razem	10 267 osób, tj. 100%	10 622 osób, tj. 100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masławie

Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w gminie (20,82% ogółu ludności) jest większa do średniej dla powiatu dla województwa (17,04% ogółu ludności). Ludność w wieku produkcyjnym, stanowiąca potencjalne zasoby pracy jest wyższa w gminie (69,88% ogółu ludności Masłowa) i przeważa wskaźnik wojewódzki (62,56 ogółu ludności). Grupa ludności w wieku poprodukcyjnym w gminie wynosi 9,3% ogółu ludności. W porównaniu ze wskaźnikiem wojewódzkim wynoszącym 20,40% wygląda on bardzo dobrze.

Reasumując sytuacja demograficzna w gminie Masłów w stosunku do wskaźników wojewódzkich wskazuje na dużo lepszą kondycję społeczeństwa gminy Masłów niż ogólnie województwa świętokrzyskiego.

Stan ludności gminy Masłów oraz dynamika zmian

Rok	Liczba ludności	Dynamika zmian w %
1970	4537	-
1975	5239	115,5
1980	6049	115,5
1985	6941	114,7
1990	7804	112,4
1995	8568	109,8
1999	8937	-
2000	9176	107,1
2001	9276	101,1
2002	9368	101,0
2003	9468	101,1
2004 (sierpień)	9532	100,7
2010	10 267	107,7
2013	10 436	101,6
2014	10 539	101,0
2015	10 622	100,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masławie

Powyższa tabela obrazuje zmiany w ogólnej liczbie mieszkańców Masłowa, poczynając od roku 1970 aż do 2015 r. Wyraźnie widać, iż dynamika zmian systematycznie malała do 2004 r. Natomiast w ostatnim 10 leciu dynamika ta wyraźnie ma tendencję rosnącą. Jest to wynikiem ruchów migracyjnych ludności głównie z miasta Kielce dodatniego przyrostu naturalnego. Liczna ludności gminy Masłów w badanym okresie podwoiła się.

Struktura wiekowa ludności gminy Masłów w latach 2011 - 2015 wg danych Urzędu Gminy Masłów

Rok	Urodzenia	Zgodny	Przyrost naturalny	Zameldowania	Wymeldowania	Saldo migracji
-----	-----------	--------	--------------------	--------------	--------------	----------------

2011	82	77	+5	155	95	+60
2012	86	84	+2	151	77	+74
2013	86	85	+1	152	86	+66
2014	101	79	+22	167	83	+84
2015	199	76	+43	141	94	+47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masłowie

Jak wynika z powyższych tabeli Gminę Masłów charakteryzują pozytywne tendencje rozwoju ludnościowego. Przyrost naturalny, wynoszący w roku 2015 +43 osoby stale od 2011r. utrzymuje tendencję wzrostową. Również saldo migracji w gminie Masłów jest na dodatnim poziomie, co świadczy o znacznej przewadze napływu ludności nad ubytkiem. Korzystne saldo migracji jest uwarunkowane głównie trendem, panującym wśród mieszkańców większych miast (w tym przypadku Kielc) do osiedlania się w atrakcyjnych przyrodniczo i krajobrazowo gminach podmiejskich, z możliwością szybkiego dojazdu do pracy w mieście.

Zestawienie liczby mieszkańców w poszczególnych sołectwach

Lp.	Sołectwa	Liczba mieszkańców w 2000 r.	Liczba mieszkańców w 2004 r.	Liczba mieszkańców w 2013 r. (30.06)	Liczba mieszkańców w 2015 r.		Dynamik a okresu badaneg o
					osoby	%	
1.	Barcza	303	331	331	334	3,14	+31
2.	Brzezinki	506	532	582	585	5,51	+79
3.	Ciekoty	302	361	525	516	4,86	+213
4.	Dąbrowa	1050	1058	1086	1078	10,15	+28
5.	Dolina Marczakowa	387	371	375	381	3,59	-6
6.	Domaszowice	932	1009	1106	1136	10,70	+204
7.	Masłów Pierwszy	1412	1526	1782	1807	17,01	+395
8.	Masłów Drugi	858	915	973	999	9,41	+141
9.	Mąchocice Kapitulne	1307	1366	1350	1375	12,94	+68
10.	Mąchocice Scholasteria	464	469	466	476	4,48	+12
11.	Wiśniówka	582	584	514	542	5,10	-40
12.	Wola Kopcowa	847	1010	1335	1393	13,11	+546
13.	Ogółem	8 950	9 532	10 425	10 622	100,0 0	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masłowie

Największe sołectwa gminy pod względem ludności to: Masłów Pierwszy, Wola Kopcowa, Mąchocie Kapitulne, Domaszowice i Dąbrowa. Wsie te skupiają w łącznie 69,91 % ogółu ludności gminy.

Jak wynika z tabeli, w przeciągu 15 lat największy przyrost liczby mieszkańców, powyżej 100 osób, nastąpił w sołectwach: Wola Kopcowa, Masłów Pierwszy, Ciekoty, Domaszowice oraz Masłów Drugi. Niewielki spadek liczby mieszkańców zanotowano jedynie w sołectwach Wiśniówka i Dolina Marczakowa.

W 2015 r. na 12 sołectw, aż w 5 liczba mieszkańców przekraczała 1000 osób (Masłów Pierwszy, Wola Kopcowa, Mąchocie Kapitulne, Domaszowice i Dąbrowa).

Poziom wykształcenia przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem w tys.	Wykształcenie w odsetkach				
		Wyższe	Średnie i policealne	Zasadnicze zawodowe	Podstawowe ukończone	Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego
Gmina Masłów	7,4	7,1	24,5	25	35,1	7,7
Powiat kielecki ziemski	159,1	5,3	22,3	25,7	39,1	7,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masławie

Porównując poziom wykształcenia ludności gminy Masłów ze średnimi wskaźnikami w powiecie kieleckim ziemskim, należy stwierdzić że odsetek ludzi z wyższym i średnim, w tym policealnym wykształceniem jest w omawianej gminie wyższy. Niewiele niższy w gminie jest natomiast udział ludności z wykształceniem podstawowym ukończonym.

Liczbę gospodarstw domowych na terenie gminy Masłów przedstawia poniżej tabela (na podstawie danych Urzędu Gminy w Masławie)

Sołectwo	Stan na:			Wzrost/spadek
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	
Masłów Pierwszy	476	484	500	+24
Masłów Drugi	256	259	266	+10
Mąchocie Kapitulne	318	325	334	+16
Mąchocie Scholasteria	112	114	117	+5
Domaszowice	313	319	324	+11
Wola Kopcowa	436	452	463	+27
Barcza	80	81	87	+7
Brzezinki	142	146	153	11

Ciekoty	149	154	159	+10
Dąbrowa	279	285	290	+11
Wiśniówka	148	160	164	+16
Dolina Marczakowa	91	94	96	+5
Razem Gmina	2800	2873	2953	+153

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Masłowie

Jak wynika z powyższej tabeli w każdym z sołectw Gminy odnotowuje się wzrost gospodarstw domowych (wzrost o 5,5% w skali gminy w okresie ostatnich 3 lat). W gospodarstwach tych zamieszkuje 11 812 osób. Porównując tą liczbę ludności z liczbą osób zameldowanych obserwuje się, że faktycznie na terenie gminy Masłów zamieszkuje większa o 1 190 mieszkańców liczba osób. Wskazane dane pochodzą z "deklaracji śmieciowych".

Reasumując sytuacja demograficzna gminy Masłów jest bardzo dobra, o czym świadczy dodatni przyrost naturalny oraz dodatni poziom migracji, a także lepsze niż w województwie świętokrzyskim wskaźniki struktury wiekowej ludności.

7.2. Infrastruktura ekonomiczna

Podstawowym elementem gospodarki w gminie jest drobnotowarowe, indywidualne rolnictwo, uzupełnione handlem, drobną wytwórczością, działalnością przemysłowo-usługową, usługami budowlanymi, lokalnie - eksploatacją powierzchniową surowców mineralnych (rejon Wiśniówki). Działalność produkcyjno-usługowa koncentruje się we wsiach takich jak: Masłów Pierwszy i Masłów Drugi, Wola Kopcowa, Wiśniówka, Dąbrowa oraz Domaszowice. Funkcją uzupełniającą, która dynamicznie się rozwija jest również turystyka, oparta o istniejące zaplecze turystyczne, skoncentrowane we wschodniej części gminy w rejonie Ameliówki (z ok. 400 miejscami noclegowymi w 4 obiektach), rozbudowany system szlaków pieszych i rowerowych wraz z wyciągiem narciarskim pod Ameliówką, w tym agroturystyka.

Głównymi szansami rozwoju gospodarczego gminy są:

- rozwój zakładów rzemieślniczych,
- sprzyjające uwarunkowania i dobre przykłady działalności agroturystycznej na terenie gminy,
- znaczny potencjał turystyczny w okolicach góry Ameliówki i Radostowej.

Do czynników zagrażających rozwojowi gminy można zaliczyć:

- brak inicjatyw dla rozwoju drobnego przemysłu, w tym przetwórstwa rolno-spożywczego,
- stosunkowo niewielki stopień wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy dla aktywizacji rekreacyjno-turystycznej,
- brak atrakcyjnej oferty terenów dla rozwoju produkcji, usług i rolnictwa uwzględniającej sąsiedztwo ponadregionalnego ośrodka i stolicy województwa – Kielc,
- słaby rozwój rolnictwa nastawionego głównie na potrzeby indywidualne,
- niewystarczające wykorzystanie walorów rekreacyjnych zbiornika w Cedzynie.

Działalność podmiotów gospodarczych wg sołectw na 2012 r.

Sołectwo	Produkcja	Gastro- nomia	Hande l	Obsługa roln.	Pozost. Usługi	Usł. Moto- ryzacyjn e	Usługi budowl.	Ogółem
Barcza	1		6		2		7	16
Brzezinki	1	1	8		4		3	17
Ciekoty			8	1	4	1	6	20
Dąbrowa	3	3	25		22	10	13	76
Dolina Marczako wa			1		1		3	5
Domaszowi ce	7	4	36	2	26	10	18	103
Masłów Pierwszy	6	1	34		39	12	13	105
Masłów Drugi	3		12		9	6	17	47
Mąchocice Kapitulne	7	1	19	2	23	10	10	72
Mąchocice Scholasteri a	2		8		2	2	3	17
Wiśniówka	2		17		14	4	4	41
Wola Kopcowa	4	2	20	1	25	2	11	65
OGÓŁEM	36	12	194	6	171	57	108	584

Działalność gospodarcza na terenie gminy Masłów w latach 1998-2012

Wyszczególnienie	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2012
Liczba jedn. zarejestrowanych	75	62	55	98	75	77	38
Liczba jedn. działających	284	320	356	395	475	508	546

7.3. Wykaz głównych podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie

1. Produkcja mebli:

- Tomasz Woźniak, Mąchocice Kapitulne
- Janusz Łoskot, Masłów Drugi

2. Szwalnie:

- Marek Kozubek „REMI”, Mąchocice Kapitulne
- Krzysztof Sędecki „ALEKSANDER”, Domaszowice
- Krzysztof Zawada „ERGO”, Domaszowice

3. Usługi piekarnicze:

- Ryszard Filipowicz, Dąbrowa Osiedle
- Ernest Noga, Mąchocice Kapitulne

4. Mechanika i blacharstwo samochodowe:

- Robert Doleziński „ROCAR”, Dąbrowa
- Andrzej Stępnik, Mąchocice Kapitulne
- Janusz Salwa, Domaszowice

4. Salon samochodowy:

- „SOLO”, Dąbrowa

5. Ubojnia zwierząt gospodarskich:

- Ludwik Stąpór, Domaszowice

6. Produkcja pustaków:

- Aniela Ciosek, Masłów Pierwszy

7. Hotele i lokale gastronomiczne:

- Hotel Odyssey w Dąbrowie - 77 miejsc noclegowych,
- Hotel Aviator w Dąbrowie - 25 miejsc noclegowych,
- Centrum Edukacyjne "Szklany Dom" w Ciekotach - 6 miejsc noclegowych,
- Hostel "Lubrzanka" w Mąchocicach Kapitulnych - 44 miejsc noclegowych,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Jamrożek Anastazja w Dąbrowie - 8 miejsc noclegowych,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Monika Saletra w Barczy - 11 miejsc noclegowych,
- Gospodarstwo Agroturystyczne "Zacisze" w Mąchocicach Kapitulnych - 6 miejsc noclegowych,
- Gospodarstwo Agroturystyczne Czesław Majcherczyk w Mąchocicach Kapitulnych - 30 miejsc noclegowych,
- "Hotelik" w Dąbrowie - 20 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Lwi Dwór" w Masłowie Pierwszym - 23 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Pod Dębami" w Woli Kopcowej - 52 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Łysogóry" w Ciekotach - 20 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Stary Sad" w Masłowie Drugim - 20 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Radostowa" w Ciekotach - 24 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Nad Wodą" w Ciekotach - 18 miejsc noclegowych,
- Kwatera agroturystyczna "Klub jazdy konnej" w Brzezinkach - 6 miejsc noclegowych,
- Pokoje Gościnne "Pstrąg" w Ciekotach - 15 miejsc noclegowych,

- Hotel "Przedwiośnie" w Mącholicach Kapitulnych - 188 miejsc noclegowych,
- Hotel „AMELIÓWKA”, Mąchocice Kapitulne - 140 miejsc noclegowych,
- Schronisko Młodzieżowe PTSM przy Szkole Podstawowej w Mącholicach Scholasteria - 50 miejsc noclegowych,
- Hotel-Club „Ambaras” w Dąbrowie - 12 miejsc noclegowych,
- "Leśna Biesiada" w Woli Kopcowej - 26 miejsc noclegowych,
- Pensjonat Wczasowo-Lecznicy "Margaretka Świętokrzyska" w Brzezinkach - 30 miejsc noclegowych.

8. Produkcja drzewna:

- Zakład Produkcji Drzewnej „DREWMAX”, Sławomir Zatorski, Masłów Pierwszy

9. Producent bram:

- PHU „DARMAR” Sp. j., Domaszowice

10. Producent opakowań:

- „POLFOL”, Masłów Pierwszy

11. Producent żaluzji:

- „ALUTECHNIKA” Piotr Syska, Masłów Pierwszy

12. Fabryka maszyn pralniczych:

- Liwocha Czesław „PRAMAZUT”, Masłów Pierwszy

13. Mała poligrafia:

- Marcin Kaleta „BRO-KAL”, Mąchocice Kapitulne

14. Skład materiałów budowlanych:

- Mariusz Rachwał „BUDMAR”, Domaszowice

15. Produkcja okien:

- Dawid Gołąbek, Mąchocice Kapitulne
- Janusz Kotur „BASKOT”, Masłów Pierwszy

16. Zakład ślusarsko-kotlarski

- Mieczysław Lasek „KIEL-INOX”, Wola Kopcowa ul. Świętokrzyska

7.4. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe zamieszkane wg danych z Roczników Statystycznych woj. świętokrzyskiego

Wyszcze- gólnienie	Miesz- kania	Izby	Powierz- chnia	Ludność	Przeciętna
-----------------------	-----------------	------	-------------------	---------	------------

			użytkowa mieszkań	ogółem	w mieszk aniach	liczb a izb w miesz kani u	liczba osób		pow. użytkowa w m ²	
							w 1 miesz kani u	na 1 izbę	1 mieszk ania	na 1 osobę
Gmina Masłów, (2000 r.)	1934	6624	139492	9091	9045	3,43	4,68	1,37	72,1	15,4
Gmina Masłów (2001 r.)	1943	6683	140838	9195	9149	3,44	4,71	1,37	72,5	15,4
Gmina Masłów (2012 r.)	2149	8997	200598	9100	9069	4,19	4,23	1,01	93,6	21,9
Gminy wiejskie woj. świętokrz yskiego (2012 r.)	13285 8	50600 3	10853935	504425	502221	3,81	3,79	1,00	82,4	21,7

Z tabeli wynika, iż zasoby mieszkaniowe gminy Masłów wykazują tendencję wzrostową, rośnie również liczba izb w mieszkaniach. W 2012 r. na terenie gminy znajdowało się 2149 mieszkań z 8997 izbami. Liczba izb w mieszkaniu stawia gminę powyżej średniej dla gmin wiejskich województwa. Nieco korzystniej Masłów wypada również pod względem powierzchni użytkowej przypadającej na 1 mieszkańca (gmina – 21,9 m² na 1 mieszkańca, gminy wiejskie woj. – 21,7). Natomiast niekorzystnym zjawiskiem jest wciąż większa niż średnio w gminach wiejskich liczba osób przypadająca na 1 mieszkanie (w Masłowie w 2012 – 4,2 os., w gminach wiejskich woj. – 3,8).

Zasoby mieszkaniowe według sołectw na podstawie danych z Urzędu Gminy

Lp.	sołectwo	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkań	Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie
1.	Barcza	331	61	5,4
2.	Brzezinki	532	114	4,7
3.	Ciekoty	361	94	3,8
4.	Dąbrowa	1058+584(Wiśniówka)- 1642	349 razem z Wiśniówką	4,7
5.	Dolina Marczakowa	371		
6.	Domaszowice	1009	206	4,9
7.	Masłów I	1526	382	4,0
8.	Masłów II	915+371(Dolina Marczakowa)-1286	243 razem z Doliną	5,3

			Marczakową	
9.	Mąchocice Kapitulne	1366	292	4,7
10.	Mąchocice Scholasteria	469	88	5,3
11.	Wiśniówka	584		
12.	Wola Kopcowa	1010	410	2,5
13.	Ogółem	9532	2239	4,5 (średnio)

Powyższa tabela obrazuje, że najgorsza sytuacja w tym zakresie, czyli najwięcej osób (5 i powyżej) przypadających na 1 mieszkanie występuje w sołectwach: Barcza, Mąchocice Scholasteria i Masłów II z Doliną Marczakową.

W porównaniu do terenów wiejskich województwa, gdzie najwięcej mieszkań pochodzi z okresu powojennego (1945-1970 – 39,2% ogółu) gmina Masłów dysponuje dużym zasobem mieszkań względnie nowych, głównie powstałych w latach 1979-1988 (23,8% ogółu) i 1989 – 2012 (22,7%). Mieszkania powstałe w okresie powojennym stanowią również istotny zasób - 23,2%.

Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:					
		Wodociąg	Ustęp	Łazienk ę	Ciepłą wodę bieżącą	C.o.	Gaz z sieci
Gmina Masłów	2149	1645	1387	1438	1358	1573	11
	100%	76,5%	64,5%	66,9%	63,2%	(indywidualne) 73,2%	0,5%
Tereny wiejskie woj. świętokrzyskiego	186600	151000	113300	117900	107800	113700	15600
% udział w stosunku do ogółu	100%	80,9%	60,7%	63,2%	57,8%	60,9%	8,4%

Pod względem wyposażenia w: ustęp, łazienkę, ciepłą wodę bieżącą, c.o. Masłów znajduje się powyżej średniej dla terenów wiejskich województwa. Natomiast gminę cechuje niedoinwestowanie w zakresie systemów wodno – kanalizacyjnych oraz gazu sieciowego. Należy tu również podkreślić, iż znaczna dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, co ma miejsce w omawianej gminie (59,2 km sieci wodociągowej, 5,3 km sieci kanalizacyjnej), stwarza istotne zagrożenie dla stanu środowiska zwłaszcza wód podziemnych. Dlatego też

niezbędnym wydaje się ukierunkowanie działalności inwestycyjnej Urzędu Gminy na skanalizowanie, dalsze zwodociągowanie oraz gazyfikację gminy. Zważywszy na ożywioną urbanizację gminy, podczas wyposażania w infrastrukturę techniczną należy wziąć również pod uwagę tereny potencjalnego rozwoju osadnictwa.

7.5. Ruch budowlany

Ruch budowlany według wydanych pozwoleń na budowy i rozbudowy budynków mieszkalnych w latach 1999 – 2015, dane Urzędu Gminy i Urzędu Starostwa Powiatowego w Kielcach.

Lp.	Sołectwo	Pozwolenia na budowę budynków mieszkalnych							
		2000	2001	2002	2012	2013	2014	2015	razem
1.	Barcza	1	5	-	1	1	-	2	10
2.	Brzezinki	3	4	6	5	1	3	4	26
3.	Ciekoty	9	3	3	7	4	1	3	30
4.	Dąbrowa	-	6	-	-	9	-	8	23
5.	Dolina Marczakowa	-	5	-	1	1	1	4	12
6.	Domaszowice	3	4	8	5	7	10	12	49
7.	Masłów Drugi	10	9	10	14	3	4	3	53
8.	Masłów Pierwszy	10	10	-	3	16	13	15	67
9.	Mąhocice Kapitulne	5	4	5	7	3	3	5	32
10.	Mąhocice Scholasteria	7	5	-	-	2	-	3	17
11.	Wiśniówka	-	2	-	-	-	-	1	3
12.	Wola Kopcowa	17	20	13	10	18	10	11	99
13.	Ogółem	65	77	45	53	65	45	71	421

Pozwolenia na budowę budynków gospodarczych, dane z Urzędu Gminy i Urzędu Starostwa Powiatowego w Kielcach

Lp.	sołectwo	Pozwolenia na budowę budynków gospodarczych				
		2000	2001	2002	2012	razem
1.	Barcza	-	-	2	-	2
2.	Brzezinki	-	2	1	-	3
3.	Ciekoty	-	1	1	-	2
4.	Dąbrowa	-	-	-	1	1
5.	Dolina Marczakowa	-	1	2	2	5
6.	Domaszowice	3	-	5	3	11
7.	Masłów I	5	5	8	5	23
8.	Masłów II	7	1	3	1	12
9.	Mąhocice Kapitulne	7	3	4	3	17
10.	Mąhocice Scholasteria	2	1	1	2	6

11.	Wiśniówka	-	-	-	1	1
12.	Wola Kopcowa	4	8	4	3	19
13.	Ogółem	28	22	31	21	102

Z powyższych zestawień wynika, że ruch budowlany w gminie jest dosyć duży (ogółem w ciągu piętnastu lat wydano 421 pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych).

Szczególnie dużo pozwoleń na budowę budynków mieszkalnych wydaje się dla sołectw: Wola Kopcowa (60 przez 3 lata), Masłów Pierwszy (43). Miejscowościami atrakcyjnymi dla zamieszkania są ponadto: Masłów Drugi, Ciekoty, Mąchocice Kapitulne, Domaszowice. Najmniejszy ruch budowlany notuje się w sołectwach: Wiśniówka (2 pozwolenia w ciągu trzech lat), Dąbrowa (6), Dolina Marczakowa (6), Barcza (7). Atrakcyjność terenów mieszkaniowych ze względu na walory krajobrazowe, czyste środowisko oraz bliskość ośrodka wojewódzkiego sprzyja rozwojowi osadnictwa na tym terenie, czego przejawem jest rosnący z roku na rok napływ ludności z okolicznych terenów, głównie z Kielc.

Najwięcej pozwoleń na budowę budynków gospodarczych uzyskały sołectwa, w których nadal rozwija się rolnictwo: Masłów Pierwszy (23 pozwolenia w ciągu trzech lat), Wola Kopcowa (19), Mąchocice Kapitulne (17), natomiast najmniej: Dąbrowa (1) i Wiśniówka (1).

7.6. Dochody i wydatki budżetu gminy

Oprac. na podst. Roczników Statystycznych Woj. Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2012

Rok	Dochody gm. Masłów w tys. zł				Wydatki gm. Masłów w tys. zł		
	Ogółem	Własne	Dotacje z budżetu państwa	Subwencje ogólne	Ogółem	Bieżące	Na inwestycje
1999	9343,1	3726,1	926,2	4324,5	7880,9	6962,0	918,9
2000	9297,8	3488,7	1330,5	3854,0	9186,7	7335,2	1851,5
2001	9820,9	3531,2	1006,1	4578,4	10008,8	7854,3	2154,5
2012	11747,6	4752,8	994,2	5493,0	10876,8	8428,3	2448,5

Dane z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na 2012 r.

Wyszczególnienie	Dochód ogółem na 1 mieszk. w zł.	Z liczby ogółem dochody własne na 1 mieszk. w zł.	Wydatki ogółem na 1 mieszk. w zł.	z liczby ogółem wydatki inwestycyjne na 1 mieszk.
Gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	1327	363	1316	237
Gmina Masłów	1288	521	1193	269

Z powyższych danych wynika, że począwszy od 2000 r. systematycznie rosną zarówno dochody jak i wydatki budżetu gminy. Szczególnie istotny jest znaczny

wzrost dochodów własnych gminy, zwłaszcza w 2002 r., przy malejących dotacjach z budżetu państwa. Dochód ogółem na 1 mieszkańca jest niższy w Masławie o 2,9% od dochodu gmin wiejskich woj. św., podobnie jak wydatki ogółem na 1 mieszkańca są niższe o 9,3% w gminie niż średnio w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego. Natomiast dochody własne na 1 mieszk. znacznie przewyższają średnią dla gmin wiejskich. Większe są również w Masławie wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca.

Wydatki budżetu na realizację inwestycji celu publicznego, w tym związane z infrastrukturą techniczną i komunikacją

wyszczególnienie	Rok - wydatki				
	2011	2012	2013	2014	2015
Infrastruktura wodociągowa i kanalizacja sanitarna	90 757,00	91 250,25	121 180,06	471 548,63	468 397,00
Drogi publiczne powiatowe	350 000,00	99 280,00	59 104,00	248 497,00	142 988,00
Drogi publiczne gminne	90 965,06	1 475,10	424 260,78	788 841,65	1 345 916,00
Drogi wewnętrzne	48 924,54	41 435,99	5 550,10	179 999,69	361 700,00
Odbudowa dróg	0,00	0,00	1 350 679,44	1 092 485,64	90 388,00
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	14 566,80	14 566,80	14 566,80	0,00	0,00
Oświetlenie ulic, placów i dróg	27 145,00	161 804,31	40 637,94	260 373,82	50 676,00
Razem inwestycje	624 358,40	409 812,45	2 015 979,12	3 041 746,43	2 460 065,00
% w strukturze wydatków na infrastrukturę techniczną - wydatki inwestycyjne	2,32	1,70	7,40	10,61	7,51
% w strukturze wydatków ogółem	5,12	5,11	10,70	13,73	10,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Masłów.

Tak, więc średnio w badanym okresie gmina Masłów przeznaczała 8,99% budżetu gminy na cele związane z realizacją infrastruktury technicznej i komunikacji. Dzięki temu, że tak duży udział w budżecie gminy stanowią wydatki związane z

rozwojem sieci infrastruktury technicznej i komunikacyjnej podniósł się w gminie standard życia mieszkańców gminy i dzięki temu obserwuje się wzrost liczby ludności, która napływa na teren gminy. Gmina Masłów postrzegana jest jako przyjazne miejsce dla życia ludzi.

8. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

8.1. Oświata i wychowanie

Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne w gminie Masłów odbywa się w oddziałach przedszkolnych, działających przy 7 szkołach podstawowych.

Dane z Rocznika Statystycznego Województwa Świętokrzyskiego na 2011/2012 r.

Rok	Wyszczególnienie	Placówki	Oddziały	Miejsca•	Dzieci	Nauczyciele
1999/2000	Gmina Masłów	6	9	21	130	11
2000/2001	Gmina Masłów	7	11	18	179	14
2001/2002	Gmina Masłów	6	8	-	151	9
2011/2012	Gmina Masłów	7	10	-	176	10
	Gminy wiejskie woj. świętokrzyskiego	411	450	-	8377	604
	Pow. kielecki (bez miasta Kielce)	156	195	-	3446	228

•w przedszkolach

Z tabeli wynika, że począwszy od roku szkolnego 1999/2000 w gminie rokrocznie zwiększa się ilość dzieci w wieku przedszkolnym, przypadających na jednego nauczyciela. W roku szk. 2002/2003 omawiany wskaźnik był wyższy niż średnio w powiecie kieleckim i w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego (dane z 2002/2003r.: Masłów – 17,6 dzieci, powiat – 15,1, gm. wiejskie woj. św. – 13,9). Przyczynia się do tego wzrost liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, zwłaszcza po roku 2001.

Szkoły podstawowe

Według danych z Zespołu Oświaty, w gminie Masłów funkcjonuje obecnie (rok szk. 2004/2005) 7 szkół podstawowych, do których uczęszcza 649 uczniów: w Brzezinkach (105 uczniów), Masłowie I (219 uczniów), Masłowie II (41 uczniów), Mącholicach Kapitulnych (123 uczniów), Mącholicach Scholasterii (93 uczniów), Wiśniówce (41 uczniów), Woli Kopcowej (27 uczniów) oraz 2 gimnazja z 384 uczniami: w Masłowie I (259 uczniów) i w Mącholicach Kapitulnych (125 uczniów).

Szkoły podstawowe, dane z Roczników Statystycznych Województwa Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2012

Rok	Wyszczególnienie	Szkoły ogółem	Uczniowie ogółem	Absolwenci ogółem
1999/2000	Gmina Masłów	7	905	158
2000/2001	Gmina Masłów	7	746	262

2001/2002	Gmina Masłów	7	737	123
2011/2012	Gmina Masłów	6	700	137
	Gminy wiejskie woj. św.	417	44198	7838
	Pow. kielecki (bez miasta Kielce)	153	18425	3272

Systematycznie malejąca liczba uczniów w szkołach podstawowych, malejący przyrost naturalny oraz względnie korzystny wskaźnik ilości uczniów przypadających na 1 szkołę (w gminie – 100 uczniów, w gminach wiejskich – ok. 106 uczniów, w powiecie kieleckim ziemskim – ok. 120 uczniów), eliminuje w najbliższych latach potrzebę budowy w gminie nowych placówek tego typu.

Gimnazja, dane z Roczników Statystycznych Województwa Świętokrzyskiego: 2000, 2001, 2002, 2012

Rok	Wyszczególnienie	Gimnazja ogółem	Uczniowie ogółem	Absolwenci ogółem
1999/2000	Gmina Masłów	2	100	b.d.
2000/2001	Gmina Masłów	2	211	b.d.
2001/2002	Gmina Masłów	2	333	b.d.
2011/2012	Gmina Masłów	2	367	99
	Gminy wiejskie woj. św.	109	22950	7602
	Powiat kielecki (bez miasta Kielce)	41	9702	3188

Począwszy od 1999r. wzrasta natomiast liczba uczniów w gimnazjach. Liczba ta uzależniona jest od ilości absolwentów szkół podstawowych. Ze względu na spadek ich liczebności w ostatnich latach, nie ma również potrzeby planowania budowy nowego gimnazjum.

Należy jednocześnie podkreślić potrzebę modernizacji niektórych placówek edukacyjnych, podniesienia ich standardu oraz budowę sal gimnastycznych, boisk sportowych, wyposażanie pracowni informacyjnych w sprzęt komputerowy itp.

Szkoły ponadpodstawowe

Większości absolwentów gimnazjum w gminie kontynuuje naukę w Kielcach, ze względu na dobrą dostępność oraz bogatą ofertę szkolnictwa zarówno średniego jak i wyższego.

8.2. Biblioteki publiczne

W 2002 r. w gminie Masłów funkcjonowały 2 placówki biblioteczne (1 biblioteka i jedna filia). Liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną znacznie przekraczała tu średnią dla gmin wiejskich woj. świętokrzyskiego (Masłów – 4593 osoby, gminy wiejskie – 2989 osób). Pomimo, iż omawiane placówki dysponowały nieco mniejszym księgozbiorem niż średnio w gminach wiejskich

województwa (Masłów – 3025,6 na 1000 osób, gm. wiejskie – 3588,8 na 1000 osób), to liczba wypożyczeń w ciągu roku przypadających na 1 czytelnika była w Masławie wyższa (Masłów – 20,4 wypożyczeń w ciągu roku na 1 czytelnika, gminy wiejskie – 19,8). Biorąc pod uwagę powyższe dane należałoby się zastanowić nad potrzebą lokalizacji kolejnej placówki bibliotecznej w gminie.

8.3. Ochrona zdrowia

Na obszarze gminy Masłów są zlokalizowane następujące ośrodki zdrowia w: Masławie I, Mącholicach Kapitulnych, Wiśniówce. Zatrudniają one łącznie (stan na 2004 r. wg informacji z Ośrodka Zdrowia w Masławie Pierwszym): 6 lekarzy, w tym 2 w niepełnym wymiarze godzin, 8 pielęgniarek, w tym 1 w niepełnym wymiarze godzin, oraz 2 stomatologów w niepełnym wymiarze godzin.

Pomimo, iż w Masławie przypada mniej osób (dane z 2002 r.) na 1 ośrodek zdrowia niż średnio w gminach wiejskich województwa świętokrzyskiego (gmina – 3062 osoby/1 ośrodek zdrowia, gminy wiejskie woj. św. – 3827) to obsługa w ramach podstawowej opieki zdrowotnej jest w gminie niewystarczająca. Na 1000 osób w gminie przypada 0,65 lekarza (biorąc pod uwagę również zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin), podczas gdy średnio w powiecie kieleckim ziemskim jest w tym zakresie znacznie lepiej, na 1000 osób przypada 1,22 lekarza, w województwie świętokrzyskim – na 1000 osób przypada 2,07 lekarza. Znacznie gorzej w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa przedstawia się również obsługa w zakresie podstawowej opieki pielęgniarskiej (na 1000 osób przypada odpowiednio: w gminie – 0,87 pielęgniarki, w powiecie – 3,89 pielęgniarki, w województwie – 5,17). Nieco lepiej wypada obsługa stomatologiczna, w gminie na 1000 osób przypada 0,22 stomatologa, w powiecie – jedynie 0,12, w województwie – 0,3.

Obsługa mieszkańców gminy w zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej (przychodnie specjalistyczne, szpitale) odbywa się głównie w ośrodku powiatowym i jednocześnie wojewódzkim – Kielcach.

Biorąc pod uwagę dane z Rocznika Statystycznego 2003, w 2002 roku w gminie Masłów funkcjonowała 1 apteka, co stanowiło znaczne niedosłuszenie w tym zakresie zważywszy na fakt, iż średnio w gminach wiejskich na 1 aptekę przypadało 5807 osób, zaś w Masławie – 9185. Jednak obecnie sytuacja ta uległa znacznej poprawie, na terenie gminy znajdują się bowiem 4 punkty apteczne (w Masławie I, Mącholicach Kapitulnych, w Wiśniówce), w tym 2 apteki.

8.4. Pomoc Społeczna

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej ze środków pochodzących: z budżetu województwa (za zadania zlecone) oraz z budżetu gminy (za zadania własne).

W 2003 r. GOPS udzielił pomocy finansowej i rzeczowej 385 rodzinom, w tym 1685 osobom, zamieszkującym na terenie gminy Masłów. Głównymi powodami przyznawania pomocy było: bezrobocie (271 rodzin), ubóstwo (185 rodzin), długotrwała choroba (162 rodziny) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (129 rodzin, w tym 76 rodzin wielodzietnych). Jak wynika z danych z GOPS-u z roku na rok o ok. 10%

wzrasta liczba osób wymagających pomocy. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest rosnące bezrobocie.

8.5. Usługi Kultury

Na terenie gminy, w Masłowie I, funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury, którego głównym celem jest edukacja kulturalna skierowana do wszystkich grup wiekowych społeczności gminnej, przy współpracy ze szkołami oraz placówkami kulturalnymi z terenu województwa. GOK sprawuje również nadzór merytoryczny nad działalnością świetlic samorządowych w: Barczy, Ciekotach i Woli Kopcowej oraz nadzór ogólny nad biblioteką gminną i jej filią. Świetlice samorządowe są miejscem spotkań Kół Gospodyń Wiejskich oraz przede wszystkim polem działalności edukacyjno – kulturalnej dzieci i młodzieży.

W gminie działa m.in.: 8 Kół Gospodyń Wiejskich, chór „Masłowianie” i Zespół Pieśni i Tańca „Ciekoty”. Czynnie rozwija się również współpraca międzygminna ze szwedzką gminą Skurup (jej owocem była m.in. wystawa w Szwecji prezentująca gminę i jej twórców ludowych oraz występ chóru „Masłowianie”) oraz Szwajcarskim Związkiem Miast.

GOK realizuje swoje zadania poprzez działania w zakresie:

- rozwijania i kultywacji folkloru i sztuki ludowej:
 - opieka nad artystycznymi zespołami ludowymi,
 - współorganizowanie dożynek,
 - organizowanie przygotowań do Powiatowych Eliminacji Międzynarodowych Buskich Spotkań z Folklorem, Przegląd Zespołów Folklorystycznych – Śladków Mały,
 - organizowanie „Biesiady Masłowskiej”,
 - organizowanie przygotowań do imprez typu: „Folklor w Mostkach”, Wojewódzkiego Przeglądu Zespołów Kolędniczych, Świętokrzyskiego Konkursu Kolęd i Pastoralek,
 - organizowanie plenerów malarskich,
 - współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich,
- edukacji kulturalnej i aktywności sportowej:
 - nauka gry na: instrumentach klawiszowych, pianinie, akordeonie, na gitarze,
 - zajęcia komputerowe,
 - organizowanie prób zespołów tj. „Na Luzie”, „Sympatyczna Piątka”,
 - organizowanie i współorganizowanie imprez plenerowych, konkursów plastycznych, sportowych, zajęć klubowych itp.,
 - współpraca w tym zakresie ze świetlicami samorządowymi i szkołami,
 - redagowanie siłami społecznymi „Kuriera Masłowskiego”- lokalnej gazety,
- organizowanie przygotowań do imprez tj.:
 - ww. oraz: Biegi Terenowe Szlakiem Szkolnych Lat Stefana Żeromskiego, Turniej Sołtysów, Zabaw Choinkowych dla dzieci, Spotkań Noworocznych itp.
- aktywizacja bezrobotnych:
 - współorganizowanie programu „Wsparcie”, szkolenia mające na celu wyrobienie umiejętności poszukiwania pracy, poprzez odpowiednią autoprezentację oraz poczucie wartości i swobody w kontaktach interpersonalnych z potencjalnym pracodawcą.

8.6. Bezpieczeństwo Publiczne i Ochotnicza Straż Pożarna

Na terenie gminy znajduje się 1 Posterunek Policji (Masłów Pierwszy) oraz 6 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP: Brzezinki, Ciekoty, Masłów, Mąhocice, Wola Kopcowa, Wiśniówka). 5 spośród wymienionych jednostek OSP to jednostki typu „S” – posiadające samochód pożarniczy, a jedna to jednostka typu „M” – posiadająca monopompę. Jednostka OSP Mąhocice należy do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego (KSRG).

9. KOMUNIKACJA

9.1. Komunikacja drogowa

9.1.1. Analiza powiązań zewnętrznych

Gmina Masłów położona jest w kieleckim węźle komunikacyjnym, który ma znaczenie krajowe. Przez teren gminy przebiegają następujące drogi krajowe stanowiące o znaczeniu węzła kieleckiego:

- droga ekspresowa nr 7 Gdańsk – Warszawa – Kielce – Kraków – Chyżne,
- droga krajowa klasy głównej ruchu przyspieszonego nr 73 Wiśniówka – Kielce – Busko Zdrój – Tarnów – Jasło,
- droga ekspresowa nr 74 (Łódź) Sulejów – Kielce – Opatów – Kraśnik – Zamość – gran. Państwa.

Układ dróg krajowych uzupełnia droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin łącząca drogi krajowe nr 73 i 74 poza obszarem miasta, stanowiąca dla obszaru gminy podstawowy ciąg komunikacyjny.

Powiązania obszaru gminy z odległymi celami podróży odbywa się wyłącznie drogami krajowymi.

Połączenie z najbliższymi ośrodkami usługowymi powiatowymi realizowane są oprócz w/w dróg następującymi drogami publicznymi powiatowymi:

- powiatową nr 0314T Mąhocice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna ze Starachowicami,
- powiatową nr 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice (alternatywny dojazd do Kielc).

Połączenia te prowadzone są trasami o odpowiednich dla ruchu parametrach, wymagającymi w najbliższym czasie, poza przebiegami przez miasta, tylko niewielkich modernizacji.

Najdogodniejsze połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi odbywają się następującymi drogami publicznymi:

- krajową nr 73 z Zagnańskiem, Łączną i Miedzianą Górą (przez obwodnicę Kielc),
- krajową nr 74 i wojewódzką nr 745 z Górnem i Daleszycami,
- powiatową nr 0314T z Bodzentynem.

Powiązania zewnętrzne ilustruje załączona mapa w skali 1:1000000.

Analiza powiązań siecią drogową i indywidualnymi środkami komunikacji (głównie samochodami osobowymi) określona 30-to minutowym dojazdem do Masłowa obejmuje teren 19 – tu gmin położonych na obszarze dwóch powiatów kieleckiego (14) i skarżyskiego (5).

W najdogodniejszej sytuacji są gminy położone w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem (Kielce, Górno, Zagnańsk, Łączna). Najdalej położone gminy

w strefie 25-30 –to minutowego dojazdu to:

- Skarżysko Kościelne na północy,
- Łagów na wschodzie,
- Morawica na południu,
- Strawczyn na zachodzie.

9.1.2. Analiza powiązań na obszarze gminy

Miejscowości położone na obszarze gminy są najlepiej powiązane z ośrodkiem gminnym – Masłowem, oraz pobliskimi Kielcami. Sołectwa Wiśniówka i Dąbrowa połączone są z Masłowem drogą krajową i wojewódzką, Mąchocice Kapitulne drogą wojewódzką a pozostałe sołectwa drogami powiatowymi o nawierzchni bitumicznej.

Wyżej wymienione powiązania dotyczą przeważającej części zabudowy położonej bezpośrednio przy tych drogach. Pewna część zabudowy położona jest przy drogach gminnych o twardej nawierzchni. Istnieje stosunkowo niewielka liczba siedlisk obsługiwana przez drogi wewnętrzne o nawierzchni gruntowej. Również wzajemne powiązania sołectw są dogodne.

Wszystkie sołectwa położone są w 15-to minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum administracyjno-usługowego gminy (w warunkach optymalnych – poza godzinami szczytu).

Sołectwa: Masłów Drugi, Mąchocice Kapitulne, Wola Kopcowa, Dąbrowa, Marczakowa Dolina, znajdują się w strefie 5- cio minutowej (ok. 65,4 % ludności gminy).

Sołectwa: Wiśniówka, Domaszowice, Brzezinki, Ciekoty, Mąchocice Scholasteria położone jest w strefie 6-10-cio minutowej (31,2 %) a jedynie Barcza w strefie 11-15 –to minutowej (3,4%).

Przy dojeździe środkami komunikacji publicznej sytuacja jest mniej korzystna, chociaż poza Wiśniówką cały obszar gminy mieści się w 15-to minutowej strefie dojazdu i dojazdu do centrum Masłowa.

9.1.3. Charakterystyka układu drogowego gminy

Podstawowy układ drogowy gminy, co do jego funkcji scharakteryzowano w analizie powiązań zewnętrznych.

Droga krajowa nr 7 klasy ekspresowej wraz z węzłem komunikacyjnym Kielce Północ mająca na obszarze gminy parametry dwujezdniowej drogi ekspresowej przebiega przez obszary leśne i ma jedynie znaczenie dla ruchu tranzytowego.

Droga krajowa nr 74 klasy ekspresowej przebiega w południowej części gminy przez sołectwo Domaszowice, na odcinku ok. 2 km. Ma jedynie znaczenie tranzytowe.

Droga krajowa nr 73 klasy głównej ruchu przyspieszonego przebiega po zachodniej stronie, stycznie do terenów zainwestowanych gminy i obsługuje drogami zbierająco – rozprowadzającymi bezpośrednio sołectwa Wiśniówka i Dąbrowa. Droga ta została przebudowana do parametrów drogi dwujezdniowej.

Droga wojewódzka nr 745 Dąbrowa – Masłów – Radlin przebiega w układzie wschód – zachód, na długości 8,4 km i stanowi podstawowe znaczenie dla gminy wiążąc układ dróg i łącząc go z drogami krajowymi. Posiada znaczne rezerwy przepustowości zwłaszcza na odcinku Masłów – Radlin.

Droga posiada koronę o szerokości 10,0 m, jezdnię o szerokości 6,0 –7,0 m. Jej

przebieg na odcinku gminy jest w miarę prostoliniowy, lecz występują trzy załamania trasy drogi.

Sieć dróg powiatowych, które mają najważniejsze znaczenie dla obsługi komunikacyjnej gminy przedstawia się następująco:

- nr 0314T Mąchocice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna, która stanowi pomocnicze powiązanie (dla ruchu osobowego) Kielc i Starachowic i podstawowe połączenie Bodzentyna z Kielcami,
- nr 0311T Masłów Nademłyńie – Brzezinki – Ciekoty spinająca układ drogowy gminy oraz Łącząca Masłów z Bodzentynem,
- nr 0296T Kielce – Zagnańsk, wraz dojazdem do stacji kolejowej Zagnańsk – droga wojewódzka Nr 750 przebiegająca przez tereny lasów,
- nr 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice doprowadzająca ruch z obszaru gminy do wschodniej i centralnej części Kielc.

Pozostałe odcinki dróg powiatowych mają aktualnie znaczenie lokalne łącząc poszczególne sołectwa ze sobą lub z podstawową siecią dróg. Są to następujące drogi:

1. nr 0308 Kajetanów-Marczakowe Doły-Podemłyńie,
2. nr 0309 Dąbrowa-Podwińniówka-Oboźna Droga,
3. nr 0310 Dąbrowa-Stara Góra,
4. nr 0313 Cisów przez Wieś,
5. nr 0315 Masłów Pierwszy (Podklonówka)-Mąchocice Kapitulne,
6. nr 0595 Klonów-Nademłyńie,
7. nr 0321 przez wieś Mąchocice Scholasteria,
8. nr 0317 droga do ośrodka wypoczynkowego „Ameliówka”.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi – 42,2 km. Jezdnie dróg krajowych i wojewódzkiej posiadają nawierzchnie bitumiczną a jezdnie dróg powiatowych na dł. 40,2 km są bitumiczne, 1,4 km – tłuczniowe, 0,6 km – gruntowe.

Uzupełniający układ stanowią drogi gminne występujące w liczbie 10, o łącznej długości 14,4 km, w tym o nawierzchni ulepszonej – 5,1 km, utwardzonej – 2,7 km, i gruntowej – 3,9 km.

Obok ww. dróg gminnych istnieją jeszcze drogi mające twardą nawierzchnię i spełniające parametry dróg publicznych. Należy do nich droga Mąchocice Scholasteria – Brzezinki (0,8 km), krótki odc. (320m) w Masłowie II oraz w sołectwie Mąchocice Kapitulne - 3 odc. o naw. bitumicznej o łącznej dł. 1,65 km)

Ogólna długość dróg o twardej nawierzchni wynosi na obszarze gminy 70,6 km, w tym o nawierzchni ulepszonej 66,5 km a utwardzonej 4,1 km.

Wskaźnik gęstości dróg twardych wynosi 80,2 km/100 km² i jest niższy od średniej dla województwa (90,4 km/100 km²).

Podstawowe parametry dróg tworzących układ komunikacyjny powiązań zewnętrznych i wewnętrznych przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka układu drogowego gminy Masłów

Nr ewid.	Nazwa drogi	tech w granicach	Rodzaj nawierzchni:	Szerokość (m)
----------	-------------	------------------	---------------------	---------------

drogi				Ulepszona	Utworzona	Gruntowa ulepszona	Gruntowa naturalna	Jezdni	Korony
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
DROGI KRAJOWE			10,01	10,01	-	-	-		
7	Warszawa – Kielce _Kraków - Chyżne	S	4,62	4,62	-	-	-	7,5	12,0
73	Wiśniówka – Kielce –Tarnów - Jasło	GP	3,53	3,53	-	-	-	7,0	12,0
74	Sulejów – Kielce – Kraśnik – Zamość	S	1,86	1,86	-	-	-	7,0	12,0
DROGA WOJEWÓDZKA			8,41	8,41	-	-	-		
745	Dąbrowa – Masłów - Radlin	G	8,41	8,41	-	-	-	6,0-7,0	8,0-8,7
DROGI POWIATOWE			42,16	40,21	1,40	-	0,55		
0269T	Kielce -Zagnańsk	G	2,45	2,45	-	-	-	6,0	9,0
0308T	Kajetanów – Marczakowskie D.-Podemłyńnie	L	2,40	2,40		-		5,0	7,0
		D	0,90		0,90	-	-	4,0	5,5
		-	0,55	-	-		0,55	2,5	-
0309T	Dąbrowa – Podwiśniówka – Oboźna Droga	L	4,62	4,62	-	-	-	5,0	6,5
0310T	Dąbrowa – Stara Góra	L	0,20	0,20	-	-	-	7,0	10,0
		D	1,08	1,08	-	-	-	4,5	7,0
0311T	Masłów Nademłyńnie - Brzezinki - Ciekoty	L	8,30	8,30	-	-	-	5,5	10,0
0312T	Masłów - Wola Kopcowa - Domaszowice	Z	6,12	6,12	-	-	-	5,2	8,0
0314T	Mąhocice Kap.- Ciekoty – Św. Katarzyna	G	5,00	5,00	-	-	-	6,0	9,0
0315T	Masłów I – Mąhocice Kapitulne	L	4,09	4,09	-	-	-	5,0-6,0	6,0-8,0
0317T	Droga do ośr. Wypoczynkowego „Ameliówka”	L	0,88	0,88	-	-	-	5,0	7,5
0321T	Przez wieś Mąhocice Scholasteria	L	2,57	2,57				5,0	7,5
0595T	Klonów - Nademłyńnie	L	2,40	2,40		-	-	5,0	7,0
		D	0,60	-	0,60	-	-	4,0	6,0
DROGI GMINNE			14,36	5,11	2,67	2,02	1,91		
002076	Podwiśniówka - Wiśniówka	D	0,97	-	-	0,97	-	4,0	5,0
002077	Mąhocice Dolne - Mąhocice	D	0,72	0,72	-	-	-	4,0	5,0
002078	Wola Kopcowa - Kopcówki	D	2,67	-	2,67	-	-	4,5	5,5
002079	Mąhocice – Radostowa - Ciekoty	D	2,63	1,58	-	1,05	0,5	4,0	5,0
002080	Barcza przez wieś	D	1,05	1,05	-	-	-	4,0	5,0
002081	Masłów – Stara Wieś	L	1,21	1,21	-	-	-	5,0	6,0
002082	E-7 – Kolonia Dąbrowa	L	0,32	0,32	-	-	-	5,0	6,0
002083	Masłów - Mąhocice Kapitulne	D	2,90	0,80	-	-	-	4,0	5,0

002084	Brzezinki – Barcza	D	1,41	-	-	-	1,41	.	.
002085	Domaszowice przez wieś	L	0,48	0,48	-	-	-	5,5	6,5.

Sieć dróg gminnych jest słabo urządzona. Jedyne drogi o nawierzchni bitumicznej mają parametry zbliżone do normatywnych.

Charakterystyczne dla ciągów drogowych gminy jest wystarczająca ich gęstość oraz niska klasa dróg zwłaszcza gminnych, oraz stosunkowo duży udział dróg o nawierzchni ulepszonej (84%), jak również braki w odwodnieniu, zwłaszcza na drogach gminnych.

9.1.4. Ocena warunków ruchu istniejącego

Podstawą do oceny warunków ruchu były wyniki generalnych pomiarów ruchu prowadzonych cyklicznie na drogach publicznych przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych i od 2000 r. przez Powiatowy Zarząd Dróg w Kielcach.

Wyniki pomiarów wyrażone średniorocznym ruchem dobowym (ŚDR)

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR (poj. rz./d)	Rodzaje pojazdów:						
				Motocykle	Sam. osobowe, mikrobuse	Lekkie sam. cięż.	Sam. cięż. bez przyczep	Sam. cięż. z przyczepami	Autobusy	Ciągniki roln.
1	7	Skarżysko-Kam. - Wiśniówka	14472	29	9827	2113	1042	1259	188	14
2	7	Wiśniówka - Niewachlów	5026	5	3202	563	467	754	35	0
3	73	Wiśniówka - Kielce	9179	9	6765	1313	514	395	174	9
4	74	Kielce - Radlin	13480	13	10622	1227	553	661	391	13
5	745	Dąbrowa - Masłów	2865	14	2203	352	189	32	37	37
6	745	Masłów - Radlin	655	10	447	64	60	24	37	14

Pomiar ruchu na wybranych 4 odcinkach dróg powiatowych wykazał stosunkowo duży ruch wynoszący na poszczególnych odcinkach:

- Kielce – Zagnańsk - 2802 poj. rz/d,
- Mąchoćice Kap. – Ciekoty – 1959 poj. rz/d,
- Masłów – Podklonówka – 2199 poj. rz/d,
- Masłów – Domaszowice – 965 poj. rz/d.

Wielkość ruchu na drodze wojewódzkiej i wybranych powiatowych nie stwarza większych problemów. Zgodnie z niżej zamieszczoną prognozą ruchu również i w okresie najbliższych 20 lat przepustowość dróg na obszarze gminy będzie wystarczająca pod warunkiem ich modernizacji do pełnych parametrów wymaganych dla danej kategorii drogi, zminimalizowania ruchu pojazdów ciężkich przejeżdżających przez obszar gminy tranzytem oraz wyizolowania z jezdni ruchu pieszego i rowerowego.

Prognoza

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR (poj.rzecz). w roku:	
			2015	2020
1	7	Skarżysko-Kam - Wiśniówka	26098	31250
2	7	Wiśniówka - Niewachłów	9607	11612
3	73	Wiśniówka - Kielce	17122	20616
4	74	Kielce - Radlin	24798	29791
5	745	Dąbrowa - Masłów	3180	3272
6	745	Masłów - Radlin	727	748
7	0269T	Kielce – Zagnańsk	3110	3200
8	0311T	Mąchocice Kap. – Ciekoty	2174	2237
9	0315T	Masłów – Podklonówka	2439	2510
10	0312T	Masłów – Domaszowice	1071	1102

Drogi powiatowe, posiadające znaczenie ponadlokalne, wymagają poszerzenia jezdni, do co najmniej 5,5 m (na przekrojach drogowych) lub 6,0 – 7,0 m (przekroje uliczne) i ich wzmocnienia, poszerzenia koron dróg do 8,0 m oraz korekt łuków poziomych do wartości normatywnych. Pozostałe drogi powiatowe i gminne, spełniające funkcje obsługi obszaru gminy i drugorzędnych powiązań na jej obrzeżach, wymagają na ogół doprowadzenia do jednolitych parametrów dróg lokalnych lub dojazdowych oraz budowy i modernizacji nawierzchni jezdni. Powinny być pod zarządem gminy a wybrane pod zarządem powiatu.

9.2. Lotnictwo

Lotnisko wielozadaniowe w Masłowie położone w jego środkowej części jest własnością spółki z o. o. zawiązanej w 2004 r. przez udziałowców – założycieli:

- Miasto Kielce – 40 % udziałów,
- Samorząd Województwa Świętokrzyskiego – 30 % udziałów,
- Powiat Kielecki – 15,5 udziałów,
- Gminę Masłów – 10 % udziałów,
- Aeroklub Kielecki – 5 % udziałów.

Lotnisko o powierzchni 72,2 ha zarządzane jest przez Aeroklub Polski, zgodnie z informacją zawartą w Instrukcji Operacyjnej Lotniska (INOP).

Na podstawowe elementy wyposażenia lotniska składają się:

- Droga startowa DS-1 z nawierzchnią sztuczną o wymiarach 900m x 30m z zabezpieczeniem 1168m x 100m,
- Droga startowa DS-2 bez nawierzchni sztucznej o wymiarach 900m x 200m z zabezpieczeniem 1020m x 250m,
- Droga kołowania z nawierzchnią sztuczną o szerokości 12 m,
- Posterunek celno paszportowy,
- Zabudowa (budynek administracji, stacja paliw, hangar drewniany magazyn

drewniany, itp.),

- Oświetlenie pasa startowego i drogi kołowania,
- System kolektorów odprowadzających wody deszczowe.

Lotnisko nie jest wyposażone w pomoce radionawigacyjne.

Dla zapewnienia warunków rozwojowych województwa porównywalnych z innymi regionami przewidywana jest rozbudowa lotniska pozwalająca prowadzenie działalności w zakresie:

- komunikacji lotniczej na liniach krótkiego zasięgu,
- lotnictwa „dyspozycyjnego”,
- lotnictwa gospodarczo – usługowego,
- lotnictwa sportowego, rekreacji i wypoczynku,
- różnych form szkolenia lotniczego,
- hangarowania i przechowywania sprzętu lotniczego,
- innych form działalności.

Dla lotniska zakłada się status portu lotniczego lokalnego dostosowanego do potrzeb nieregularnej komunikacji międzynarodowej o zasięgu europejskim. Zakłada się, że przyszła infrastruktura lotniska posłuży do świadczenia usług na liniach o małych potokach ruchu, krótkiego zasięgu dla obsługi rejonów zurbanizowanych, drobnego przemysłu, przesyłek kurierskich, ruchu turystycznego, centrów handlowych, przy zastosowaniu samolotów o pojemności do 40 miejsc.

Parametry lotniska powinny odpowiadać warunkom technicznym dla lotnisk kodu 2 (1199 m wg Analiz i uzasadnień zawartych w „Koncepcji rozbudowy i modernizacji lotniska w Masłowie” opracowanej w 2000 r.) Lotnisko powinno być wyposażone w pomoce nawigacyjne, zapewniające, co najmniej instrumentalny, nieprecyzyjny system podejścia do lądowania.

9.3. Komunikacja zbiorowa

Obszar gminy obsługiwany jest masową komunikacją pasażerską przez Miejskie Zakład Komunikacji w Kielcach oraz prywatnych przewoźników zrzeszonych w Świętokrzyskim Zrzeszeniu Przewoźników Prywatnych w Kielcach.

Masłów nie posiada bezpośrednich połączeń autobusami pośpieszными z odległymi celami podróży jednak skomunikowanie z dworcami PKP i PKS w Kielcach stwarza dogodne warunki dla podróży na dłuższe odległości.

W połączeniach wewnętrznych najkorzystniejsze połączenia z ośrodkiem gminnym mają miejscowości położone na trasie linii komunikacyjnych łączących Kielce z miejscowościami podkieleckimi oraz miastami powiatowymi (Skarżysko-Kam, Starachowice, Opatów). Do miejscowości tych należą; Dąbrowa, Masłów Drugi, Brzezinki, Ciekoty, Domaszowice, Wola Kopcowa, Mąchocice Kapitulne. Sołectwa Marczakowa Dolina, Barcza, Mąchocice Scholasteria posiadają mniejszą, lecz wystarczającą ilość połączeń.

W ostatnich latach obserwuje się tendencje przejmowania przewozów przez prywatnych przewoźników dysponujących mniejszym taborem bardziej przystosowanym do obsługi linii o małym potoku ruchu i poruszania się po drogach niższych klas.

Przystanki autobusowe są skromnie wyposażone za wyjątkiem przystanków zlokalizowanych przy drogach krajowych.

9.4. Stan i zaplecze motoryzacji

Na obszarze gminy występuje 57 podmiotów gospodarczych świadczących usługi motoryzacyjne. Największa ich ilość występuje w Masłowie Pierwszym (12), Dąbrowie (10), Domaszowicach (10), Mącholicach Kapitulnych (10).

Większe obiekty z zakresu obsługi motoryzacji to:

- stacja paliw płynnych na lotnisku w Masłowie i w Domaszowicach,
- salon sprzedaży samochodów osobowych „Solo” w Dąbrowie wraz ze stacją obsługi samochodów,
- warsztaty mechaniki pojazdowej i blacharstwo samochodowe w Dąbrowie, Mącholicach Kapitulnych i Domaszowicach.

Duże obiekty zaplecza motoryzacji znajdują się w pobliskich Kielcach. Większe powierzchnie parkingowe (20 – 50 miejsc) znajdują się przy obiektach użyteczności publicznej w Masłowie tj. Urzędzie Gminy, na lotnisku, Kościele oraz przy obiektach turystycznych w Ameliówce.

9.5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego (uwarunkowania rozwoju)

Podstawowy układ drogowy gminy ma charakter tylko częściowo koncentryczny, w stosunku do ośrodka gminnego, co wiąże się z ukształtowaniem terenu i powoduje pewne wydłużenie trasy przejazdu do ośrodka usługowego z sołectw położonych na wschodzie.

Główne elementy układu – drogi krajowe, droga wojewódzka i wybrane powiatowe są w stosunkowo dobrym stanie technicznym i mają zadawalające do obecnego ruchu parametry techniczne.

Drogi krajowe zostały zmodernizowane do parametrów dróg dwujezdniowych. W ramach przedsięwzięcia „Węzeł Kielce-Północ” ze realizowanym obejściem Kajetanowa (gm. Zagnańsk) wraz z węzłem drogowym „Wiśniówka” na drodze ekspresowej nr S-7 i odcinkiem drogi krajowej nr 73 Wiśniówka – Kielce (przebudowa na parametry dwujezdniowej drogi głównej ruchu przyspieszonego (GP).

Zrealizowany został również odcinek drogi nr 74, w ramach I etapu budowy drogi ekspresowej S-74 tj. odcinek drogi Kielce – Radlin (dwie jezdnie), na który przejął ruch tranzytowy z dotychczasowego odcinka drogi krajowej nr 74 (ulica Sandomierska w Kielcach i jej przedłużenie na terenie gminy Masłów). Odcinek dotychczasowej drogi krajowej Nr 74 zmienił kategorię z krajowej na gminną. Docelowo winien to być fragment drogi nr 753 Kielce- Wola Milanowska.

Można stwierdzić, że tylko niektóre ciągi dróg powiatowych realizują funkcje przewidziane dla tej kategorii dróg. Na pozostałej sieci dróg powiatowych należy zrealizować twarde nawierzchnie w celu zamknięcia ciągów drogowych oraz poszerzyć je do parametrów dróg klasy lokalnej.

Drogi gminne w znacznej części wymagają realizacji jezdni o twardej nawierzchni a te, na których jest utwardzona jezdnia posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają generalnego uporządkowania. Gęstość sieci dróg publicznych jest wystarczająca. W pierwszej kolejności modernizacji wymagają drogi łączące bezpośrednio sołectwa ze sobą, co spowoduje pewne odciążenie od ruchu lokalnego drogi o znaczeniu ponadlokalnym.

Przy wzrastającym ruchu pojazdów mechanicznych coraz bardziej wskazana

jest realizacja ciągów pieszych bądź w miarę potrzeb pieszo – rowerowych w pierwszej kolejności (ze względów bezpieczeństwa), wzdłuż istniejących dróg wyższych kategorii oraz dróg przewidywanych do przebudowy na drogi główne ruchu przyspieszonego, główne lub zbiorcze (na odcinkach zabudowanych).

Komunikacja pasażerska publicznymi środkami lokomocji jest dobra. Większa część miejscowości ma szansę dogodnego i częstego korzystania z połączeń autobusowych. Miejscowości położone poza głównymi przebiegami tras linii komunikacyjnych mają szansę poprawy skomunikowania, przy zastąpieniu autobusów mikrobusem, bardziej dostosowanych do malejących potoków ruchu. Przy rosnącej motoryzacji indywidualnej komunikacja publiczna będzie miała bardziej charakter socjalny, (przewóz młodzieży szkolnej i ludzi w podeszłym wieku) niż komercyjny i musi być dotowana.

10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

10.1. System zaopatrzenia w wodę

Istniejący na obszarze gminy system wodociągowy oparty jest o ujęcia wód podziemnych tj. Ciekoty, Wola Kopcowa, Mąchocice Kapitulne-Dolne oraz o wodociąg Kajetanów i Kielce.

Przez teren sołectw Wiśniówka i Dąbrowa przebiega magistrała wodociągowa Ø600 doprowadzająca do systemu wodociągowego miasta Kielce wodę pochodzącą z ujęcia Zagnańsk (gm. Zagnańsk). Ponadto na terenie sołectwa Dąbrowa przebiega magistrała wodociągowa Ø400, która zasila końcowy zbiornik retencyjno-wyrównawczy "Świerczyny" o pojemności $2 \times 5000 \text{ m}^3$ zlokalizowany na terenie sołectwa Masłów Pierwszy. Woda ze zbiornika "Świerczyny" zasila sieć wodociągową III strefy ciśnień systemu wodociągowego miasta Kielce oraz sieć wodociągową w gminie Masłów zaopatrującą w wodę sołectwa: Dąbrowa oraz fragment sołectw Masłów Pierwszy (przysiółek Świerczyny). Z kolei sołectwo Domaszowice zasilane jest w wodę z sieci wodociągowej I strefy ciśnień systemu wodociągowego miasta Kielce: z przewodu Ø150 w ulicy G. Morcinka oraz Ø200 w ulicy Sandomierskiej. Z kierunku hydroforni "Jaworze" gm. Zagnańsk zasilanej z magistrali wodociągowej Ø600 prowadzącą wodę z ujęcia Zagnańsk do systemu wodociągowego miasta Kielce zasilana jest sieć wodociągowa w sołectwie Wiśniówka.

Zbiorczym systemem wodociągowym objęte jest 73,7% powierzchni gminy. Długość sieci wodociągowej wynosi 101,1 km. Podłączono do niej 1100 gospodarstw. Sieć wodociągowa gminna wykonana jest z rur z tworzyw sztucznych, tj. PCV, PE.

Z ujęcia **Ciekoty** zaopatrywane są w wodę: zespół ośrodków wypoczynkowych na Górze Ameliówka - Ameliówka i Przedwiośnie oraz kilkanaście sąsiadujących z nimi gospodarstw w miejscowości Mąchocice Kapitulne. Ujęcie Ciekoty stanowią dwie wiercone studnie głębinowe (1 i 1abis) o głębokości 15 i 19m. Studnie ujmują wodę podziemną z poziomu mieszanego czwartorzędowo-sylurskiego. Pobór wody z ujęcia Ciekoty w ilości:

$$Q_{\max h} = 32,4 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{sr}} = 280,6 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max d} = 373,9 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max r} = 102\,419 \text{ m}^3/\text{rok}$$

odbywa się w oparciu o pozwolenie wodnoprawne Starostwa Powiatowego w Kielcach znak: GP.6341.47.2012 z dnia 12.11.2012 r.. Termin ważności pozwolenia wodnoprawnego - do 11.11.2032 r. Podstawę dla eksploatacji ujęcia w określonym w pozwoleniu wodnoprawnym wymiarze stanowią zatwierdzone decyzją Starostwa Powiatowego w Kielcach znak: RO.III-7520-11/2001 z dnia 12.09.2001 r. zasoby eksploatacyjne w ilości $Q_e = 32,4 \text{ m}^3/\text{h}$ przy depresji $Se = 2,5 \text{ m}$. Woda z ujęcia Ciekoty czerpana pompami głębinowymi tłoczona jest oddzielnie do stacji uzdatniania „Ciekoty” i „Machocice Ameliówka”. Stacje wyposażone są w urządzenia do oczyszczania i dezynfekcji. Stacja uzdatniania „Ciekoty” posiada urządzenia do uzdatniania o niskim stopniu oczyszczania. Ujęcie Ciekoty posiada strefę ochrony bezpośredniej w kształcie trapeza o wymiarach $20 \text{ m} \times 20,3 \text{ m} \times 17 \text{ m} \times 20 \text{ m}$. w obrębie, której obowiązują zakazy wynikające z przepisów odrębnych.

Z ujęcia **Wola Kopcowa** zaopatrywane są sołectwa: Wola Kopcowa, Masłów Pierwszy, Masłów Drugi, Machocice Kapitulne, Machocice Scholasteria, Brzezinki, Barcza, Dolina Marczakowa oraz Ciekoty. Ujęcie stanowią dwie studnie głębinowe (zasadnicza i awaryjna) o głębokości 72 i 80 m. Studnie ujmują wodę z dolomitów dewonu środkowego. Woda ze względu na ponadnormatywną zawartość manganu poddawana jest uzdatnianiu na SUW zlokalizowanej na terenie ujęcia. Pobór wody z ujęcia Wola Kopcowa w ilości:

$$Q_{\max h} = 60 \text{ m}^3/\text{h}$$

$$Q_{\text{śrd}} = 1440 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max r} = 525\,600 \text{ m}^3/\text{rok}$$

odbywa się w oparciu o pozwolenie wodnoprawne na pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Kielcach decyzją znak: GP.6341.75.2014 z dnia 22.12.2014 r. Termin ważności pozwolenia wodnoprawnego - 22.12.2034 r. Podstawę dla eksploatacji ujęcia w określonym w pozwoleniu wodnoprawnym wymiarze stanowią przyjęte zawiadomieniem Wojewody Świętokrzyskiego znak: ŚR.V.7441-33/04 z dnia 22.02.2005 r. zasoby eksploatacyjne w ilości $Q_e = 60 \text{ m}^3/\text{h}$, przy depresji $Se = 10 \text{ m}$.

Ujęcie Machocice Kapitulne - Dolne, stanowi jedna studnia głębinowa o głębokości 100 m. Studnia ujmuje wodę z dolomitów dewonu górnego. Woda ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu wymaga uzdatniania, dlatego też docelowo, po włączeniu do eksploatacji woda z ujęcia podawana będzie na SUW Wola Kopcowa. Pobór wody z ujęcia Machocice Kapitulne - Dolne (Zakaniów) w ilości:

$$Q_{\max d} = 312 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\text{śrd}} = 312 \text{ m}^3/\text{d}$$

$$Q_{\max h} = 13 \text{ m}^3/\text{h}$$

dopuszczony jest w oparciu o pozwolenie wodnoprawne na pobór wody wydane przez Starostwo Powiatowe w Kielcach decyzją znak: GP.6223-12/10 z dnia 15.12.2010 r. z terminem ważności do 15.12.2030 r. Podstawę dla eksploatacji ujęcia w określonym pozwoleniu wodnoprawnym wymiarze stanowią zatwierdzone decyzją znak: ROŚ.XI-7530/28/98 z dnia 19.05.1998 r. zasoby eksploatacyjne w ilości $Q_e = 13 \text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcie to stanowi perspektywę dla zaopatrzenia w wodę gminy Masłów, które obecnie nie jest włączone do systemu wodociągowego gminy (studnia bez wyposażenia techniczno-technologicznego). Ujęcie posiada zatwierdzone decyzją Nr

RO.III.6223-6/2000 z dnia 09.08.2000r. zasoby $Q_{\max \text{ god}}=13,0 \text{ m}^3/\text{h}$. Woda z tego ujęcia wymaga uzdatniania. Obecnie nie jest eksploatowane.

Ww. ujęcia wód podziemnych nie posiadają ustanowionych stref ochrony pośredniej, natomiast posiadają wygradzony teren bezpośredni uniemożliwiający dostęp osobom trzecim.

Gmina posiada opracowaną „Aktualizację koncepcji programowej zaopatrzenia w wodę gminy Masłów”. Według ww. opracowania przy wzroście mieszkańców do 15 tys. potrzeby gminy będą rzędu $148 \text{ m}^3/\text{h}$. Ujęcia gminne i Ujęcie Kajetanów pokryje 57% potrzeb perspektywicznych, pozostałą część pokryje wodociąg kielecki. Przewidywany wzrost zapotrzebowania na wodę przeszło 50% w konfrontacji z możliwościami pokrycia tych potrzeb wykazuje na to iż sprawne i pełne zwodociągowanie nowych terenów osadniczych może być utrudnione i rozłożone w czasie.

Obecnie gmina realizuje program wodociągowania gminy, dzięki któremu cały obszar gminy Masłów wyposażony zostanie w sieć wodociągową.

Ponadto na terenie gminy Masłów występują następujące studnie, stanowiące zaopatrzenie w wodę:

1. Wiśniówka Duża (Kopalnia Kwarcytu i Dolomitu) o wydajności $5,2 \text{ m}^3/\text{h}$,
2. Wiśniówka Mała (Kopalnia Kwarcytu i Dolomitu) o wydajności bd.,
3. Brzezinki (Szkoła Podstawowa) o wydajności $0,9 \text{ m}^3/\text{h}$,
4. Brzezinki (Leśniczówka) o wydajności bd.,
5. Mąchocice Scholasteria (Szkoła Podstawowa) o wydajności bd,
6. Ciekoty St. Nr 1 stanowiąca podstawowe ujęcie, o którym mowa powyżej,
Ciekoty St. Nr 2 stanowiąca podstawowe ujęcie, o którym mowa powyżej,
7. Masłów (Ośrodek Kultury i Straż Pożarna) o wydajności $0,3 \text{ m}^3/\text{h}$,
8. Masłów (wodociąg wiejski) o wydajności bd.,
9. Masłów (piekarnia) o wydajności $2,4 \text{ m}^3/\text{h}$,
10. Masłów (dawny punkt skupu mleka) o wydajności $3 \text{ m}^3/\text{h}$,
11. Masłów (Aeroklub i Lotnisko) o wydajności $3 \text{ m}^3/\text{h}$,
12. Masów (Zespół Lotn. Sanit.) o wydajności $2,7 \text{ m}^3/\text{h}$,
13. Ameliówka (ośr. wypoczynkowy) o wydajności $8 \text{ m}^3/\text{h}$,
14. Mąchocice (ośr. wypoczynkowy) o wydajności $3 \text{ m}^3/\text{h}$,
15. Mąchocice (Hotel Ameliówka) o wydajności $3 \text{ m}^3/\text{h}$,
16. Masłów (d. baza magazynowa) o wydajności $3,7+9 \text{ m}^3/\text{h}$,
17. Masłów (d. Handl. Prod. Sp. Pracy) o wydajności $1,5 \text{ m}^3/\text{h}$,
18. Mąchocice (Szkoła Podstawowa) o wydajności $1,2 \text{ m}^3/\text{h}$,
19. Cedzyna - Kopcówki (ośrodek wypoczynkowy) o wydajności $14,7 \text{ m}^3/\text{h}$,
20. Wola Kopcowa (Skrzypek) o wydajności $2,9 \text{ m}^3/\text{h}$,
21. Wola Kopcowa (wieś) stanowiąca podstawowe ujęcie, o którym mowa powyżej,
22. Wola Kopcowa (wieś) stanowiąca podstawowe ujęcie, o którym mowa powyżej.

Wg danych Działu Sprzedaży Spółka zarządzająca siecią wodociągową obsługiwała 8556 osób.

10.2. System odprowadzania ścieków sanitarnych

Znacznie wolniej w gminie rozwiązywany był problem gospodarki ściekowej niż gospodarki wodnej.

Między długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, istnieje znaczna dysproporcja, co w warunkach gminy stwarza duże zagrożenie dla czystości wód, o czym świadczy między innymi klasa czystości rzeki Lubrzanki.

Dysproporcja ta jest w istocie większa, gdyż po stronie zaopatrzenia w wodę uwzględnić należy dodatkowo znaczną liczbę gospodarstw posiadających studnie przydomowe.

Wyposażenie w sieć wodociągową i kanalizacji sanitarnej w gminie Masłów przedstawia się następująco:

Długość wodociągów [km]	Długość kanalizacji [km]	Ilość przyłączy wodociągowych	Ilość przyłączy kanalizacyjnych
101,1	61,9	2464	956

Źródło: Dane Wodociągów Kieleckich (stan na koniec 2015 roku)

Istniejący na terenie gminy Masłów system kanalizacji sanitarnej w dacie sporządzania niniejszego dokumentu podlega rozbudowie przez zarządcę sieci w ramach Projektu „Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej” na obszarze sołectw: Domaszowice, Dąbrowa, Wiśniówka, Wola Kopcowa, Mąchocice Kapitulne, Masłów Pierwszy oraz Masłów Drugi. W ramach tego projektu wykonano 77875,81 m grawitacyjno-tłocznej sieci kanalizacji sanitarnej, którą ścieki odprowadzane są poprzez zbiorczy system kanalizacyjny miasta Kielce do komunalnej oczyszczalni ścieków „Sitkówka” na terenie gminy Sitkówka – Nowiny. Wymieniony obszar gminy kanalizowany w oparciu o odprowadzenie ścieków do oczyszczalni „Sitkówka” znajduje się w granicach Aglomeracji Kielce ustanowionej Uchwałą Nr XXXIX/699/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 27 stycznia 2014 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Kielce. Wyznaczona aglomeracja o równoważnej liczbie mieszkańców 249 462 RLM z oczyszczalnią ścieków „Sitkówka” obejmuje obszar: miasta Kielce (z wyłączeniem ul. Cedro-Mazur), gminy Sitkówka – Nowiny, gminy Masłów (miejscowości Domaszowice, Dąbrowa, Mąchocice Kapitulne, Masłów Pierwszy, Masłów Drugi, Wiśniówka, Wola Kopcowa oraz Daleszyce (miejscowość Mójca), z wyłączeniem obszarów obsługiwanych przez przydomowe oczyszczalnie ścieków, których wykaz stanowi załącznik nr 1 do uchwały.

W ramach projektu "Kompleksowa ochrona wód podziemnych aglomeracji kieleckiej" wybudowano 16057,34 m sieci wodociągowej oraz 77875,81 m sieci kanalizacji sanitarnej i podłączonych zostało 6440 mieszkańców.

Zorganizowane systemy odprowadzania ścieków istnieją również przy Hotelu Przedwiośnie w Mąchocicach, Szkole Podstawowej w Brzezinkach, Szkole Podstawowej w Masłowie Drugim oraz przy Kopalni Kwarcytu w Wiśniówce. Ścieki są odprowadzane do mechaniczno-biologicznych oczyszczalni przy ww. obiektach.

Przepustowość istniejących oczyszczalni jest w pełni wykorzystana.

Na obszarze gminy brak jest kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane są systemem rowów przydrożnych, dlatego ważną sprawą jest utrzymanie drożności rowów w celu swobodnego przepływu wody m.in. w czasie wystąpienia deszczy nawalnych.

Na obszarze gminy Masłów, według danych z UG zlokalizowano 861 szamb i 16 oczyszczalni przydomowych.

Oczyszczalnie na obszarze gminy nie zapewniają właściwej gospodarki ściekowej. Większość obszaru gminy nie ma zbiorczej kanalizacji i wywozi ścieki do punktu zlewowego m.in. w Kielcach, na Św. Katarzynę, lub wylewa je w miejsca przypadkowe.

Ścieki bytowo-gospodarcze z części skanalizowanej miejscowości Dąbrowa i Domaszowice odprowadzane są do komunalnej sieci kanalizacyjnej miasta Kielce. Docelowo ścieki z całego obszaru gminy zostaną odprowadzone do komunalnej oczyszczalni ścieków "Sitkówka" na terenie gminy Sitkówka-Nowiny.

Gmina posiada opracowaną Koncepcję Programową Kanalizacji dla terenów gminy Masłów (Aktualizacja opracowania wykonanego w 1993r.).

10.3. System gazowniczy

Gmina Masłów nie została dotychczas zgazyfikowana, nieznaczne zabudowania w miejscowości Domaszowice wyposażone są w gaz ziemny, korzystając z sieci gazowniczej miasta Kielce.

Przez obszar gminy Masłów tranzytem przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów - Kielce, którego operatorem jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o.

Dla wyżej wymienionego istniejącego gazociągu obowiązują następujące minimalne odległości (mierzone od zewnętrznej ścianki gazociągu):

- budynki użyteczności publicznej –15m
- budynki mieszkalne –15m
- budynki gospodarcze –15m
- przewody wodociągowe, kanalizacyjne oraz studzienki kanalizacji mające bezpośrednie połączenie z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt powinny być usytuowane w odległości minimalnej- 15m mierząc od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia do skrajni studzienki rurociągu,
- przewody kanalizacyjne, kanały sieci ciepłej wodociągi kanalizacja kablowa, kable elektroenergetyczne, telekomunikacyjne nie mające połączenia z pomieszczeniami dla ludzi i zwierząt w przebiegu równoległym, powinny być sytuowane w odległości minimalnej 5m od gazociągu do 250DN mierząc od zewnętrznej ścianki gazociągu do skrajni studzienki lub rurociągu,
- minimalne odległości parkingów dla samochodów mierzone od zewnętrznej ścianki gazociągów, powinny wynosić –15m od zewnętrznej ścianki gazociągu wysokiego ciśnienia 250DN
- pas terenu o szerokości wynikających z Rozporządzenia może być uprawiany rolniczo lub ogrodniczo. Drzewa i krzewy mogą być sadzone w odległości min. 5m od zewnętrznej ścianki gazociągu.

Gazociąg ten jest w złym stanie technicznym. Aktualnie trwają prace projektowe dla realizacji nowego gazociągu wysokiego ciśnienia, który zastąpi obecnie użytkowany.

Strefa kontrolowana od tego gazociągu wynosić będzie 6 m po 3 m od osi gazociągu. Na terenie miejscowości Dąbrowa na granicy z miastem Kielce planowana jest budowa stacji redukcyjnej.

10.4. System zasilania elektroenergetycznego

Przez obszar gminy, przebiega tranzytem napowietrzna linia wysokiego napięcia, 110 kV relacji GPZ Radkowice-GPZ Kielce-Wschód oraz GPZ Kielce-Piaski –GPZ Skarżysko Bór. Linie są eksploatowane i zarządzane przez Zakład Wysokich Napięć -RZE Kielce.

Poziom promieniowania elektromagnetycznego jest uzależniony od konstrukcji linii 110kV, układu przewodów, wysokości ich zawieszenia itd., na podstawie przeprowadzonych opracowań, analiz i pomiarów ujętych w fachowej literaturze, należy przyjąć, że w stosunku do istniejących linii 110kV najmniejsza odległość między najbliższym przewodem linii 110kV lub częścią będącą pod napięciem, a najdalej wysuniętą częścią budynku np. krawędzią dachu, tarasu, balkonu lub płaszczyzną poziomą przy której natężenie pola promieniowania elektromagnetycznego nie powinno przekroczyć wartości 1kV/m, wynosi 14,5 m. Zarządcą sieci 110kV oraz stacji 110/15 kV jest Departament Specjalistyczny PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, natomiast zarządcą stacji 15/04 kV oraz sieci SN i nn na terenie gminy Masłów jest Rejon Energetyczny Kielce.

Operatorem Systemu Dystrybucyjnego czyli spółką dostarczającą energię elektryczną na terenie objętym ustaleniami Studium jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna.

Na terenie gminy Masłów nie występują sieci o napięciu 30 kV.

Zasilanie gminy w energię elektryczną odbywa się z GPZ Kielce-Wschód i GPZ Kielce-Piaski, za pośrednictwem linii 15 kV:

- GPZ Kielce Wschód - Nowa Słupia,
- GPZ Kielce Wschód - Psary,
- GPZ Kielce Wschód - Święty Krzyż,
- GPZ Kielce Wschód - Radlin,
- GPZ Kielce Piaski - Występa,
- GPZ Kielce Piaski - Dąbrowa.

Gmina posiada awaryjnie możliwość zasilania z GPZ Występy oraz RZE Ostrowiec.

Na terenie gminy Masłowie znajduje się 85 stacji transformatorowych SN/nn. Moc zainstalowana w poszczególnych stacjach jest na ogół dostosowana do występujących potrzeb. Istniejące typy stacji umożliwiają w miarę potrzeb wymianę transformatora na jednostkę o większej mocy. Przeważają stacje typu STS-20/250 w większości o max. gabarytach 250. Można przyjąć, że praktycznie 75% stanu obecnego stacji transformatorowych SN/nn na terenie gminy Masłów zostało wybudowanych na przestrzeni lat 1964–1995. Rezerwy mocy istnieją na każdej stacji SN/nn, oznacza to że każda stacja może być rozbudowana.

Linie SN budowane były równocześnie z liniami n/N. Ze względu na liczne modernizacje, wyprowadzenia nowych magistral z GPZ, dobudowy stacji trafo i powiązań, linie te ulegały licznym przebudowom.

**Zasilanie jest wystarczające we wszystkich sołectwach na terenie gminy.
Nie występują miejsca o zaniżonych parametrach zasilania.**

Stacja SN/nn

Lp.	Nr stacji	Nazwa Stacji	Rodzaj	Typ	Rok budowy
1	31	Masłów Pierwszy	N	STNPuo 12-20/250	2013
2	37	Wola Kopcowa Dębowa	N	STSKpu- 20/250	2014
3	38	Ciekoty	N	STSKpu- 20/250	2014
4	39	Masłów Ogródki Działkowe	W	MRw-bk 20/250	2014
5	51	Masłów Lotnisko	N	STSa-20/250	1991
6	116	Masłów	N	STSa-20/250	1969
7	117	Klonówka	N	STSa-20/250	1980
8	118	Mąchocice	N	STSa-20/250	1993
9	134	Dąbrowa Kolonia 2	N	STSa-20/10	1970
10	145	Wola Kopcowa	N	STSa-20/250	1981
11	148	Dąbrowa Łąki 1	N	ŻH-15B	1959
12	149	Oboźna Droga	N	STSPbu-20/250	1964
13	150	Marczakowe Doły	N	STS-20/250	1964
14	151	Podwiśniówka	N	STSpb-20/250	1997
15	155	Brzezinki 1	N	STSpb-20/250	1996
16	156	Brzezinki 2	N	STSpb-20/250	1996
17	158	Ciekoty 1	N	STSu-20/250	2005
18	159	Mąchocice Scholasteria 2	N	STSp-20/250	1993
19	167	Masłów Świerczyny 1	N	STSpu 20/250	2009
20	178	Mąchocice Dolne 3	N	STSpb-20/250	1993
21	179	Mąchocice Dolne 2	N	STSpb-20/250	1993
22	211	Domaszowice	N	STSa-20/250	1992
23	213	Domaszowice 4	N	STSB-20/250	1992
24	220	Mąchocice Scholasteria 1	N	STSpb-20/250	1993
25	221	Mąchocice Scholasteria 3	N	STSp-20/250	1993
26	527	Wiśniówka Mała	N	STSa-20/250	1992
27	537	Dąbrowa 1	N	STSa-20/100	1993
28	538	Dąbrowa 2	N	STSpb-20/250	1994
29	639	Masłów Parcele	N	STSPbu 20/250	2007
30	640	Wola Kopcowa	N	STSa-20/100	1973

31	643	Barcza 1	N	STSa-20/100	1973
32	644	Barcza 2	N	STSa-20/100	1973
33	654	Mąchocice Górne 1	N	STSpb-20/250	1993
34	657	Mąchocice Górne	N	STSa-20/100	1993
35	658	Mąchocice Górne 3	N	STSpb-20/250	1993
36	661	Ameliówka Mąchocice	W	MSTw 20/630 wieża, nietypowa	1974
37	664	Dąbrowa Kolonia 3	N	STSpb-20/250	1994
38	763	Wiśniówka Duża	N	STSa-20/100	1977
39	824	Mąchocice Szkoła	N	STSa-20/250	1979
40	838	Masłów Świerczyny 2	N	STSa-20/250	1980
41	839	Masłów Stara Wieś 2	N	STSa-20/250	1980
42	840	Masłów Stara Wieś	N	STSa-20/250	1980
43	841	Masłów RSP Drobnarz	N	STSa-20/250	1989
44	855	Nademłyn	N	STSa-20/250	1981
45	856	Mąchocice Ameliówka 2	W	MSTt-20/630	1984
46	863	Wola Kopcowa 4	N	STSKuo-20/250	2010
47	864	Wola Kopcowa 3	N	STSa-20/250	1981
48	865	Wola Kopcowa 2	N	STSa-20/250	1981
49	869	Wola Kopcowa 1	N	STSa-20/250	2001
50	934	Ciekoty 2	N	STSa-20/250	1985
51	935	Ciekoty 3	N	STSa-20/250	1985
52	936	Ciekoty 4	N	STSa-20/250	1985
53	971	Dąbrowa Łąki 2	N	STSa-20/250	1981
54	999	Ameliówka CPN	W	MSTw-20/630	1990
55	1030	Brzezinki 3	N	STSbp-K2-20/250	1995
56	1031	Brzezinki 4	N	STSbp-K2-20/250	1995
57	1051	Brzezinki 5	N	STSpb-20/250	1995
58	1060	Wiśniówka 3	N	STSpb-20/250	1996
59	1066	Masłów Podklonówka	N	STSp-20/250	1996
60	1072	Ujęcie Wody Wola Kopcowa	N	STSpu-20/250	1997
61	1086	Podwiśniówka 2	N	STSpbk-20/250	1997
62	1092	Masłów Parcele 3	N	STSpb-20/250	1998
63	1094	Masłów Parcele 1	N	STSpb-20/250	1998
64	1116	Masłów	N	STSp-20/250	1999

		Podklonówka 2			
65	1119	Masłów Świerczyny	N	STSp-20/250	2000
66	1136	Zbiornik Wody Masłów	N	STSu-20/250	2001
67	1170	Podwiśniówka 3	N	STSpu-20/250	2003
68	1172	Wola Kopcowa 6	N	STSpu-20/250	2003
69	1185	Domaszowice	N	STSkuo-20/250	2004
70	1192	Wola Kopcowa 7	N	STSpuo-20/250	2007
71	1238	Masłów Parcele	N	STSpu-20/250	2008
72	1241	Scholasteria	N	STSKU-20/250	2008
73	1253	Domaszowice E-74	N	STS-20/250	2008
74	1265	Domaszowice	W	kontenerowa	2009
75	1293	Wola Kopcowa	N	STSKuo-20/250	2010
76	1330	Wola Kopcowa	N	STSpuo-20/250	2011
77	1370	Masłów	N	STSKuo 20/250	2012
78	1375	Wiśniówka Osiedle	W	MINIBOX	2012
79	1432	Masłów Parce	N	STSpbuo-20/250	2013
80	1440	Dolina Marczakowa	N	STSKU-20/250	2013
81	1470	Mąchocice Kapitulne	N	STSKU 12/250	2015
82	1482	Masłów	W	MRw-bk 20/250	2015
83	1483	Masłów	N	STSpuo 20/250	-
84	1487	Dąbrowa Kolonia 4	N	-	-
85	1507	SOLO Dąbrowa	N	STSp 20/250	1996

Na terenie gminy nie przewiduje się budowy nowych obiektów energetycznych o napięciu wyższym 220kV.

W związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy zachodzić będzie potrzeba budowy nowych ciągów średniego napięcia oraz stacji transformatorowych SN/nn.

10.5. Telekomunikacja

Gmina jest stelefonizowana w 60%. W oparciu o istniejące centrale telefoniczne i sieć teletechniczną wszystkie miejscowości na terenie gminy mają możliwość korzystania z łączności telefonicznej.

Cały teren gminy znajduje się w zasięgu obsługi operatorów telefonii komórkowej, posiadających stacje bazowe z urządzeniami nadawczo-odbiorczymi w Wiśniówce (na terenie kopalni), Ameliówce. Dodatkowo na obszarze gminy w miejscowości Barcza znajduje się maszt telefonii radiowej.

Decydującym czynnikiem warunkującym korzystne warunki propagacji fal radiowych jest ukształtowanie terenu oraz jego pokrycie zwłaszcza przez kompleksy leśne. Tereny położone w dolinach, oddzielone od radiowych stacji bazowych

wzniesieniami, zwłaszcza zalesionymi, charakteryzują się znacznie gorszym dostępem do sieci telefonii komórkowej.

W sieciach telefonii komórkowej i innych sieciach radiowych anteny nadawcze są źródłami pola elektromagnetycznego. Zasięg szkodliwego oddziaływania anten nadawczych jest rzędu kilku –do kilkudziesięciu metrów, zależnie od mocy nadajnika i charakterystyki energetycznej anteny. Ze względów technicznych, ale także z uwagi na wymogi ochrony środowiska, obszary w których przekroczone są dopuszczalne poziomy natężenia pola elektromagnetycznego z reguły są niedostępne dla ludzi, na wysokości zawieszenia anten.

Dla potrzeb planowania rozwoju na obszarze objętym studium można mimo to przyjąć założenie, że będą istniały możliwości obsługi przyszłych odbiorców usług telekomunikacyjnych oraz, że rozwój infrastruktury telekomunikacji będzie dostosowany do dynamiki pozostałych procesów inwestycyjnych. Jak wykazuje praktyka ostatnich lat, operatorzy telekomunikacyjni działają szybko, zwłaszcza na terenach o rosnącym zainwestowaniu.

10.6. Ciepłownictwo

Na obszarze gminy Masłów nie występują zorganizowane systemy ciepłownicze. W siedliskach zagrodowych i zabudowie mieszkaniowej dominuje ogrzewanie piecowe. Część budynków mieszkalnych posiada instalacje centralnego ogrzewania zasilane z własnych kotłowni opalanych paliwem i coraz częściej gazem. Większe źródła ciepła istnieją w budynkach użyteczności publicznej.

Biorąc pod uwagę stan zainwestowania gminy i brak zespołów zabudowy wymagających dostawy większej ilości ciepła do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej, nie zachodzi potrzeba tworzenia na jej terenie zorganizowanych systemów ciepłowniczych.

Mieszkania w gminie Masłów według sposobu ogrzewania

Wyszczególnienie	Ogółem	W tym			
		Centralne ogrzewanie		piece	inne
		zbiorowe	indywidualne		
m- mieszkania	2149	-	1573	562	13
p- powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	200598	-	169049	30672	877

10.7. Gospodarka odpadami

Gmina Masłów nie posiada własnego, gminnego składowiska odpadów. Odpady komunalne z terenu gminy, zgodnie z Programem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego składowane są na składowisku odpadów w Promniku, gm. Strawczyn. Zbieraniem i wywozem odpadów z terenu gminy zajmują się firmy posiadające stosowne zezwolenia i umowy na ich wywóz. Szacunkowa ilość wytworzonych w 2012r. odpadów w gminie Masłów wyniosła 1 273 Mg, tj. 135 kg/mieszkańca/rok.

Zbiórka odpadów mieszanych jest podstawowym systemem zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy. Wszystkie sołectwa w obrębie gminy są objęte

zorganizowaną zbiórką odpadów. Nie dotyczy to wszystkich gospodarstw domowych — liczebnie jest to około 60% gospodarstw.

Selektywna zbiórka odpadów na terenie gminy jest sukcesywnie wprowadzana.

Na terenie gminy Masłów znajduje się instalacja do odzysku odpadów żelaza i stali o mocy przerobowej 76 Mg/rok.

Gmina Masłów posiada wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe, dlatego na jej terenie nie ma możliwości do lokalizacji składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych.

Nagromadzono duże ilości odpadów z wydobycia i przeróbki surowców skalnych na kopalni Wiśniówka. Na 6 składowiskach (hałdach) zgromadzono około 4,0 mln ton odpadów. Są to odpady eksploatacyjne, często wymieszane z usuwanym nadkładem i przeróbcze. Odpady przeróbcze, po zastosowaniu odpowiedniej technologii mogą zostać w przyszłości powtórnie wykorzystane. Odpady eksploatacyjne i nadkład powinny zostać wykorzystane do rekultywacji powstałych wyrobisk poeksploatacyjnych. Zakłady górnicze zobligowane są do tego przepisami prawa geologicznego i górniczego.

Dużym problemem, jaki występuje w zakresie gospodarki odpadami jest zjawisko powstawania różnej wielkości nielegalnych wysypisk odpadów w miejscach przypadkowych. Jedną z głównych przyczyn ich powstawania jest nieszczelny system zbiórki odpadów komunalnych. Na dzień dzisiejszy brak jest szczegółowej informacji o lokalizacji występowania „dzikich wysypisk”. Najczęściej występują one jednak na terenach leśnych i w dolinach rzek.

11. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

W strukturze własnościowej gruntów dominuje zdecydowanie własność prywatna, 60% powierzchni gminy stanowią grunty osób fizycznych.

Tabela 1. Struktura własności gruntów

Struktura własności	Udział w pow. gminy
grunty prywatne	60 %
grunty Skarbu Państwa	37,6 %
grunty komunalne	1,1 %
grunty wspólnoty gruntowej	0,31 %
grunty parafialne	0,01 %
grunty powiatowe	0,82 %

Grunty komunalne są rozproszone przestrzennie i jeżeli nie są już zainwestowane to znajdują się w większości poza terenami potencjalnego rozwoju zabudowy.

Taki układ własnościowy gruntów powoduje następujące ograniczenia przestrzenne:

- wpływa utrwalając na istniejącą, rozdrobnioną strukturę agrarną w sektorze prywatnym, ograniczając możliwość zwiększenia areалу gospodarstw rozwojowych, Stwarza duże utrudnienie przy lokalizacji inwestycji publicznych, zwłaszcza obiektów infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym domaganiu się przez

społeczność lokalną dostępu do korzystania z tych obiektów,
- utrudnia realizację potrzeb w zakresie scalania i wymiany gruntów,
- zmniejsza do minimum możliwość lokalizacji inwestycji samorządowych, w tym obiektów użyteczności publicznej i usług, zwłaszcza o charakterze terenochłonnym.

Brak odpowiednich zasobów gruntów komunalnych uniemożliwia także wskazanie konkurencyjnej oferty terenów dla potencjalnych inwestorów z zewnątrz, stwarzając istotne ograniczenie szans rozwoju gospodarczego.

Zmiana struktury własnościowej gruntów w kierunku powiększenia areалу gruntów komunalnych, zwłaszcza na obszarach predestynowanych do rozwoju zabudowy komunalnej i pod inwestycje gospodarcze o charakterze strategicznym, jest zatem jednym z najważniejszych warunków realizacji gminnej polityki przestrzennej i powinna znaleźć właściwe miejsce w działaniach samorządu.

12. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

- Tereny zabudowy wyznaczone w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego gminy

Gmina Masłów objęta jest w 98% miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, które funkcjonują już od 2008 r. (plan sołectwa Wola Kopcowa). W okresie ich obowiązywania przeprowadzono szereg ich zmian wyznaczając dodatkowe tereny związane z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami, jako odpowiedź gminy na zapotrzebowanie takimi terenami. Zgodnie z obowiązującymi dokumentami planistycznymi (miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz ich zmianami) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę przedstawia się następująco (powierzchnię terenów zaokrąglono do pełnych jednostek):

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) - 698,00 ha,
- tereny zabudowy wielorodzinnej (MW) - 3,00 ha,
- tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem jednorodzinnej (MNR) - 196,00 ha,
- tereny zabudowy pensjonatowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MNP) - 16,00ha,
- tereny usług komercyjnych (UC) - 36,00 ha,
- tereny zabudowy turystyki i sportu (UTS) - 23,00 ha,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P) - 15,00 ha,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych (RU) - 4,00 ha,
- tereny usług sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku (US) - 4,00 ha,
- tereny usług publicznych (UP) - 8,00 ha,
- tereny eksploatacji surowców mineralnych (PG) - 147,00 ha.

- Maksymalne zapotrzebowanie w skali gminy na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Na podstawie przeprowadzonych we wcześniejszych rozdziałach dokumentu analiz, w szczególności ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, a także wniosków złożonych na etapie przystąpienia do sporządzenia niniejszego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów stwierdza się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę w skali gminy wynosi ok. 16% istniejących

(wyznaczonych w obowiązujących na dzień sporządzania niniejszej analizy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego). W związku z tym zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy przedstawia się następująco:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) - 112,00 ha,
- tereny zabudowy wielorodzinnej (MW) - 0,50 ha,
- tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem jednorodzinnej (MNR) - 31,00 ha,
- tereny zabudowy pensjonatowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MNP) - 3,00 ha,
- tereny usług komercyjnych (UC) - 6,00 ha,
- tereny zabudowy turystyki i sportu (UTS) - 4,00 ha,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P) - 2,50 ha,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych (RU) - 0,50 ha,
- tereny usług sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku (US) - 0,20 ha,
- tereny usług publicznych (UP) - 1,00 ha,
- tereny eksploatacji surowców mineralnych (PG) - 23,500 ha.

- Szacunkowa chłonność obszarów o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej (wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi)

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) - 15,00 ha,
- tereny zabudowy wielorodzinnej (MW) - 0,00 ha,
- tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem jednorodzinnej (MNR) - 18,00 ha,
- tereny zabudowy pensjonatowej, rekreacyjnej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MNP) - 0,00 ha,
- tereny usług komercyjnych (UC) - 2,5 ha,
- tereny zabudowy turystyki i sportu (UTS) - 2,50 ha,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P) - 0,00 ha,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych (RU) - 0,00ha,
- tereny usług sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku (US) - 0,00 ha,
- tereny usług publicznych (UP) - 0,00 ha,
- tereny eksploatacji surowców mineralnych (PG) - 12,500 ha.

- Szacunkowa chłonność, położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) - 82,00 ha,
- tereny zabudowy wielorodzinnej (MW) - 0,00 ha,
- tereny zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem jednorodzinnej (MNR) - 7,50 ha,

- tereny zabudowy pensjonatowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MNP) - 0,50 ha,
- tereny usług komercyjnych (UC) - 1,00 ha,
- tereny zabudowy turystyki i sportu (UTS) - 0,50 ha,
- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów (P) - 0,00 ha,
- tereny obsługi produkcji w gospodarstwach leśnych (RU) - 0,00 ha,
- tereny usług sportu, turystyki, rekreacji i wypoczynku (US) - 0,50 ha,
- tereny usług publicznych (UP) - 0,00 ha,
- tereny eksploatacji surowców mineralnych (PG) - 0,000 ha.

Mając na uwadze powyższe, tj. maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy stwierdza się, że maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy w zaistniałej sytuacji bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, i przewiduje się lokalizowanie nowej zabudowy poza obszarami jednostek osadniczych i obszarami wyznaczonymi w obowiązujących planach zagospodarowania przestrzennego w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

13. ASPEKTY OBRONNE

Gmina Masłów nie należy do gmin o wysokim natężeniu czynników zagrażających życiu i zdrowiu ludności, pomimo to „Studium...” uwzględnia możliwość wystąpienia zagrożeń żywiołowych i katastrofalnych, oraz ich wpływ na proces rozwoju przestrzennego zagospodarowania obszaru. Zagrożenia dla ludności mogą nastąpić na skutek powodzi, pożarów, awarii elektrowni atomowych rozmieszczonych na obszarach sąsiadujących państw, skażenia środowiska naturalnego w związku z awarią pojazdów przewożących niebezpieczne substancje, itp.

Część obszaru gminy położona w dolinie Lubrzanki jest zagrożona wystąpieniem powodzi w okresach wysokich stanów wód w rzece. Należy przestrzegać warunków określonych przez właściwe terytorialnie jednostki odpowiedzialne za stan bezpieczeństwa powodziowego kraju (szczegółowo tematyka ta została omówiona w rozdziale 1.4. Charakterystyka warunków wodnych).

Na obszarze gminy nie występują zakłady o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

W Masłowie brak typowych obiektów obronnych, natomiast zgodnie z obowiązującą na terenach wiejskich zasadą, przewiduje się tu ukrycia przed promieniowaniem jonizującym, wykorzystując do tego celu wytypowane pomieszczenia piwniczne i inne.

Zagrożone pożarami przestrzennymi mogą być obszary leśne oraz gęsto zabudowane, dlatego tak ważna jest sprawa rozbudowy systemu wczesnego alarmowania ludności. Na obszarze gminy znajduje się 5 syren alarmowych zlokalizowanych w sołectwach: Brzezinki, Ciekoty, Masłów I, Mąchocice Kapitulne,

Wola Kopcowa. Należy dążyć do zaopatrzenia w syreny pozostałych sołectw oraz włączenia wszystkich syren do systemu sterowanego radiowo.

Istnieje również zagrożenie skażeniem toksycznym, związane z możliwością wystąpienia kolizji cystern samochodowych, przewożących toksyczne substancje, poruszających się głównie po drogach krajowych (nr 7, 74, 73 na terenie gminy).

Na obszarze gminy nie rejestruje się terenów zamkniętych (terenów o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo kraju).

14. WYKAZ ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

(Wymienione zadania poniżej zadania stanowią uzupełnienie zadań, o których mowa w na stronie 10-11 wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego)

1. Realizacja dwujezdniowej drogi ekspresowej S-73 - projektowana wschodnia obwodnica Kielc.
2. Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 745 do pełnych parametrów drogi głównej (G) z korektami trasy drogi.
3. Modernizacja dróg powiatowych o znaczeniu ponadlokalnym nr: 0269T Kielce – Zagnańsk, 0314T Mąchoćice Kapitulne – Ciekoty – Św. Katarzyna do uzyskania pełnych parametrów klasy technicznej drogi głównej.
4. Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr: 0312T Masłów – Wola Kopcowa – Domaszowice, 0311T Masłów Nademłyńskie – Brzezinki – Ciekoty, do uzyskania parametrów drogi zbiorczej.
5. Realizacja ścieżek rowerowych: od Kielce przez teren ogródków działkowych wzdłuż cieków w Woli kopcowej do zbiornika w Cedzynie oraz od zalewu w Kielcach do gminy Zagnańsk.
6. Utrzymanie z dopuszczeniem remontów, modernizacji i rozbudowy w ramach zajmowanego terenu i stref technicznych istniejącej sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV.
7. Osiągnięcie I klasy czystości na rzece Lubrzance w okresie perspektywicznym do 2020 r.
8. Rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej na obszarze gminy Masłów.
9. Utrzymanie, ewentualna modernizacja i rozbudowa przebiegającego tranzytem przez gminę gazociągu wysokiego ciśnienia DN 250 relacji Parszów – Kielce.
10. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 relacji Zborów – Busko – Kielce, będącego odgałęzieniem magistrali gazowej Tarnów – Grzybów.
11. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 za stacją redukcyjną I stopnia w okolicy miejscowości Świerczyny.
12. Realizacja gazociągu wysokiego ciśnienia DN 300 doprowadzającego gaz do Elektrociepłowni Kielce.

IV. GŁÓWNE SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

Na podstawie analizy uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego sformułowano główne szanse i zagrożenia, które mają wpływ na wyodrębnienie kierunków przekształceń struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Masłów.

SZANSE:

- wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe, stwarzające szansę aktywizacji turystyki i agroturystyki,
- istniejące i projektowane zbiorniki wodne o charakterze rekreacyjno-retencyjnym,
- obecność cennych zasobów leśnych, pełniących m.in. funkcję strefy buforowej dla miasta Kielce,
- zasobność w kopaliny mineralne jednak przy ograniczonych możliwościach ich wykorzystania,
- korzystne tendencje rozwoju ludnościowego zapewniające prostą zastępowalność pokoleń,
- korzystne warunki do rozwoju drobnoskalowej produkcji ekologicznej z przeznaczeniem na rynek kielecki,
- dogodne powiązania komunikacyjne,
- funkcjonowanie wielozadaniowego lotniska z możliwością jego rozbudowy,
- kultywowanie tradycji oraz lokalnego folkloru, prężna działalność GOK-u.

ZAGROŻENIA:

- zanieczyszczenie wód powierzchniowych,
- niedobór infrastruktury turystycznej,
- nasilająca się presja urbanizacji zwłaszcza terenów podmiejskich oraz szczególnie atrakcyjnych krajobrazowo,
- niekorzystny agroklimat oraz znaczne rozdrobnienie gospodarstw rolnych, uniemożliwiające osiągnięcie rynkowych standardów efektywności w rolnictwie,
- lokalne zagrożenie erozją,
- zagrożenie powodzią w dolinie rzeki Lubrzanki,
- przewaga terenów niewodonośnych, deficytowych w wodę,
- niezrekultywowane wyrobiska i hałdy, po dawnej eksploatacji złóż surowców mineralnych,
- duża dysproporcja pomiędzy długością sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, stwarzająca zagrożenie dla środowiska,
- zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz zbyt mała retencja,
- brak gazyfikacji gminy,
- niska estetyka zabudowy i występujący lokalnie chaos przestrzenny.

NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE:

- konflikt pomiędzy postępującą urbanizacją a koniecznością ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu;

- konflikt pomiędzy chęcią lokalizacji zabudowy mieszkaniowej a potrzebą rozbudowy układu komunikacyjnego oraz lotniska;
- niedobór gruntów komunalnych stwarza problemy lokalizacji usług publicznych oraz zapewnienia atrakcyjnej oferty terenów dla inwestorów.

Załącznik nr 5 do uchwały nr

Rady Gminy Masłów

z dnia 25 czerwca 2026 r.

Uwagi do projektu zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów nie wpłynęły.

Załącznik nr 6 do uchwały nr

Rady Gminy Masłów

z dnia 25 czerwca 2026 r.

Dane przestrzenne do zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów obejmujące: lokalizację przestrzenną obszaru objętego aktem w postaci wektorowej w obowiązującym państwowym systemie odniesień przestrzennych, atrybuty zawierające informacje o akcie oraz część graficzną aktu w postaci cyfrowej reprezentacji z nadaną georeferencją w obowiązującym systemie odniesień przestrzennych - zapisane w formie elektronicznej

Uzasadnienie

Uchwała w sprawie zmiany Nr 3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów obejmuje obszar w granicach miejscowości Masłów Pierwszy oraz Wola Kopcowa i obejmuje aktualizację polityki przestrzennej w zakresie dopuszczenia zabudowy produkcyjno usługowej w obrębie obszaru objętego zmianą studium.

Obowiązujące dotychczas Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Masłów w granicach jego zmiany uległo dezaktualizacji pod względem prawnym jak i funkcjonalnym, w związku z tym zaszła potrzeba opracowania nowej edycji dokumentu.

Uchwała jest zgodna z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, nie narusza przepisów odrębnych i nie pozostaje w sprzeczności z interesem publicznym.